

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (2537) 1998 SPALIS-OCTOBER 13

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA - \$1

Nėra gerų politikų...

Kartais politika – kaip tam arklui duobėtas ir klampus kelias. Vežimą reikia traukti, nes nėra nei kito kelio, nei kitų ratų.

VALDŽION išrinktiems politikui reikia. Toks jų darbas. Kas bebūtų – atsakomybė nemaža. Balsuotojų akys po rinkimų nuo pat pirmos dienos nukreiptos į išrinktuosius. Pastarieji, tapę politikais, patyrė jie ar naujokai, turi tempti nelengvą įvairių problemų vežimą, ir tai visų akivaizdoje, nes pakelėse pilna žiūrovų ir kritikų, mėgstančių papolitikuoti, savo nuomones padėstyti. Atsakingieji džiaugiasi, kad vežimas nors kiek slenka norima kryptimi. Bet dažnai ir nesiseka – žiūrėk, norėta vieno, o išėjo visai kas kita. Tada ieškoma priežasčių, iš padarytos klaidos bandoma pasimokyti. Taip kraunasi tam tikros patirties turtas, kurio neįmanoma kitaip įsigyti. Tuo tarpu politikavimo mėgėjams, dargi sensacijų gaudytojams valdančiųjų klaidos – tai puikiausia medžiaga kalboms, aptarimams, prielaidoms, išvadoms, net ilgiausiems straipsniams spaudoje. Tuomet labai daug šaudoma, sukeliamas triukšmas, bet taikinyje, jei jis ne žmogus, dažnai lieka nepaliestas. Yra betgi ir kitokių pašaliečių, besidominčių politiniais vyksmais. Tokie tai naudingi, nes į politinį gyvenimą žiūri pakankamai rimtai, pastebimos politikų klaidos ramiai ir kultūringai analizuojamos, skelbiamos viešumoje asmeniškumų nepainiojant. Tai pozityvus dalyvavimas, įsitvirtinęs tikros demokratijos šalyse. Sunku būtų šiandien pasakyti, ko daugiau mūsų lietuviškoje visuomenėje – paviršutiniško plepėjimo apie politiką ir vadovaujančius ar rimtesnių, apdairesnių įžvalgų?

PASIGIRSTA balsų, kad Lietuvoje trūksta gerų politikų. Galbūt šitokia nuomone bandoma aiškinti nesėkmes, gal kai ką ir pateisinti, gal pasiguosti, gal paprasčiausiai būdu tik nusivylimą pareikšti? Kaip ten bebūtų, tokie balsai pirmiausia kelia visą eilę klausimų, tarp kurių vienas galėtų būti ir toks: o iš kur gi gausi tu geresnių politikų, kai penkiasdešimt metų politikuoti buvo griežtai draudžiama. Politika be laisvo mąstymo – tai jau visiškai įklimpęs vežimas, kurio neįmanoma ištraukti. Visiems žinoma, kad komunistinei sistemai ne laisvai galvojančių žmonių reikėjo, bet klusnių tarnautojų. Tokių ir prisigaugino. Užtat tenai ieškoti kokių nors vakarietiško tipo politikų, atrodo, kad dar žymiai per anksti. Jeigu jau ko nors ieškoti ir žiūrėti, ko Lietuvai šiuo metu tikrai trūksta ar ko per mažai, skirstant vadovaujančius ir įtakinguosius, tikslėnis ir tikrovė labiau atitinkantis grupavimas būtų į vienus žiūrint kaip į idealistus, gana greitai tautos ir tėvynės poreikius tinkamai suvokiusius, kitus mantant dar vis senajame mąstyme išiečių beieškančius. Kiek ir kokių vienu, kiek kitur – tai gal ir būtų šoks toks paaiškinimas kalbant apie blogus ir gerus politikus. Tvirtinant nepriklausomybę politinį vežimą tempti nėra jau taip paprasta kaip kartais atrodo. Tam darbui atlikti neužtenka jėgų ir teorinių žinių – reikia nemažai ir pasiaukojimo, nuosirdaus patriotizmo. Šito stokojančys vadovai, ir politinės patirties įgydami, vargu ar bus patikimi. Taigi blogų ir gerų politikų aptarimas neišvengiamai siejasi su klausimu ne kas esi, bet koks esi. Įvykiai, ypač pavojai, atrenka ir parodo. Šia proga prisimintinis kad ir Lietuvos seimo apsupties dienos. Istorikai kitą negalės parašyti – ryžtingų kovotojų nebuvo daug, o paskui Lietuvą valdyti sulėkė visi. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

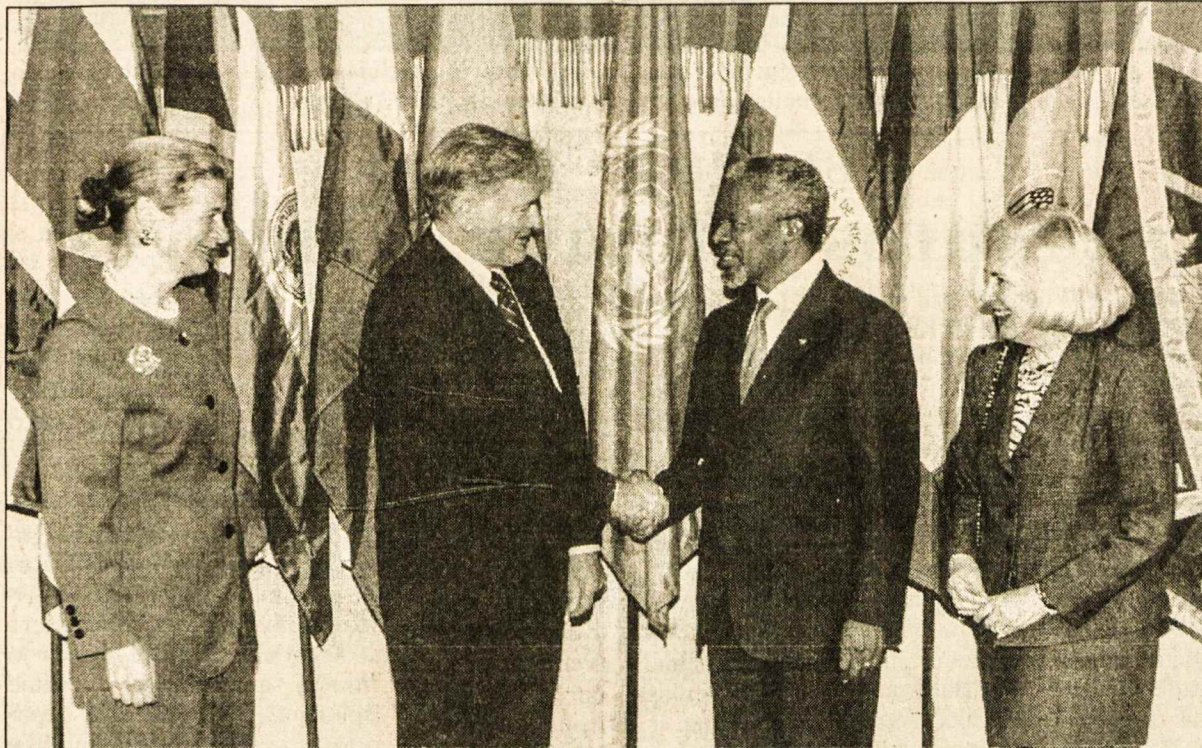
Griežtesnės bausmės

Ontario transporto ministeris Tony Clement tikisi, kad naujas įstatymas, įsigaliojęs 1998 rugsėjo 30, sumažins neblaivių vairuotojų skaičių Ontario keliuose. Nauju įstatymu įvedamos žymiai didesnės bausmės nuteistiems už vairavimą neblaivioje būklėje. Pirmą sykį nuteistiems atimamos teisės vairuoti vienierius metus, vairuotojas turės baigti 8 valandų saugaus vairuotojo kursą ir 16 valandų gydymą nuo alkoholizmo, kas kainuos \$475. Po antro nusizengimo vairavimo teisės suspenduojamos 3 metams (anksčiau buvo 2 metams), ir vairuotojas bus priverstinai gydymas nuo alkoholizmo, jei norės po 3 metų atgauti teises. Po trečio nusizengimo vairuotojas gali prarasti vairavimo teises visam gyvenimui (buvo 3 metams). Po dešimties metų jam teisės galės būti sugrąžintos, jei vairuotojas per tą laiką nevarst alkoholinių gėrimų ir sutiks įmontuoti savo automobilyje girtumui nustatyti aparatūrą (vadinamą "breathalyzer" – jei kvėpi į jį "su kvapeliu", neįsijungia motoras. Ketvirtą kartą nusizengęs jau niekada negaus vairavimo teisių Ontario provincijoje (buvo 3 metų suspendavimas). Visi teis-

mo sprendimai pasiliks kriminalinių nusikaltimų byloje dešimčiai metų (buvo 5 metams).

Išsiliepsnojusius Kanados streikus sunku užgesinti. Vos pasibaigė "Air Canada" pilotų streikas, prasidėjo Toronto oraosčio pagalbininkų tarnautojų streikas. Atrodo, jie nedaug itakos turi skrydžių tvarkaraščiui, bet kartais piketuotojai užblokuoja įvažiavimą į orauostį ir taip sulauko keliautojus kuriam laikui. Taip pat ir su mokytojų streiku: kada streikuojančius mokytojus parlamentas įstatymu grąžino į klases, kita mokytojų grupė, kuri anksčiau nestreikavo, mėgina pradėti "skrajojančių streikus", vieną dieną čia, kitą dieną kitur. Neseniai prasidėjo Montrealio simfoninio orkestro narių streikas. Jie teigia, kad tokio aukšto lygio orkestras turėtų savo nariams mokėti žymiai aukštesnes algas ir prašo pakelti savaitinį atlyginimą nuo \$1,100 iki \$1,400. Orkestro vadovybė sako negalinti jų patenkinti, nes jie jau ir taip turi \$5.5 milijonų skolos. Naujo sezono atidaromasis koncertas buvo atšauktas, ir gali tekti atšaukti visą sezoną.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS, su žmona ALMA atvykęs į Jungtinių Tautų visumos sesiją 1998 m. rugsėjo 22 d., pasitiko JT gen. sekretorių KOFI ANNAN su savo žmona NANE (kairėje). Tą dieną Lietuvos prezidentas pasakė kalbą popietiniame JT visumos posėdyje

Nuotr. UN/DPI E. Debeke

Spaudos konferencija Jungtinių Tautų Lietuvos misijos būste su Lietuvos prezidentu VALDU ADAMKUMI. Iš kairės: ELTOS atstovas KESTUTIS MIKLAS, Lietuvių radijo Niujorke vedėjas ROMAS KEZYS, "Lietuvos ryto" korespondentas GINTARAS ALKSNNIS, prezidentas VALDAS ADAMKUS, prezidento atstovė spaudai VIOLETA GAIŽAUSKAITĖ, Lietuvos JT misijos patarėjas ANICETAS SIMUTIS

Nuotr. S. Narkėliūnaitės

PRANEŠIMAS IŠ NIUJORKO

Keturios Lietuvos prezidento dienos

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ

Nereikia nė klausti, kaip Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus jautėsi po to, kai, po savo kalbos rugsėjo 22 d. Jungtinių Tautų 53-iosios visumos sesijoje, bendrųjų debatų metu susitiko su JT gen. sekretoriumi Kofi Annanu jo raštinėje JT dangoraižio 38-tame aukšte.

Oficialioje nuotraukoje matyti vien tik besišypsantys veidai – viduryje stovinčių Adamkaus ir Annano bei iš šonų jų žmonių – Nanos ir Almos.

Netenka abejoti, kad šio susitikimo metu Valdui Adamkui kaip filme pralėkė vaizdas iš jo pirmojo apsilankymo tame pačiame aukšte 1958 m. Tada jisai buvo su delegacija, įteikusia Jungtinėms Tautoms memorandumą Lietuvos laisvės reikalui. Kas gi būtų bent susapnavęs, kad prieš 40 metų studentas, maldavęs Lietuvai laisvės, dabar čia atvykęs kaip valstybės vadovas, kalbės savo tautos vardu ir reikš savo nuomonę, kaip stiprinti šią tarptautinę organizaciją, kad visam pasauliui būtų gera ir saugu gyventi.

Savo oficialiame vizite pas gen. sekretorių prez. Adamkus dabar pasikeitė mintimis dėl Lietuvos dalyvavimo Jungtinių Tautų veikloje ir pakvietė jį apsilankyti Lietuvoje, kai kitais metais vyks Baltijos jūros valstybių užsienių reikalų ministrų konferencija.

Ši rugsėjo 22-oji buvo jo vizito Niujorke viršūnė. Savo kalbą jis pasakė tos dienos popietinėje sesijoje. Buvo pats pirmasis jos kalbėtojas. Susirinkimas sutiko plojimais, kai JT protokolų sekretorė jį palydėjo prie kalbėtojų tribūnos. Ypač karštai plojo salės ketvirtajame

aukšte buvusieji lietuviai, iš Niujorko bei apylinkių suvažiuavę pasiklausti, ką Lietuvos prezidentas pasakys, ir ketinusieji vėliau su juo susitikti. (Tai, deja, dėl prezidento užimtumo, neįvyko).

Apie ką kalbėjo?

Daugiau kaip 15 minučių kalboje prez. Adamkus angliskai pasakė maždaug tą patį, ką pabrėžia ir kiti šiose bendrose diskusijose dalyvaujantys delegacijų vadovai, tik skirtingais žodžiais ir eilės tvarka. Pradžioje prezidentas priminė šimtą savo 50 metų sukaktį mininčią Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, kurios dėka daugelis tautų patyrė jos veikmę savo istorijoje. Prez. Adamkus ragino, kad toji deklaracija ir toliau būtų visuotinė taikoma visuose pasaulio kontinentuose. Ta prasme jisai dar kvietė efektingiau panaudoti Europos sąjungos bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos patirtį bei intelektualinį potencialą.

Lietuvos prezidentas siūlė Vokietijai ir Japonijai priimti nuolatiniais nariais į Saugumo tarybą. Taip pat kvietė, kad Saugumo taryboje būtų proporcingai atstovaujamos Vidurio ir Rytų Europos valstybės. Toliau prezidentas pasidžiaugė, kad patvirtintas Kriminalinio teismo statutas. Pabrėžė, kad Lietuva, kuri aktyviai prisidėjo prie jo parengiamųjų darbų, netrukus pasirašys ir to teismo statutą.

Remdamasis savo, kaip gamtosaugininko, ilgamečiu patyrimu, jis kvietė Jungtines Tautas gamtosaugai skirti pirmenybę, žadėdamas, kad Lietuva parems kiekvieną iniciatyvą toje srityje. Čia jisai dar priminė, kad jis jau pasirašė Kyoto sutarties pro-

tokolą, patvirtinantį Lietuvos prisijungimą prie tarptautinių pastangų, siekiant sumažinti kenksmingų dujų išmetimą į aplinką.

Prez. Adamkus pabrėžė ir kitas šiuo metu pasaulio problemas: tarptautinį nusikalstamumą ir terorizmą, nelegalią ginklų ir narkotikų prekybą bei kitus klausimus, kuriems spręsti reikalinga vieninga akcija. Jisai kvietė Jungtines Tautas labiau remtis regioninėmis organizacijomis, kurios praktiškai gali nuveikti žymiai daugiau, negu tai įmanoma globaliniu mastu. Čia jis nurodė Baltijos jūros valstybių tarybą, kuriai šiemet pirminkauja Lietuva.

Po savo kalbos prez. Adamkus nusukė į gen. sekretoriaus raštinę, o vakare dalyvavo bankete, kurį jo garbei suruošė verslininkų grupė, vadovaujama dr. Juozo Kazicko. Bet tai dar ne viskas. Tos pačios – rugsėjo 22-sios ryte prez. Adamkus dalyvavo pusryčiųose-diskusijose Rytų-Vakarų studijų institute, vėliau turėjo pokalbį su CNN TV korespondentais, trumpą susitikimą su lietuvių žiniasklaida Lietuvos JT misijoje ir dalyvavo jo garbei Lietuvos ambasadoriaus Oskaro Jusio suruoštuose priešpiečiuose su JT diplomatais.

Pirmos dienos Niujorke

Prezidentas Adamkus su savo palydovais atskrido "Finnair" lėktuvu rugsėjo 19 d. vakare. Rytojaus dieną susitikinėjo privačiai su savo pažįstamais.

Rugsėjo 21-ąją dalyvavo JT visumos sesijos atidaryme, klausėsi pasisakymų, kuriuos pagal tradiciją pradėjo Brazilijos užs. reikalų ministeris, po jo kalbė-

(Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Nauja antikorupcinė programa

ELTOS žiniomis, rugsėjo 28 d. įvyko Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus susitikimas su ŠAS (NATO) generalinio sekretoriaus patarėju Chris Donnelly ir Europos sąjungos žinovu antikorupcijos klausimais David Jackson, rašo ELTA. Šie prezidentui pristatė "Antikorupcinę bei krizių prevencijos ir valdymo centro įsteigimo" programą, kurias rengiant prisideda ES bei ŠAS žinovai. Programa, prasidanti Lietuvoje kitais metais, taikoma į labiausiai korupcijos paveikiamas sritis – pasienio tarnybą, muitinę, privatizavimą ir pan. Iš PHARE lėšų tikimasi, jog bus skiriama 2 mln. ekiu. Lietuva būtų pirmoji Vidurio ir Rytų Europos valstybė, kurioje būtų įgyvendinta antikorupcinė programa.

Krizių išankstinės apsaugos ir valdymo centrų įsteigimo projektui PHARE yra skyrusi 500,000 ekiu.

Pasitarimai Rumunijoje

Spalio 6 d. Bukarešte įvyko Lietuvos ir Rumunijos diplomatų pasitarimai dėl padėties Balkanų regione ir pareikštas susirūpinimas dėl vykstančių susirėmimų bei civilių aukų Jugoslavijos Kosovo srityje, praneša ELTA. Dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų ministerijos politikos departamento vadovas Vygaudas Ušackas bei Lietuvos ambasadorius Rumunijai Antanas Valionis. Pažymėta, kad sprendžiant konfliktą pirmenybė teikiama diplomatinėmis priemonėmis, bet galimi ŠAS (NATO) veiksmai yra būtini užkirsti kelią konfliktui plėtrai. Lietuva, aktyviai dalyvaujanti taikos palaikymo veikloje, pasirodusi ir toliau į ją įsijungti, ŠAS kvietimu.

Lankėsi BJVT komisaras

Lietuvoje rugsėjo pabaigoje lankėsi Baltijos jūros valstybių tarybos (BJVT) komisaras žmogaus teisių klausimais Ole Espersen. Jis susitiko su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, domėjosi kaip Lietuvai sekasi įgyvendinti Europos tarybos rekomendacijas siekiant narystės Europos sąjungoje, rašo ELTA. V. Landsbergis pranešė, kad artimiausiu metu seime tikimasi priimti valstybės tarnautojų bei valdininkų atsakomybės įstatymus. Lietuvoje jau mirties bausmė nevykdoma ir seime bus svarstomas naujas Baudžiamasis kodeksas, kuriame tokio straipsnio "neturėtų būti".

Svečias taip pat susipažino su sukvietimu kaitinamo seimo nario Audriaus Butkevičiaus byla, dėl kurios seimo narys beveik ištisus metus kalėjime laukia teismo nuosprendžio. Į jį kreipėsi Centro sąjunga, įsitikinusi, jog A. Butkevičiaus sulai-

kymas ir uždarymas yra žmogaus teisių pažeidimas. Jis teigė, jog išnagrinės surinktą informaciją ir lauks teismo posėdžio prieš pareikšdamas savo nuomonę, ar parlamentaras kalinamas nepagrįstai.

Tarptautinė konferencija

Rugsėjo 17 d. Lietuvos teisingumo ministerijoje vyko tarptautinė konferencija "Mirties bausmės panaikinimas Lietuvoje". Ją rengė Teisingumo ministerija, Lietuvos žmogaus teisių centras, Europos tarybos žmogaus teisių direktoriatas. Pranešimus apie mirties bausmės reikalingumą kraštui skaitė politikai, teisėsaugos ir teisingumo institucijų darbuotojai, rašo "Lietuvos aidas" (nr. 184). Pažymėta, kad, sociologų duomenimis, viešoji nuomonė dėl mirties bausmės yra mažai pasikeitusi nuo 1995 m. vasaros, kada prezidentas Algirdas Brazauskas paskelbė jos vykdymo moratoriumą.

Seimo pirmininko pirmojo pavaduotojo nuomone, reikėtų pirmiausia patvirtinti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvuties sutarties 6-ąjį protokolą, numatantį mirties bausmės panaikinimą, ir tik tada svarstyti naują Baudžiamojo kodekso projektą seime. Šis žingsnis būtų svarbus Lietuvai, nes vienas iš reikalavimų valstybei stojant į Europos sąjungą yra mirties bausmės panaikinimas.

Lietuvos kariai Švedijoje

Rugsėjo 28 d. Švedijoje prasidėjo dviejų savaičių trukmės tarptautinės pratybos, kuriose dalyvaus ir Lietuvos kariai, rašo ELTA. Į "Nordic Peace" pratybas išvyko Panevėžio karaliaus Mindaugo motodesantininkų pėstininkų bataliono būrys. Lietuvai taip pat atstovaus karinių jūrų pajėgų patrulinis kateris "Džukas", karinių oro pajėgų lėktuvas "An-26", malūnsparnis "Mi-8" su gelbėjimo komanda bei kariškiai iš karinių oro pajėgų medicinos tarnybos ir Gynybos štabo. Iš viso pratybose, dalyvaus apie 2,000 karių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Danijos, Norvegijos, Švedijos.

Reikalauja desovietizacijos įstatymo

Rugsėjo 23 d. prie seimo įvyko politinių kalinių ir tremtinių manifestacija. Vadovas Povilas Jakučionis ir kiti kalbėtojai reikalavo, kad seimas kuo greičiau priimtų įstatymą, draudžiantį buvusiems komunistams bei sovietinių represinių struktūrų darbuotojams dirbti valstybės tarnyboje ar žiniasklaidoje, rašo "Lietuvos aidas" (nr. 187). Susirinkusi minia pritarė tarptautiniam komunizmo tribunolui, pareiškė nepasitenkinimą, kad politiniai kaliniai neturi juos globojančio atstovo prezidentūroje. RSJ

Šiame numeryje

Nėra gerų politikų...

Politika be laisvo mąstymo – įklimpęs vežimas
Keturios Lietuvos prezidento dienos
Maldavęs Lietuvai laisvės dabar kalbėjo kaip vadovas
Atgautas Vilniaus šventovės
Pranciškonai lenkų spaudoje prašo aukų ir talkos
Mokyklų suoluose – Lietuvos ateitis
Privalome pastebėti ir priglauti kiekvieną vaiką
Istorijos klastojimo reiškiniai
Buvęs kompartijos vadovas šiandien kai kam reikalingas
Svarstymas nėra savęs gąsdinimas
Kanados politikų žodis dėl ŠAS-gos plėtimo yra svarbus
Pasaulinis sambūris "Opus Dei"
Lietuvoje jis įsteigė du vietietiško darbo centrus
Minties ir širdies atgaiva
Paskaitos ir svarstybos "Dainavos" stovyklavietėje
Žaismus pasakos pasaulis Radauskio poezijoje
Prieš jį puolė jėgai ant kelių ir nutilo paukščiai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. P. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius,
G. Gaiztėnė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, rėmėjo – \$52,
garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. –
1 doleris. Adresų keitimo reikalavimas krepšys "TŽ" administracijai. Skelbimai
ruošiami nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija
neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti
straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00,
supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko parapijos klebonas kun. Algis Baniulis, SJ, talkinamas Dvasinės pagalbos jaunimui centro direktoriaus R. Liškausko, š.m. rugpjūčio 4-15 d.d. vadovavo 47 parapijiečių grupei, keliausiai į Šveicariją Wettingeno miesto tikinčiųjų kvietimu. Draugiški ryšiai užsimezgė, kai pastarieji lankėsi Klaipėdoje gruodžio mėn. Pakeliui į Šveicariją sustota Berlyne, aplankyta Vasario 16 gimnazija, kitos žymesnės vietovės. Kalbėtasi su Šveicarijos parlamento nariais, remiančiais Baltijos kraštus per draugiją "Pro Balticum". Wettingene lietuvių prėmė to miesto burmistras bei socialinės tarnybos vadovas. Tikimasi, kad ryšiai su šveicarais taps dar gaudesni.

Šv. apaštalo Baltramiejaus šventovė, kuri prieš 50 metų buvo uždaryta, š.m. rugpjūčio 30 d. atšventino Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis. Pirmosios Mišios buvo aukotos lotynų kalba, skaitiniai atlikti lietuviškai, o kun. V. Aliulis, MIC, juos aiškino gudiškai. Arkivyskupas pamokslė tarp kitko pasidžiaugė, kad pastatui pagaliau grąžinta tikroji jo paskirtis ir padėkojo Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis, kun. V. Aliulis, MIC, leidyklos direktorius V. Ališauskas ir knygos rengėjas dr. P. Subačius. Knyga parengta pagal atrastą originalų rankraštį, papildyta komentarais ir kita medžiaga. Knyga vertintina kaip istorinis šaltinis, kaip dvasiniai skaitiniai, kaip lietuvių kalbos paminklas. Marijonų vienuolija ir Lietuvos kultūros ministerija prisidėjo prie knygos išleidimo. Išspausdinta 5,000 egz. tiražu.

Pal. Jurgio Matulaičio knyga "Užrašai" š.m. rugsėjo 3 d. pristatė ją išleidusi leidykla "Aidai". Knygos sutiktuose dalyvavo Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis, kun. V. Aliulis, MIC, leidyklos direktorius V. Ališauskas ir knygos rengėjas dr. P. Subačius. Knyga parengta pagal atrastą originalų rankraštį, papildyta komentarais ir kita medžiaga. Knyga vertintina kaip istorinis šaltinis, kaip dvasiniai skaitiniai, kaip lietuvių kalbos paminklas. Marijonų vienuolija ir Lietuvos kultūros ministerija prisidėjo prie knygos išleidimo. Išspausdinta 5,000 egz. tiražu.

Norvegijos karalius Vilniaus Šv. Jonų šventovėje š.m. rugsėjo 4 d. atidengė paminklinę lentą, skirtą jėzuitų kun. Laurynui Norvegui (1539-1622), kuris darbavosi Lietuvos jėzuitų provincijoje, dėstė Vilniaus jėzuitų akademijoje, parašė keletą knygų, paliko

rankraščių bei laiškų.

Lietuvos kankinio arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijos byla tęsiama toliau, š.m. rugsėjo 2 d. Kaišiadorių vyskupui J. Matulaičiui paskyrus naujus tai bylai tęsti narius: kun. R. Rumšą, kun. J. Kaminską, kun. V. Sudavičių. Šios bylos postulatoriumi yra vysk. J. Boruta, SJ. Š.m. gegužės mėn. bylos dokumentai jau buvo pristatyti Šventųjų skelbimo kongregacijai Romoje. Pastaroji rekomendavo bylą papildyti kai kuriais archyviniais dokumentais, paremtais istorikų išvadomis, papildomais liudininkų parodymais. Kaišiadorių katedroje kiekvieną mėnesį meldžiamasi už arkivyskupą T. Matulionio beatifikaciją.

Kryžių kalno priežiūros komitetas, vadovaujamas Šiaulių vysk. Eugenijaus Bartulio, š.m. rugsėjo 2 d. posėdžiavo Šiaulių miesto savivaldybėje. Paaikšėjo, kad iš konkurso dalyvavusių projektavimo grupių buvo pasirinktas "Šiaulių komprojektas". Pirmasis planavimo tarpinis bus baigtas atneantį pavasarį. Bus surinkta topografinė medžiaga, pristatyti pasiūlymai. Turizmo centras rengiasi pateikti duomenis, kiek šiais metais turistų lankė Kryžių kalną. Numatoma prie dizinių į Šiaulius įvažiavimo kelių įrengti išskabas, nurodancias važiavimą į Kryžių kalną.

Programos "Atgaivink" pasakutinis seminaras buvo surengtas š.m. rugsėjo 5 d. Kauno kunigų seminarijoje. Dalyvavo programos koordinatoriai iš 19 parapijų. Pirmoji šešių savaikių dalis "Viešpaties kviečia" prasidėjo spalio 4 d. Visa programa truks dvejus su puse metų. Per tą laiką bus apmąstoma įgyta patirtis ir numatoma veikla. Seminarui vadovavo seselės iš JAV – Cecilija ir Dorothea. Programą koordinuoja L. Daugėlaitė.

Evangelizacijos grupė iš Indijos lankėsi Kretingoje š.m. rugpjūčio 23-26 d.d. Ją sudarė du kunigai, seselė ir inžinierius. Jų misija pradėta Mišiomis Pakutėnų šventovėje. Grupė susitiko su miesto gyventojais ir Šv. Antano instituto studentais. Kalbėta apie pagrindinius tikėjimo dalykus, parbrėžta maldos ir adoracijos būtinybė. Diena baigėsi gydomo pamaldomis.

Utenos šventorių supa tvora, ant kurios pritvirtintos metalinės lentelės, skelbiančios kiekvieno Sibire žuvusio apylinkės gyventojo vardą, pavardę, gimimo datą ir vietą, mirimo datą ir vietą Sibire

Nuotr. I. Ross

SPAUDOS BALSAI

Atgautos Vilniaus šventovės

"Kurier Wilenski" š.m. rugsėjo 2 d. laidojo rašo: "Keturi mėnesiai Užupio tikintieji kartu su savo pasižventusiu ganytoju J. Šutkevičiumi meldėsi prie uždarų šventovės vartų ir susilaukė tos dienos, kada šventovėje po 50 metų pasigirdo 'Gloria'. Jų tikėjimo, ištermės ir savanoriškos šventovės ir jos aikštės tvarkymo dėka šventovė atgauta kaip maldos namai. Rugpjūčio 30, sekmadienį, buvo pradėtas naujas Šv. Baltramiejaus šventovės šventosios lapas. (...) Tas sekmadienis buvo Užupio tikintiesiems džiaugsmo diena, nes tą dieną įvyko Šv. Baltramiejaus šventovės rekonstrukcija. Maža šventovė buvo pilna lenkų, gudų ir lietuvių. (...) Iškilmingas šv. Mišias atnaušavo J. Ekscelecija arkivyskupas A. J. Bačkis kartu su šventovės šeimininku kun. J. Šutkevičiumi ir kun. V. Aliuliu, MIC, kunigų marijonų Romoje vicegenerolu. Šv. Mišiose taip pat dalyvavo unitų kunigas iš Šv. Trejybės parapijos J. Daukšis, kuris gudų tarpe rinko parašus dėl šventovės grąžinimo. Tenka priminti, kad šv. Mišios buvo atnaušiamos lotynų kalba, kuri yra Katalikų bendrijai unikalė, bet šiandien retai vartojama".

Tokios šventės dar ilgai lauks Trakų gatvėje esanti Šv. Mergelės Marijos dangun ėmimo (Pranciškonų) šventovė. Ji yra perleista pranciškonams – konventualams. Po Antrojo pasaulinio karo 1957 m. grįžęs iš tremties į Lietuvą pranciškonas konventualas kun. Władysław Wielemski, Lietuvai atgavus laisvę, kreipėsi į Vilniaus arkivyskupiją kurią ir prezidentą Brazauską, prašydamas grąžinti pranciškonams, OFM conv., anksčiau priklausiusią Šv. Mergelės Marijos dangun ėmimo šventovę. Ši seniausia Vilniaus šventovė carinės ir sovietinės okupacijų metais neprižiūrima ėmė irti ir griūti. Būdamas Medininkų parapijos klebonu, kun. Wielemski įsteigė ten mažą pranciškonų – konventualų vienuolyną, į kurį atvyko vienuoliai iš Lenkijos. Atsirado ir iš Lietuvos vienuolio broliukų – naujokų.

"Kurier Wilenski" š.m. rugsėjo 10 d. laidojo rašo: "Dabar

Lietuvoje yra 16 pranciškonų. Jų dauguma yra jauni žmonės, kurie dar studijuoja. Vienas mokosi Paduvoje, keli Lenkijoje. Taigi aiškiai pastebime, kad netgi mūsų pamišusio šimtmečio pabaigoje netrūksta jaunų kilnių širdžių".

Be kilnių širdžių reikia dar ir lėšų, todėl pranciškonai skelbiai Lietuvos lenkų spaudoje, prašydamai aukų ir darbo talkos. Sekmadieniais šventovėje jie rengia lenkiškų parapijų chorų koncertus ir įvairias parodas, tačiau kol šventovė nebus aptvarkyta (tai gali tęstis ilgai), pamaldų joje nebus. Suprasdami, kad be lietuvių pagalbos jiems bus sunku šventovę suremontuoti, pranciškonai-konventualai mokosi lietuvių kalbos, žada tarnauti ir lietuviams.

Patenkinti Rusijos premjeru Maskvos dienraštis "Nezavisimaja gazeta" š.m. rugsėjo 12 d. laidojo rašo: "Iš Vilniaus pranešama, kad Lietuvos politikų atsargumą anksčiau nepareikšusių savo nuomonių apie Primakovo kandidatūrą galima aiškinti tuo, kad Lietuvos pusę yra suinterisuota bet kokia, tačiau pastovia Rusijos valdžia ir Rusijos krizės apribojimu". Kitokiu atveju lapkričio mėn. Lietuvos premjero G. Vagnoriaus numatytas vizitas Maskvoje gali būti vėl atidėtas, taip pat ir trijų svarbių ekonomikos-prekybos rusų-lietuvių sutarčių pasirašymas: investicijų apsaugos, laisvos prekybos ir dvigubo apmokestinimo. Be to, Lietuva beažiškai yra suinterisuota, kad premjeru būtų Primakovas, nes

Naujokų Alberto iš Mickūnų ir Mariaus iš Panevėžio į pranciškonų-konventualų vienuoliją įstojimo iškilms Vilniuje. Jie gavo juodus abitus ir pelerinas bei baltas juosteles

Nuotr. "Kurier Wilenski"

Keturi Lietuvos prezidento...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jusių JAV prez. Clinton'o, D. Britanijos min. pirmininko Blair, Pietų Afrikos prezidento Mandelos ir kt.

Tą pačią dieną – rugsėjo 21 – jis dalyvavo oficialiame gen. sekretoriaus susitikime su delegacijų vadovais ir vėliau – priešpiečiuose, kuriuos jiems visiems surengė gen. sekretorius kartu su 53-iosios sesijos pirmininku. Vėliau "Waldorf-Astoria" viešbutyje prez. Adamkus buvo Japonijos premjero Obuchi svečiu, o vakare dalyvavo Jungtinės Tautos įvykusiame gen. sekretoriaus ir Urugvajaus prezidento Sanguinetti bei sesijos pirmininko, taip pat urugvajiečio, užs. reikalų ministro D. Dier Opertti surengtame delegacijų vadovų priėmime. Viena iš šių priėmimų prez. Adamkus buvo susitikęs su prez. Clinton'u ir pasitikrino savo vizito Vašingtone datą šiemet spalio antrojoje pusėje.

Paskutinė diena

Dvi pirmąsias savo vizito dienas paskyręs išimtinai susitikimams su diplomatais, pasku-

tinę dieną – rugsėjo 23-ąją – prez. Adamkus pradėjo pusryčiais Niujorko finansų centre su "Lehman Brothers", pietavo su "Morgan" firmos atstovais, susitiko su Amerikos žydų komitetu, apsilankė Niujorko valstybinių popierių biržoje, apžiūrėjo prekybos salę ir užbaigė tos dienos darbus.

Vakare vėl tos pačios "Finnair" oro linijos lėktuvu sugrįžo į Vilnių. Prezidento žmona Alma tą pačią dieną išskrido į Čikagą padėti savo motinai susiruošti sugrįžimui į Vilnių.

Su prezidentu iš Vilniaus buvo atvykę dešimt palydovų, tarp jų prezidentūros spaudos atstovė Violeta Gaižauskaitė, kinooperatorius Romualdas Kuprys ir naujasis prezidento patarėjas čikagietis Julius Šmulskis. Prezidento veiklą Niujorke koordinavo Lietuvos misijos prie Jungtinių Tautų personalas, vadovaujamas ambasadoriaus Oskaro Jusio.

Spalio antrojoje pusėje prez. Valdas Adamkus vėl atvyks Amerikon – šįkart lankysis Čikagoje ir Vašingtone.

Prezidento pašalinimo byla

Amerikos žiniasklaida prezidento B. Clinton'o bylą labai išgarsino, tarsi tai būtų didžiausia krašto problema. Bylos turinys visiems žinomas, todėl šiame straipsnyje nekartojama. Jo autorius čia pasisako apie prezidento bylos dalį, liečiančią jo pašalinimą bei jo procedūrą. RED.

VILIUS BRAŽENAS

Pagrindinė viso to skandalo nešvarūs burbulus kelianti masina yra 1998 m. lapkričio 3 d. įvyksiantieji JAV kongreso rinkimai. Kas dveji metai perrenkami visi 435 Atstovų rūmų nariai ir maždaug 1/3 šešeriems metams renkamų senatorių. Atstovų rūmai ir senatas sudaro kongresą. Tikrumoje ir senatoriai, ir atstovai yra "kongresmenai". Tačiau pirmieji vadinami senatoriais, antrieji – atstovais. Pastarieji dažnai mandagiai pavadinami "kongresmenais". Jų išsilikymas kongrese šį skandalą paverčia esminiu klausimu. Kadangi žiniasklaida Amerikoje ir užsienioose didžiausią dėmesį skiria JAV prezidentūrai, susidaro klaidingas įspūdis apie trijų JAV valdžios šakų "lygybę". JAV konstituciją išsikačiusiems aišku, jog kongresas yra pati svarbiausia ir galingiausia valdžios šaka. Du trečdaliai atitinkamai nusiteikusių Atstovų rūmų ir senato narių gali sutramdyti ar iš pareigų pašalinti prezidentą, viceprezidentą, vyriausybės narius (sektoretorius) ir teisėjus. Du trečdaliai kongreso narių gali niekais paversti prezidento "veto" teisę. Atstovų rūmai duoda pradžią biudžetiniams įstatymams, o nuo senato priklauso aukštųjų pareigūnų – ambasadorių ir prezidento pa-

sirašytų sutarčių patvirtinimas. Todėl spėtina, jog keistų formų įgijęs skandalo triukšmas daugumoje yra tik miglos, dengiančios patį svarbiausią šių metų įvykį – JAV kongreso rinkimus.

Šia proga prašosi parodyti nimo samysį kelias ginčas dėl prezidento pašalinimo (impeachment). Prezidento, kaip ir kitų aukštųjų pareigūnų, iš pareigų pašalinimas yra dviejų žingsnių procesas. Pirmiausia pašalinimą galima pavadinti kaltinimu kurio nors aukšto pareigūno peiktiną veiklą. Kaltinimą, duomenų surinkimą atlieka Atstovų rūmai arba, kaip pradėta Watergate skandalo metu, įgaliotas specialus apklauskėjas. Atstovų rūmai, radę pakankamai pagrindo pareigūną iš pareigų pašalinti, paprastai balsu dauguma pareigūną apkaltina ir bylą perduoda svarstyti senatui. Tuo būdu Atstovų rūmai tampa prokurorais, o senatas – teisėju. Jis gali pareigūną išteisinti arba rasti kaltą, pašalinti jį iš pareigų. Tačiau tik teismai gali pareigūną bausti kalėjimu ar pinigine bauda. Prezidento bylą svarstant, senatui pirmininkauja Aukščiausiojo teismo vyriausias teisėjas. Tad taip dažnai girdimas "impeachment" dar nereiškia prezidento pašalinimo.

Pagrįstai ginčijamasi dėl pašalinimo vertę nusikaltimų pobūdžio. Vieni teigia, jog tam pakanka blogo elgesio. Prez. Niksonui buvo priemestas JAV piliečių klaidinimas melu. Yra teigiančių, jog konstitucijai minimi "high crimes" tikrumoje nereiškia sunkių ar didelių nusikaltimų, o tik nusikaltimą aukštose pareigose.

Trys sekmadieniai Lietuvos šventovėse

B. SAPLYS, Torontas

Lietuvoje praleidau tris sekmadienius, dalyvaudamas skirtingose šventovėse.

1998 m. rugpjūčio 23 d. buvau apsisojęs Kauno Žaliakalnyje, todėl pamaldoms nueėjau į artimiausią Priskėlimo šventovę, juo labiau, kad joje iš viso dar nebuvo buvęs. Šventovės vidus atnaujinamas. Lubos jau baltos – atnaujintos ir didžiojo altoriaus sienos taip pat. Kolonos ir šoninės sienos turi daug buvusio fabriko žymių. Mišiose dalyvavo apie 150 vyresnio amžiaus žmonių. Pamoksle tikėjau išgirsti bent užsiminimą apie rugpjūčio 23 d., nes tai ir buvo data tos šventovės pavertimo fabriku prieštastis. Deja, nė žodžio apie tai.

Sekantį sekmadienį, rugpjūčio 30, buvau Švenčionėliuose kun. Broniaus Laurinavičiaus statytoje šventovėje. Pamaldos – su vargonais ir choru. Žmonių pilna šventovė – apie 250. Daug jaunimo. Šventoriuje – didingas paminklas kun. Br. Laurinavičiui, tragiškai žuvusiam sovietmečiu.

Rugsėjo 6 d. vėl Kaune. Pamaldoms pasirinkau Iglulos šventovę. Jos vidus gražiai at-

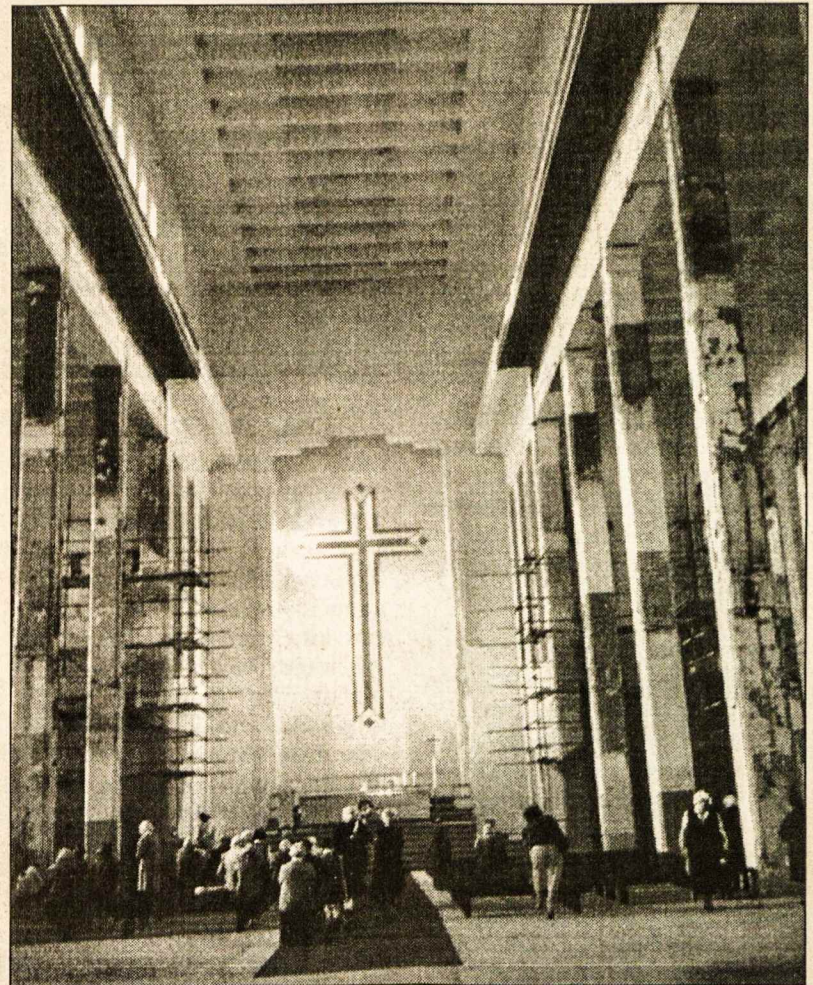
naujintas. Pakilią nuotaiką sudarė vargonai ir choras. Daug žmonių – apie 250. Iškilmingos pamaldos, kurias laikė vyskupas. Neteko patirti kuris. Šventovės išorė atrodo pakenčiamai, bet daug geriau negu sovietmečiu, kai spalvos buvo būdingos cerkvei.

Dar aplankiau šventovę Švenčionyse, kuri priminė ten gautą Sutvirtinimo sakramentą ir sekmadienius, per keletą metų praleistuos besimokant Švenčionių lietuvių gimnazijoje. Mačiau šventovę Mielagėnuose. Važiuojant iš Švenčionių į Tverčių (tuomet dar arkliais) kasmet keletą kartų ją matydavau iš tolo, o vėliau ir atlaiduose su jaunimu dalyvaudavau.

Tverčiaus šventovė – tai mano gimtinės maldos namai. Ji sava. Dabar šventoriaus ažuolas atrodo net plonesnis, negu buvo mano jaunystėje, ir gandrulizdžio jame jau nėra.

Šventovė atnaujinta pagrindinai, sienos, grindys, vargonai, naujas stogas. Visose šventovėse jaučiamas naujumas, gavimas.

Švenčionėliuose ir Mielagėnuose klebonijos gražiai atnaujintos ir iš lauko, net išsiskiria iš aplinkos.

Priskėlimo parapijos Kaune remontuojamos šventovės vidus žiūrint į altorių

Nuotr. Br. Saplys

HAMILTON
615 Main St. E.
(East of Sanford)
Tel. 528-6303

Andrew W. Swan,
Manager

DUNDAS
195 King St. West.
Tel. 627-7452

Robert G. Amm,
Manager

“Vaiko tėviškės namų” globėja-auklėtoja ZINA SATKAUSKAITĖ išlydi mokyklon visą savo šeimyną

Nuotr. E. Žeizienės

Mokyklų suoluose - Lietuvos ateitis

“Vaiko tėviškės namų” augintiniai pradėjo naujus mokslo metus

ELVYRA ŽEIZIENĖ

Rugsėjis pakvietė Lietuvos vaikus į mokyklas. Mokslo metų šventės išvakarėse Lietuvos respublikos prezidentas Valdas Adamkus per valstybinę televiziją pasakė kalbą, kurioje pareiškė: “Sparčiai kintančioje ir besimokančioje visuomenėje būtina išsaugoti demokratine, visiems prieinama, lygių galimybių švietimo sistemą. Kategoriskai nesutinku su viešais kai kurių intelektualų svarstymais, kad mokslas esąs tik išrinktųjų privilegija. Šiandien gyvename informacinėje ir edukacinėje nuolat besimokančioje pasaulio žemioje bendrijoje. Joje mokslo nebe prabanga, bet būtinybė”.

Marijampolės “Vaiko tėviškės namuose” šių mokslo metų pradžia ypatingai džiugė – net 75 vaikus mamos-auklėtojos išlydė į mokyklą. Aštuoni vaikai pirmą kartą peržengė mokyklos slenkstį, penkiolika šešimėčių “VTN” darželyje mokomi parengiamojo mokyklai klasėje, vyresnieji mokosi Liudvinavo pagrindinėje ir Marijampolės IV vidurinėje mokyklose.

Trečdalis vaikų rytais skuba į Mėškučių kaimo pradinę mokyklą, esančią už kilometro nuo Avikilų kaimo. Nedidukė, jauki kaimo mokyklėlė tampa jiems antraisiais namais, kuriuose dedami pasaulio pažinimo, asmenybės ugdymo pamatai. Keturi patyrusios pedagogės: šios mokyklos vedėja Vitalija Jurgelaitienė, Aldona Žilinskienė, Oksana Micevičienė ir Anelė Gervatauskienė rūpestingos lyg mamos, neišskiriančios nė vieno vaiko.

– Mes privalome pastebėti priglauti kiekvieną vaiką, – sakė mokyklos vedėja vyr. mokytoja V. Jurgelaitienė. Ji papasakojo, kad Mėškučių pradinėje mokosi net 66 mokiniai, trečdalis jų – “Vaiko tėviškės namų” globotiniai. Prieš ketelį metų šių vaikų pradžia mokykloje nebuvo lengva, kildavo nemažai problemų dėl drausmės bei mokymosi spragų. Juk daugelis jų paimti iš asocialių šeimų, ir ilgai nelankę mokyklos. “Nors ir patyrė savo namuose smurtą ir badą, o šiandien turintys geras gyvenimo ir mokymosi sąlygas, šie

vaikai labai ilgisi savo biologinių tėvų”, – sakė pedagogė. Pasak jos, jau kelinti metai Motinos diena mokykloje nebešvenčiama taip iškilmingai kaip anksčiau. Kiekvienas mokinukas per pamokas parengia piešinuką ar rankdarbį, užrašo asmenišką pasveikinimą. Nenoriama skaudinti vaikų, kuriais jų motinos nesirūpina.

Mokiniai, nesugebantys mokytis pagal bendrąją programą, čia mokomi drauge su kitais, tik pagal specialiai jiems pritaiktą programą. Mokykloje didelis dėmesys kreipiamas pradinukų pilietiniam doriniam ugdymui, įjungiant į šį procesą visą mokyklos bendruomenę.

Pradžios metais, Mokytojos dienos proga, šios pradinės mokyklos pedagogės buvo pakviestos susipažinti su “Vaiko tėviškės namų” gyvenimu, mamos-auklėtojomis, darbuotojais, drauge su kuriais prie kavos puodelio pasidalijo mintimis apie tolesnį bendradarbiavimą.

Rugsėjo 1-ąją moksleiviai susirinko “Vaiko tėviškės namų” koplyčioje, kur pasimeldė už naujų mokslo metų sėkmę, globėjus, mokytojus ir geradarius, dalijosi vasaros kelionių įspūdžiais.

Vasaros atostogos

“Vaiko tėviškės namų” globotinių ugdymo reikalais besirūpinanti pedagogė – psichologė Dalia Venslovaitė papasakojo, kad šią vasarą vaikai praleido labai turiningai. Jaunuolių grupė tarptautinės našlaičių globos organizacijos “Orphelins” mėsėnį viešėjo Prancūzijoje. Susipažino su panašiu kaimu gyvenančiais ir amato besimokančiais, tėvų globos netekusiais bendraamžiais. Prancūzijos bičiuliai savo svečiams lietuviškiems padovanavo puikią poilsinę ir pažintinę programą.

Neišvykusieji į užsienį vaikai irgi neliko nusiskriausę – jie išsėjos Palangoje. Pagal PHARE finansuojamą moksleivių poilsio ir ugdymo programą, kurios tikslas buvo supažindinti juos su Mažosios Lietuvos krašto istorija ir kultūros vertybėmis, vaikai aplankė žymias vietas, muziejus, kultūros paminklus, dalyvaavo įvairių būrelių veikloje.

Istorijos klastojimo reiškinių

DR. MARTYNAS PURVINAS

ARCHIT. MARIJA PURVINIENĖ

Baigiantis II Pasauliniam karui, britų rašytojas G. Orwell, patyręs grėsmingas bolševizmo užmačius, parašė niūrią romaną – perspėjimą “1984” apie totalitarinio režimo valdomo pasaulio likimą. Veiksmingiausias to kio režimo ginklų rašytojas pripažino sumanų ir nuolatinę istorijos klastojimą. G. Orwell’io romane vadinamoji “Tiesos ministerija” (milžiniška įstaiga su daugybe tarnautojų) kasdien iš naujo perrašydavo viso krašto istoriją pagal valdžios nurodymus tai dienai. Visi leidiniai bibliotekose būdavo nuolat pakeičiami naujais – su reikiama pataisytomis žinutėmis. Taip “pradingdavo” nebereikalingi veikėjai, istorijos įvykiai ir visa kas buvo nenaudinga režimui.

Sovietmetis ir dabartis

Panašiai gyventa ir Sovietų Sąjungoje – gan sumaniai klastojant istoriją, uolia propaganda iškreipiant tikrąjį pasaulio vaizdą. Taip ilgam buvo “pradingusi” Molotovo-Ribbentropo sutartis, sovietinė Lietuvos okupacija, ištisa Mažoji Lietuva ir daugybė kitų dalykų. Mūsų krašte buvo išugdyta tūkstančiai uolių istorijos klastotojų, igudusių to “meno” meistrų.

Atgimimo metais ir Lietuvai atgavus nepriklausomybę, oficialioji žmonių mulkinimo sistema (lyg ta G. Orwell’io pranašauto “Tiesos ministerija”) subyrėjo. Tačiau ne visi igūdę sovietmečio veikėjai pamiršo savo amatą, anuometines pamokas. Aišku, šiandien nedaug kas imtų slėpti Molotovo-Ribbentropo sutartį ar panašius dalykus, mažai kam terūpi girti Staliną ir jo pasekėjus. Užtat atsirado nauja “aukso gysla” – smulkios sovietmečio nutikimų perrašinėjimas savo ir savųjų bendrų naudai.

Tam susiklostė labai palankios sąlygos. Nagrinėdami sovietmečio architektūros istoriją, patyrėme, kad daugelio įstaigų bei institucijų archyvai buvo skubotai sunaikinti – vieniems nebeorint jais rūpintis, kitiems atsikratant nedorų darbų pėdsakų. Sovietinės okupacijos metais juodžiausi darbai buvo atliekami kompartijos vietinių skyrių rankomis, jiems prižiūrint vadinamąją “darbo liaudį”, sekant režimui nepalankius žmones. Anuomet kruopščiai buvo registruojami nusikaltimai okupaciniam režimui, kompartijos veikėjų nuopelnai medžiojant santarkos prieštą ar įtartinus asmenis. Be abejonės, tuos kažkada gausius kompartijos archyvus skubėta sunaikinti, keičiantis laikams. Nelieta nušalyje ir kiti archyvai. Antai jau buvo viešai skustasi, kad tyrėjas po kurio laiko archyvo byloje neberado jo anksčiau matyto dokumento su sovietmečio veikėjų uolios tarnystės okupaciniam režimui paliudijimu.

Visa tai visai natūralu – tūkstančiai ir šimtainiai įtakingų sovietmečio veikėjų visais būdais bando nuslėpti savo nedorus darbus. Tą dar ne vieną dešimtmetį iš įvairių Lietuvos archyvų dings puslapiai ir ištisos bylos su kai kam neparankiomis žiniomis. Gal po šimtmečių būsimieji istorikai stebėsės Lietuvos XX amžiaus II pusės archyvų “skylėtumu”, keistais žinių prieštaringumais.

Kompromituojančios archyvinės medžiagos naikinimas tokiu istorinio liūžio momentu visai suprantamas. Liūdniau, kad pildosi niūriasis G. Orwell’io pranašavimai: sunaikintus tikruosius dokumentus pakeičiama naujais – kai kam naudinga linkme perrašytais. Tokius “stebuklus” išvydus, pračities įvykių liudininkams belieka apstulbti.

Klastojimo atvejai

Neseniai ir mums teko regėti tokio žūlusio istorijos klastojimo pavyzdį: 1993 m. sustatytame dokumente iš naujo ir visai kitaip aprašomas vienas sovietmečio nutikimas. Naujasis dokumentas daug įspūdingiau atrodo nei sunaikinti senieji – jį puošia svarbios įstaigos antspaudas su nepriklausomos Lietuvos Vyčiu, naują istorijos versiją savo parašais liudija reikšmingo universiteto rektorius ir pats viceministeris. Atseit tai, kas naujai sukurta, turi būti laikoma gryną tiesą, kur kas tikresnė, nei pračityje kas iš tikrųjų būta ir buvusiuose dokumentuose liudytą.

Trumpai apie tą sovietmečio nutikimą. Gorbačiovo “perestroikos” metais vienas universiteto (tuomet dar institutu vadinto) dėstytojas, prisiklauses ugningų kalbų iš Maskvos apie kompartijos veiklos trūkumus, pasipriešino žūliam ir neišmanėliškam vietinių kompartijos bei KGB veikėjų kišimuisi į studentų mokymą.

Pranešimas apie tokį neklusnumą tuojau nukeliavo į atitinkamas įstaigas. Prasidėjo svarstymai – teismai visų lygių susirinkimuose, smerkiantys neklausadą, pakėlusį ranką prieš pačią kompartiją, reikalaujantys pašalinti “nesovietinį” dėstytoją iš darbo ir atimti iš jo užtarnautus laipsnius.

Užspulstajam teisybės teko

ieškoti visose valdžios pakopose. Galop 1987 m. pradžioje ir universiteto vadams teko kiek atlyžti – tuomet prieštaravimą akivaizdiems kompartiečių nusikaltimams jau buvo sunku pavaizduoti dideliu nusikaltimu. Sugulvotas gudrus būdas išsisukti iš tos plačiai pagarsėjusios istorijos – oficialiai apsiribota papeikimais visiems trims: pačiam neklausadai ir abiem jo skundėjams. Užtat imtasi neoficialių priemonių – neklausadai užkrauti nepakeliamus darbus, uždraudžiant net toliau tęsti senųjų Lietuvos kaimų tyrimus. Nebepajėgdamas toliau ten dirbti, turėjo išeiti kitur. O universiteto veikėjai parengė “atsisveikinimo dovanėles” – parašė blogą charakteristiką, pasirūpino, kad neklausada kitur negalėtų gauti darbo. Taip po daugelio metų darbo teko atsidurti gatvėje už nenuolankumą kompartijos ir KGB veikėjams.

Be abejonės, sovietinės okupacijos metais šimtai tūkstančių Lietuvos gyventojų nukentėjo kur kas skaudžiau. Ši istorija mums įdomesnė kaip šiandieninio istorijos klastojimo pavyzdys.

Antai minėtame 1993 m. oficialiame rašte anuometinė istorija visai gudriai išdėstoma – atseit, jokių priekabiavimų nebuvo, o tiksliai toks blogas dėstytojas pats sugalvojęs iš darbo išeiti, todėl teko jam prastą charakteristiką parašyti. Tam galėtų paprieštarauti bent pora šimtų žmonių, dalyvavusių anuometiniuose svarstyse ir teismuose, tačiau dalis jų patys uoliai dalyvavo nedoruose sovietinio režimo darbuose. O iš likusių kas išdrįstų apkaltinti universiteto rektorių ir patį viceministerį melu ir istorijos klastojimu šiais Lietuvai sunkiais bedarbystės laikais...

Dar viena įdomi šios istorijos pusė: rodos, minėti aukšti pareigūnai tebuvo marionetėmis galingesnių jėgų žaidime. Gal reiktų ir juos užjausti – jeigu jei nepasirašinėtu tokių raštų, nepadėtų savo bendrams pasidalinti, turbūt ir aukštesse pareigose ilgai neišlaikytų. Na, o paklusniai remdami sovietmečio veikėjus, jie patys užsitikrina anų paramą ir išsilaiko savo krėsluose.

Pračities veikėjai

Visa ši nesmagi istorija tik parodyta, kad ir šiandieninėje nepriklausomoje Lietuvoje labai daug kas priklauso nuo sovietmečio veikėjų – vadinamosios “nomenklatūros”. Tai rodo ir anuometinio nutikimo pagrindinių veikėjų tolesnis kilimas. Antai buvęs universiteto kompartijos vadovas – sovietinis partorgas, anuomet buvęs vyriausiu kaltintoju nesovietinio dėstytojo byloje, rėkavęs “kaip tu išdrįsi pakelti ranką prieš pačią kompartiją!”, šiandien vėl nepamainomas ir kai kam patogus žmogus – nepriklausomos Lietuvos ambasadorius reikšmingoje Vakarų Europos valstybėje.

Anuometinis “organų” atstovas (tada aiškinęs studentams kompartijos istoriją, pasiuntęs skundą į atitinkamas instancijas apie “nesovietinį dėstytoją”) šiandien virto žymiu dešiniuoju žurnalistu, dažnai kalbančiu Lietuvos vadovus.

Klesti ir kiti sovietmečio veikėjai. Pasitraukė iš gyvenimo tik vienas iš uolių kaltintojų, anuomet kišęs savo trigraži: “...nusikalstamą prasižengėlio veiklą rodo ir tai, kad jie pernelyg uoliai tyrinėja senuosius Lietuvos kaimus – krašto pračių...”

Matyt, mūsų šaliai dar ilgai teks murytis posovietiniame liūne, vis atsiliepiant okupacijos dešimtmečių aidams. Vargu ar kam pavyks sustabdyti kai kam patogų Lietuvos istorijos klastojimą...

Lietuvoje gyvenantiems gan juokingai atrodo užsitęsęs triukšmas dėl JAV prezidento asmeninių reikalų. Mūsų krašte tebe gyvenama pagal kitokių standartus – čia lengvai perrašomos ištisos istorijos pastraipos, aukšti pareigūnai nesibijo savo parašais patvirtinti suklastotų istorijos versijų.

Kiek dar Lietuvoje tęsis tos, anot G. Orwell’io “Tiesos ministerijos” veikla, ar ilgai melagystės ir klastotės liks parankiu ir aukštesiems pareigūnams nepavojingų dalykų?

“Vaiko tėviškės namai” Avikilų kaime Marijampolės rajone

Nuotr. E. Žeizienės

Tik sugrįžus iš Lietuvos

ALĖ RŪTA, Los Angeles

Patikėkit, Lietuva graži ne vien poezijos pavasari ar dainuojančiųjų vasarą, ji miela ir Vilnių supant drėgniems rudens rūkams. Per tris savaites mudvi su Genovaite Plukienė nieko stulbinančio nenuveikėm – ji mokė aukštąsias ūkininkaites, aš dairiausi po kultūros pasaulį.

Gera matyti, kad Lietuva pamažu atkunta, kad Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje ne vien automobilių daugiau, bet jau vairuotojai sugeba dažniau sustoti prieš skersai gatvę einančius pėsčiuosius...

Ir ne vien smagu matyti, kad parduotuvių, vadinamųjų “Pas Juozapą” yra įvairiausių prekių – daugiau ir gražiau įpakuoju negu bet kur Amerikoje, bet kad ir kultūros pasaulyje yra geresnių ženklų... Pavyzdžiui, literatūros mėcenatais ne vien užsienio turtingesnieji, kaip niujorkietė Aleksandra Kazickienė, ar labdarininkai Kalifornijos Sinkiai ar verslininkas Markevičius... Yra ir ten, Lietuvoje, geresnių žinių versluose ir kultūroje... Lietuvoje, kur visoks verslas dygsta ir auga ne vien Garliuose. Net toks klaidpūdis verslininkas ir spaudos leidėjas Antanas Skirius, buvusio “Lietuvių dienų” žurnalo Kalifornijoje leidėjo giminaitis, ne vien savo verslais užsiėmęs, gali ir nori važinėti po rudėnįjančią Lietuvą, platindamas savo išleistą grožinę knygą... Žinoma, dėl mažo knygos tiražo prašo jis po 15 litų už knygėlę, bet ir tai atsiranda gausiai perkančių – aišku, perka ne studentai ar pensininkai, bet šiaip tvarkingai gyvenantys, dirbantys, kurie numoja ranką į buteliuką skaidriosios, o ima knygą...

Lietuviai yra dosnūs, vaišingi ir grožio mėgėjai. Jie padengia status ne vien gausiai, bet ir skoningai, sveikai ir patraukliai. Jie grožisi ne vien gražuolių veidais spaudoje, o įdeda į laikraštį ir nuotrauką – prie poeto Brazdžionio namelio Kaune; jie gėrisi ir be galo gražiais Lietuvos danguje debesėliais... O visada gera ir graudu matyti, kaip ir neturtingoje rankoje einantį svečius šviečia gėlių puokštė. Tik nesuprantu, kodėl jie vis renka vieną, tris, penkis ar penkiolika rožių ar lilelių, nes esą negalima dovanoti porinių skaičiumi, nes tai reiškia... mirčių (Gal iš slavų tas paprotys?). Bet svarbu pats dosnumas.

Pastebėjom žmonių dėmesyje ne vien knygas, gėles, politiką, klintoninius gandus... Ar laukimą dolerių, kaip dažnai kas pagalvoja... Ne! Jie tikrai laukia mūsų – brolių vasarą, rudėnį ar bet kada... Lietuviai – jausmo žmonės. Ir tik (jau dabar rečiau) liūdina dėl jų širdies atsivėrimo su stikleliu rankoje... Džiugu, kad jau vis dažniau ir knyga – gera dovana einant į svečius, vietoje butelio... Ir vis labiau pailsoma darbo valandų (labiau už linksma pobūvių). Pareiga yra pareiga ir tenai.

O studentai – jų teko susitikti Kaune ir Klaipėdoje, kaip

Rašytoja ALĖ RŪTA, išleisdinusi Lietuvoje naują romaną “Skamba tolimoji” Nuotr. A. Sutkaus

ir čia – pasiryžę rimtai studijuoti, nors mėgsta ir pakeliauti dėl platesnių žinių... Domisi mokslu ir menais, yra darbštūs ir kūrybingi. Ir lietuviai ten, kaip ir mes užsienyje, vis labiau paisyti gražesnių kalbų, domisi mūsų kalbos grynumu, išmetant slavizmus ir kitas svetimybės.

O kad į Ameriką atvyksta Zitės ir Gražinos ar kitais vardais žmonės užsidirbti, tai tik stebėtinės, kaip jie ir jos užsidirbę grįžta į Lietuvą, kad padėtų studijuojančiam sūnėnui ar kad pagydytų sergančią vaikaitę...

Ir, mums su Genovaite grįžtant, atvyko čia graži jauna pora – Jolita ir Kęstutis užsidirbt, pastudijuoti, išmokyti kalbos, pažvelgti į kitokį pasaulį. Jie, žinoma, grįš, kad Lietuvoje savo pavyzdžiu ir naujomis žiniomis gerintų ten gyvenimą.

Be to, buvo gera Vilniuje per radiją girdėti ne vien apie visuotiniai gerbiama mūsų poetą Brazdžionį, bet ir apie kitus kaliforniečius rašytojus bei poetus. Taip pat ir apie sveturius rašytojus bei jų kūrybą. Tai Los Angeles lietuvių radijo darbuotojo Vytauto Seštoko dėka, nes jis bendradarbiauja su Vilniaus radiju. Ir tenai mūsų rašytojai pagedaujami, mieliai išklaunami.

Tokia yra dabar mūsų Lietuva. Ji graži ir miela bet kurio metu – net ir lyjant... Nes ne vėjai ar saulė atneša suartėjimą, o blaivūs protai ir mylinčios širdys.

Yra dar mūsų tėvynėje neramumų bei vargų, bet visų mūsų pastangoms jie mažinami.

Bendrakeleivė Genovaite Plukienė aptvarkė ten iš tėvų paveldėtą ūkį, o aš išleidau Klaipėdoje knygą ir bandžiau po raidele visur Lietuvoje ją paskleisti. Ten ir mus skaito ir, tikiuosi, suprantą... Nes juk visi esame lietuviai, ir mūsų visų Lietuva.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

“Vaiko tėviškės namų” moksleivių grupė su savo globėjais

Nuotr. E. Žeizienės

LAISVOJE TĖVYNĖJE

BENDRADARBIUS UGNIAGIESIAI

Lietuvos priešgaisrinės apsaugos departamento direktorius Kazys Zūlonas Stokholme pasirašė bendradarbiavimo ketinimų protokolą su Švedijos valstybinės gelbėjimo tarnybos agentūra. Šios priešgaisrinės apsaugos tarnybos bendradarbiauja nuo 1993 m. Protokole numatyta Švedijos parama mokymo sistemai, pagrindinių dėmesį skiriant karininkų gebėjimų rengimui, bendradarbiavimui bei pagalbai didelių avarijų atvejais. Tarnybos yra susitarusios dvišalio bendradarbiavimo didelių avarijų atvejais sutarties projektą teikti vyriausybės. Bendradarbiavimo protokolą jau yra pasirašytas su Lenkijos tarnyba.

ATĖMĖ AGUNAS

Klaipėdos zonos Organizuočių susikaltimų tyrimų tarnybos narkotikų verslo tyrimo poskyrio pareigūnai sulaukė jauną maisto prekių verslininką. Jo gyvenamame bute Klaipėdoje rasta 23 kg 600 gramų maltų aguonų galvutėlių ir stiebelių, supakuotų ir paruoštų platinai. Sulaukijamam iškelta baudžiamoji byla.

DAUGIAU KARALIŠKŲJŲ PAUKŠČIŲ

Kalakutų, vadinamųjų karališkaisiais paukščiais, nes keptas kalakutas būdavo svarbiausias karalių puotų patiekalas, paklausa Lietuvoje kasmet didėja, pernai jų net neužteko. Tarpukario nepriklausomybės laikais Žemės ūkio rūmai skatino žemdirbius auginti kalakutus, nes pirkdavo Anglija bei kitos Vakarų Europos valstybės. Sovietų okupacijos laikais kalakutinių kiaušinių sunyko. Manoma, kad šiemet bus užauginta 30,000-35,000 kalakutų. Kalakutieną taip pat perkama iš Lenkijos, Estijos ir Olandijos.

SUTARTIS SU TURKIJOS UNIVERSITETU

Vilniaus Gedimino technikos universiteto rektorius Edmundas Zavadskas Vilniuje rugsėjo 18 d. pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Turkijos Karadenio technikos universiteto rektoriumi Turky Tudesas. Joje numatoma plėtoti bendradarbiavimą įvairiose mokslo ir mokymo srityse, ypač fotogrametrijos bei grunto ir pa-

statų mechanikos. Bus keičiamasi mokslinė informacija, dėstytojai, studentų grupėmis, organizuojami bendri seminarai, konferencijos, susitikimai, bendri moksliniai projektai. Karadenio technikos universitetas yra viena didžiausių Turkijos aukštųjų mokyklų, kur mokosi daugiau kaip 28,000 studentų.

NUSMUKO POPIERIAUS PRAMONĖ

Bendrovėje "Klaipėdos kartonas" rugsėjo viduryje buvo surengtas Lietuvos popieriaus ir kartono gamintojų, miškininkų bei Kauno technologijos universiteto mokslininkų pasitarimas. Jo tikslas buvo apžvelgti ir įvertinti šios smunkančios pramonės šakos būklę bei ateities perspektyvas. 1990 m. Lietuvos įmonės pagaminavo 218,000 tonų popieriaus, o šiandien vos 30,000 per metus, rašo "Lietuvos aidas". Lietuvoje veikia penkios popieriaus ir kartono įmonės, kuriose dirba apie 3,000 žmonių. Gamintojų draugija kreipėsi į vyriausybę, teigdamą, jog mokesčių, muitų, kontrolės sistema, antrinių žaliavų perdėriamas sudaro labai nepalankias gamybos sąlygas, žlugdancias daugelį įmonių. Taip pat dėl nepakankamo rinkos gynybo užsienio popieriaus gamintojai vadinamomis "dempingo" (angl. "dumping") kainomis tiekia pusfabrikacijas pigiomis ir abejotinos kokybės prekėmis.

TARPTAUTINĖ PARODA VILNIUJE

Rugsėjo pabaigoje Vilniuje LITEXPO parodų centre įvyko šeštoji tarptautinė medicinos technikos, farmacijos ir stomatologijos paroda "Baltmedica/Baltfarma". Per keturias dienas paroda aplankė 30,300 specialistų bei svečių, apžiūrėjo 896 gamintojų naujoves, kuriose vyravo vokiški gaminiai. Dalyvavo 205 Vokietijos firmos, 180 – Lietuvos.

STIPRĖJA KOMPIUTERIŲ SRITYJE

"Baltic Amadeus" (BA), Lietuvoje veikianti kompiuterinių technologijų įmonė, Vilniaus Gedimino technikos universitete ir "Lietuvos avialinijų" bendrovėje įvedė pirmuosius du IBM dizainuotus kompiuterius. ELTOS žiniomis, BA įdiegtos sistemos jau veikia "Lietuvos geležinkeluose", "Lietuvos telekome", finansų ir užsienio reikalų ministerijoje, Lietuvos žemės ūkio banko. BA su bendrininkais jau keletas metų pasižymi bendrojo lavinimo, profesinių ir aukštesniųjų mokyklų kompiuterizavimu, lietuviškų rašmenų perdavimo tinklais technologija.

REKTORIŲ PASKIRTAS DIPLOMAS

JAV Pasaulinė universitetų prezidentų sąjunga Vilniaus universiteto rektoriui akademikui Rolandui Pavilioniui paskyrė 1997-1998 metų Nuopelnų diplomą "Lux mundi" (Pasaulio šviesa). Jis buvo apdovanotas už įnašą į tarptautinę universitetų veiklą ir nuopelnus kuriant humaniškesnę bei demokratiškesnę pasaulį. RSJ

Kanados "Kretingos" stovyklos vadovai 1998 m. vasarą su stovyklavietės vėliava

Nuotr. A. Kaknevičiaus

Taip gyvenome vasaros stovykloje

Prisimenant šešioliktąją vasaros stovyklą Kanados "Kretingoje"

KUN. E. PUTRIMAS

"Stovykla, stovykla, stovykla... stovykla keliasi..." per garsialbį surikdavo kas rytą "Kretingos" vyriausias vadovas Matas Stanevičius arba "wakey, wakey", ilgametis angliškai kalbančiųjų stovyklos vyriausias vadovas Andrius Kaknevičius, žadindamas miegančią stovyklą. 8 v.r. palengva keliausi stovyklautojai, pradėdami dieną, o virtuvėje jau seniai girdėti šeiminių, verdančių pusryčių. Kai kurios būna pradėjusios ruošti pietus, kad valgiai būtų paruošti laiku. Vadovai skuba su stovyklautojais atlikti labai nemėgstamos mankštos, prižiūrėti, kad visi nusipraustų. Paskirtas būrelis padengia pusryčių stalus, kitas būrelis, paskirtas vėliavų pakėlimui, turi paruošti ryto maldą, trečias – šūkius, už kuriuos būreliai gaudavo taškus.

Po pusryčių visi eina apsi-tvarkyti ir laukti inspektorių apsilankymo ir baigiant stovyklą būrelis iš mergaičių ir berniukų gavęs daugiausiai taškų, laimi premiją.

Ryto pamokos įvairios. Pvz. medžio drožinėjimas, menas, gamta, sveikatos patarimai, lietuviškos pasakos, dainavimas, tikyba, sportas, dramų pratimai, "ballroom" šokiai, stovyklos laikraštėlis, kurį Donata Puterienė daug metų padėdavo paruošti, scenos vaizdeliai, dramų vakarai, gamtos pamokėlės. Pamokos trunka ligi pietų skambučio. Po pietienės pertraukos einame maudytis. Tai visų mėgstamiausias laikas, ypač kai būdavo didesnės bangos! Prailgindavome laiką papildomai dalindami pavakarių.

Po maudymosi prasideda užsiėmimai. Pirmą stovyklos dieną kiekvienas stovyklautojas pasirenka užsiėmimą, kurį tęsia visas dių savaites. Gali pasirinkti tokias užsiėmimus, kaip pvz. stovyklos radijo valandėlę, "mūilo" operetę, dramą su mūsų muzikė-pedagoge iš Lemon-to Rasa Šoliūnaite-Paskočimienė ir jos padėjėja Viktorija Šileikaite, meną, krepšinio treniruotę, marijonečių pasirodymą su jaunesniais stovyklautojais, kurį labai profesionaliai paruošdavo Vida Tirelienė.

Kas vakarą stovyklautojams organizuojama vakarinė programa. Pagal tradiciją pirmas vakaras skirtas susipažinimui, toliau

Išvadu išildymo ir vėsinimo sistemų, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat,
BSc.Phm

☐ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
☐ Nemokamas vaistų pristatymas
☐ Sveikatos priežiūros įrankiai

talentų pasirodymas, "Kretingos miestas" žaidimas (kaip lietuviškas "Monopoly"), Intrigos vakaras, supažindinimas su Sv. Raštu, maskarado šokiai, Lietuvos vakaras, Susikaupimo ir maldos vakaras, dešrelių ir mėsainių kepimas paplūdimyje su vyresniais stovyklautojais, savos kūrybos vakaras ir didysis šeštadienio laužas, kuriam stovyklautojai net nuo ketvirtadienio pradėdavo ruošti, norėdami pradžuginti gausiai atvykusius svečius.

Šių metų stovyklos tema buvo "Aprangą". Visi namelių būreliai turėjo pasirinkti sau vardą. Vadovai vadinosi "Skalbykla". Turėjome "Guzikiukus", "Kaspinėlius", "Naktinius", "Batus" ir t.t. Net viena diena buvo "Atbulinė aprangos diena", išryškinti stovyklos temą. Iš viso per abi stovyklas turėjome 223 stovyklautojus ir 56 vadovus. Dauguma jų yra buvę stovyklautojai lietuviškai kalbančioje ir angliškai kalbančioje stovykloje. Šiemet vadovai ir stovyklautojai atvyko ne tik iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono, Londono, Delhi, bet ir iš kitų vietovių – Klivlando, Jackson Michigan, Lemonto, net ir Kauno.

Liekame dėkingi stovyklautojų mamytėms ir tėveliams, kurie prakaityvo virtuvėje, slaugėms, kurios gydė sužeistuosius ir švelniai nušluostydavo ašarėles, atliko ūkvedžio pareigas, paaukodavo daiktų sumažinti išlaidoms. Dėkojame R. D. Puteriams už stovyklos fotografijas, administracinius darbus, kuriuos jau šešiolika metų tvarko Lina Kulivienė, ir klebonui kun. Aug. Simanavičiui už nuolatinę paramą.

Padėka priklauso taip pat Rūtai Jaglowitz, Jonui Nešukaičiui, Lou Cottreau, Vidai ir Raimundui Šiaučuliams, Irijai ir Edžiui Lukošiams, Julijai Yčienai, Raimundui Arlauskui bei visiems stovyklautojų tėveliams, kurie atvažiuodavo kas savaitgalį birželio, net rugsėjo mėnesį, į stovyklą padėti ją remontuoti. Jau šiemet buvo investuota apie \$20,000 remonto darbams. Kaina būtų buvusi daug didesnė, jei būtų reikėję samdyti darbuotojus.

Maskarado vakaras Kanados "Kretingos" stovykloje 1998 m. vasarą
Nuotr. A. Kaknevičiaus

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą
SKAMBINTI
905 545-8868 - Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai Hamiltone paimami iš namų nemokamai
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. dr. Bronius Mickevičius-Mikonis mirė š.m. liepos 18 d. Hyannis miesto ligoninėje, Cape Code, netoli Bostono, sulaukęs beveik 85-rių metų amžiaus. Velionis gimė 1913 m. liepos 27 d. Javidonių kaime, Vaskų valsčiuje, Biržų apskrityje. Baigęs Raseinių gimnaziją, įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą ir 1940 m. gavo teisės mokslų diplomą. Darbavosi teisėtvarkos įstaigose. Į Vokietiją pasitraukė 1949 m. Po karo Bonnos universitete įsigijo teisės mokslų daktaro laipsnį. Prasidėjus emigracijai 1949 m. su šeima išvyko į Ameriką ir įsikūrė Bostone. Dirbo nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo bendrovėje. Dar studijuodamas teisę Kaune, B. Mickevičius rūpinosi kaip pagerinti Lietuvos ekonominį gyvenimą, kokių reikėtų imtis priemonių. Jis galvojo, kad Lietuvos ūkiui yra būtina kooperatyvų sistema. Pats įstojo į studentų kooperatininkų būrelį. Lietuva kartu su baltiečiais kaimynais privalėjo sudaryti pajėgesnį vienetą, kad tarptautiniuose santykiuose būtų galima turėti stipresnį balsą. B. Mickevičius priklausė studentų korporacijai "Fraternitas Baltiensis", taipgi tarptautiniam studentų SELL sambūriui, kurį sudarė Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos studentų atstovai. Mokėdamas kelias svietimas kalbas, jis dalyvavo sambūrio konferencijose kaip lietuvių atstovas.

Amerikoje dr. Br. Mickevičius-Mikonis nuoširdžiai įsijungė į Lietuvos bendruomenės veiklą, nes tikėjo, kad ši organizacija yra geriausia priemonė padėti pavergtam kraštui ir išlaikyti lietuvių išsiviję. Jis, sulaukęs pensininko amžiaus, su šeima persikėlė į Cape Cod, kur taipogi įsijungė į lietuvių bendruomeninį darbą. Po Mišii Mashpee parapijos koplyčioje palaidotas St. Francis Xavier kapinėse Centerville miestelyje, kur jau amžinai ilsisi arti dvidešimt tautiečių.

Australija

A. a. Vincenta Auglyūtė-Jasiūnienė, eidama 76-ųjų metus, mirė š.m. rugpjūčio 13 d. Sidnijoje. Velionė gimė 1922 m. spalio 12 d. Gintalų kaime, Varnių valsčiuje. 1940 m. iškėkė už kauniečio Juliaus Jasiūno ir apsigyveno Taurageje. Priartėjus karo frontui, 1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir gyveno Weissensee

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.75%	Asmenines nuo7.15%
santapus2.00%	nekiln. turto 1 m.6.600%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius4.00%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama namų gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2,000. Be to, narių santapus apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius4.00%	
1 m. term. indėlius4.50%	
2 m. term. indėlius4.75%	
3 m. term. indėlius4.85%	
4 m. term. indėlius4.90%	
5 m. term. indėlius5.15%	
RRSP ir RRIF (Variable)2.50%	
1 m. ind.4.50%	
2 m. ind.4.75%	
3 m. ind.4.85%	
4 m. ind.4.90%	
5 m. ind.5.15%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE INTERAC KORTELE

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

♦ Siuntiniai į Baltijos valstybes ♦
\$10 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:
Vytautui Kairiui (905) 643-3334
Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaltiui (519) 773-8007
Petriui Šturmui (905) 271-8781

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

► KULNO SKAUSMAI
► PĖDOS SKAUSMAI
► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
► JAUGĖ NAGAI
► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
► SENIŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

► VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
► PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
► PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIŠ
► PRIIMAME VISUS PLANINIS DRAUDIMUS
► STERILIOS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

Išvairūs renginiai

Rugsėjo 5 d. Willowbrook pokylių salėje įvyko Lietuvos pramoginės muzikos karaliumi vadinamo dainininko Stasio Povilaičio koncertas. Rugsėjo 6, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė šaulių namuose surengė Tautos šventės minėjimą. Toks minėjimas buvo surengtas ir Cicero mieste rugsėjo 13 d. (organizavo LB Cicero apyl. valdyba ir Amerikos lietuvių tarybos Cicero skyrius).

Nuo rugsėjo 10 iki 13 d. Lemonte vyko "Santaros-Šviesos" metinis suvažiavimas su paskaitomis bei kultūriniais renginiais. Šio suvažiavimo metu šalia tautiečių iš Lietuvos ir užsienio valstybių, paskaitą skaitė ir iš Italijos atvykęs Baltistikos katedros Pisa universitete vedėjas italas Pietro Dini. Jis, beje, stažuosis Ilinojaus universiteto Čikagoje Lituanistikos katedroje. Rugsėjo 14 d. šiame universitete studentams ir svečiams skaitė paskaitą lituanistikos tematika. Rudens semestre du seminarus dėsto jos vedėja prof. Violeta Kelertienė. Prof. Giedrius Subačius čia dėsto du kursus ir kartu su asistente Jurgi-

ta Baltrušaityte moko praktinės lietuvių kalbos.

Labdaros organizacija, kuri vadinasi "Lithuanian Mercy Lift", rugsėjo 12 "Chicago Cultural Center" patalpose surengė šaunų pokylių, telkdamą lėšas savo veiklai. Liepos 19 d. daug žmonių sugrūžėjo į JAV ir LB kultūros tarybos suorganizuotą dr. Antano Lipskio meno darbų parodos atidarymą ir naujos jo knygos sutiktuves Lietuvių dailės muziejuje Lemonte.

Sekancią dieną, sekmadienį, Martinique pokylių salėje "Draugo" dienraščio skaitytojai ir rėmėjai susirinko į savo tradicinį balių. Tą patį savaitgalį Siono evangelikų liuteronų parapijoje įvyko Lietuvių evangelikų-reformatų sinodo, sutraukęs šios Bendrijos darbuotojus ne tik iš Š. Amerikos, bet ir iš Lietuvos. Jų tarpe buvo Lietuvos seimo nario dr. Kazio Bobelio žmona Dalia Bobelienė, kuri taip pat vadovauja Devenų kultūros fondui (Čikagoje posėdžiavo). Šio suvažiavimo metu (sekmadienį) įvyko lietuvių evangelikų veikėjos Halinos Dilienės amžiaus 90-mečio minėjimas.

Į respublikonų gegužinę rugpjūčio 30 d. atsilankė ir naujasis

Lietuvos gen. konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas (jis dabar matomas daugelyje lietuviškųjų renginių) ir čia tarė sveikinimo žodį. Su gegužinės dalyviais sveikinosi ir bendravo kai kurie amerikiečiai-respublikonų partijos veikėjai, kurie lapkričio mėnesio rinkimuose taikosi į politines pareigas.

Bene daugiausia dalyvių sutraukė rugsėjo 19 d. popietėje ir vakare įvykusi "Studija R" radijo programos rengtoji gegužinė prie PLC centro Lemonte. Čia galėjo būti apie 700 žmonių, kurių didelę dalį sudarė naujai į šalį atvykusieji mūsų tautiečiai. Šios programos pranešėja Ramunė Zdanavičiūtė-Lapienė yra nesena Čikagos gyventojas, tad ši programa lengviau suranda bendrą kalbą su naujais atvykusiais.

Tautos šventė

Kitados labai populiarūs Čikagoje ir apylinkėse buvę Tautos šventės minėjimai tampa retesni. Šiemet Čikagoje buvo surengtas tik vienas (ir tai tik šaulių organizacijos apimtyje). Kiek didesnis įvyko Cicero mieste rugsėjo 13 d.

Ten pagrindinę paskaitą skaitė šiam lietuvių telkinyje gimęs ir augęs dar jaunas vyras – dr. Arvydas Žygas, nemažai laiko praleidęs Lietuvoje, o dabar besiruošiantis kunigystei. Jis pateikė "mąstymus", atsakydamas į du klausimus: 1. Kokia yra išeivijos gyvenimo prasmė ir uždaviniai, 2. Koks yra ir turėtų būti išeivijos santykis su Lietuva? Pasak jo, svarbiausi mūsų uždaviniai, kaip ir anksčiau, yra lietuvių išsaugojimas ir rūpestis Lietuvos atnaujinimu.

"Kadaise mums lietuvių galėjo atrodyti kaip primesta našta. Klausdavome: kodėl mums būtina lietuviškai kalbėti, jeigu gyvename Amerikoje, ir kokia nauda iš lietuvių šalia saldžių nostalgijos jausmų. Šiandieną suvokiame, kad lietuviškoji pasaulėžiūra, papročiai, kalba, kultūra buvo labai didelės gyvenimo dovanos, kurios neįkainojamai praturtino mūsų asmenybes".

Kalbėtojas palietė anksčiau

Dr. ARVYDAS ŽYGAS Tautos šventės minėjime rugsėjo 13 d. Cicero mieste, kur jis skaitė įdomią paskaitą, kalbasi su visuomenininku dr. PETRU KISIELIUMI

labai opią temą – ryšius su Tėvyne. Ji labai jaudino visus tada, kai Lietuva buvo okupuota. Pažymėjo, kad anuomet reikėsi kelios skirtingos nuomonės. Viena jų sakė: jeigu nebus gyvo ryšio su Tėvyne, tautiško samprata ir tėvynės meilė negalės būti pilnavertiškai perteikiama naujoms kartoms. "Jeigu šiandieną pažvelgiam į išeivijos jaunesnės ir vidurinės kartos sąmoningumą, į išpareigojusių ir pasišventusių asmenų gretas, matome, kad vis dėlto daugumą sudaro asmenys, kurie savo studentavimo metais pažino ir pamilo Lietuvą akivaizdžiai", – teigė dr. A. Žygas.

Savo gerai paruoštą kalbą jis baigė, sakydamas: "Aš tikiu, kad šiandien yra didelė privilegija dalyvauti tautos gyvenimo atstatyme ir atnaujinime. Dirbdami Lietuvoje, stengiamės priminti sau, moksleiviams ir studentams, kokia privilegija yra būti naujojo pasaulio kūrybos dalimi"; svarbu "mums visiems atpažinti tautiško mo vertybę ir privilegiją savo gyvenime".

Dr. A. Žyga klausytojams pristatė kun. dr. Kęstutis Trima-

kas, kuris irgi nemažai laiko praleidęs Lietuvoje, dėstydamas Vytauto Didžiojo universitete Kaune bei Kauno kunigų seminarijoje. Po paskaitos apie paskaitininką gražiai atsiliepė Cicero mieste bei visoje Amerikoje gerai pažįstamas visuomenininkas dr. Petras Kisielius.

Ši šventė buvo pradėta Mišiomis Šv. Antano par. šventovėje, kurias aukėjo kun. dr. K. Trimakas. Jis taip pat perskaitė ir invokaciją. Minėjimo meninėje dalyje prasmingų poezijos posmų paskaitė Janytė Pėstininkienė. Taip pat trumpai kalbėjo ir LB Cicero apyl. valdybos atstovas Mindaugas Baukus ir ALT Cicero skyriaus pirm. Stasys Dubauskas.

AUKOKIME LIETUVAI per

TAUTOS FONDA KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.

Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,

1573 Bloor St. W., Toronto, ON M6P 1A6

Tėviškės žiburiai • 1998. X. 13 • Nr. 42 (2537) • psl. 5

Svarstymas nėra savęs gasdinimas

Mintys paskaičius E. Peteraičio straipsnį "Negasdinkime savęs – vėliavas aukštyn", "TŽ" 1998 m. 36 nr.

JUOZAS VITĖNAS

Vičiosios nuomonės tyrimas Lietuvoje nėra pasiekęs aukšto lygio. Kiek žinoma, tuo užsiima dvi firmos – "Baltijos tyrimai" ir "Vilmorus". Apie jų kvalifikacijas ir tyrimo metodus mažai yra žinoma. Todėl sunku spręsti, kiek galima pasitikėti jų pateiktų duomenų tikslumu, ypač kai jie žymiai skiriasi. Pvz., "Vilmorus" gegužės mėn. buvo paskelbęs, kad Lietuvos įstojimui į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO), pritaria 39.7% Lietuvos gyventojų, ("Draugas", nr. 105), o "Baltijos tyrimai" pranešė, kad liepos mėn. tam pritarė 55% ("TŽ", nr. 29). Tai netikėtinas toks didelis nuomonės pasikeitimas per 2-3 mėn.

E. Peteraitis nepraneša, kur jis gavo tuos 54%. Jis aiškina, kad atmetus kitakalbių ir nieko nežinančių apie ŠAS, tas nuostatas dar padidėtų. Bet taip skaičiuojant, būtų ne Lietuvos žmonių, bet tik tikros jų grupės nuomonė.

Nepritariančių įstojimui į ŠAS lyginimas su palankiai vertinusiems raudonąją okupaciją yra netinkamas būdas užgniaužti burną kitaip manantiems, svarstant likiminį Lietuvos klausimą, kuriuo kiekvienas jos žmogus turi ne tik teisę, bet ir pareigą pasisakyti, nes jo sprendimo pasekmės visus vienodai palies.

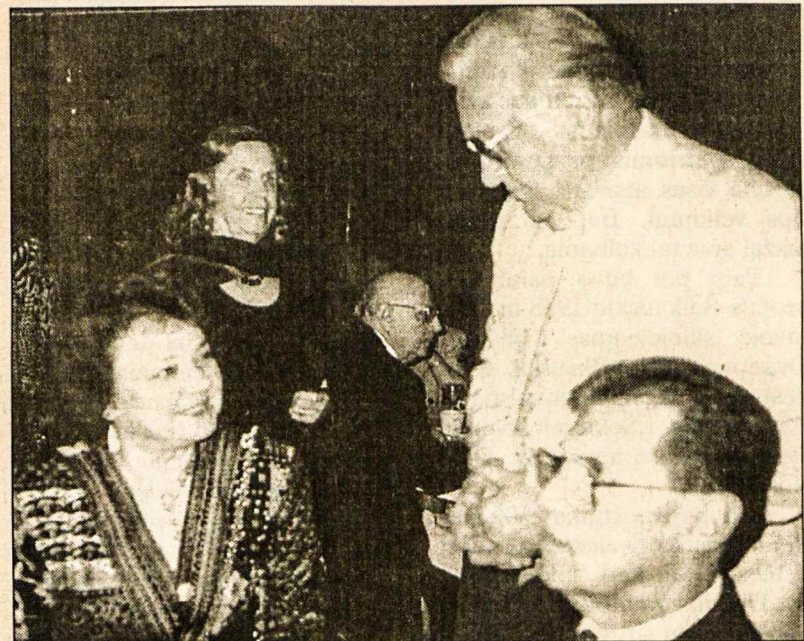
Taip pat nedera niekinti Kanados politinių veikėjų, kaltinant juos "nerimą keliančiu navišumu". Iš tikro jie, neveikdami nuoskaudų lietuviams sukeltų

emocijų, gali bliviau įvertinti padėtį bei numatyti ateitį ir pilnai nežinodami Lietuvos visos istorijos. Todėl Lietuvių bendruomenės veikėjai teisingai padarė pakviesdami juos į svarstybas Kanadoje ir išklaudydami jų nuomones. Tai buvo ir jiems proga susipažinti su lietuvių rūpesčiais. Kanada, kaip ŠAS narė, turės balsą dėl Lietuvos priėmimo į ŠAS, jei kada tai įvyks. Todėl Kanados politikų nusistatymas dėl Lietuvos priėmimo į ŠAS yra svarbus.

Lietuva prieš penkerius metus pasiprašė priimama į ŠAS, bet iki šiol dar negavo atsakymo, kad šis jos prašymas bus patenkintas ir taip pat nepasakoma, kad ŠAS gintų Lietuvą dabar, jei kas nors ją dabar užpuoltų. Kalbama tikiai apie "atvirą durį" ir maldavimas įsileisti. Seimo pirmininkas V. Landsbergis, kalbėdamas tarptautiniame forumе rugsėjo 4 d. Vilniuje, aiškiai pabrėžė: "Atėjo laikas kalbėti ir aiškiai pasakyti, ar Atlanto kelias skirtas visiems, ar ne".

Rusijos reakcijos dėl Lietuvos įstojimo į ŠAS negalima taip pigiai atmesti pasakius, kad ji nieko neverta. Nepaisant dabartinės suirutės, ji tebėra branduolinė valstybė. Taip pat nepaisant, kas įsigalės valdžioje, jos reakcija priklausys nuo to, kaip ji jausis ŠAS ribai priartėjus prie jos sienų, o ne kaip lietuvių ar kas kitas galvos ar sakys. Jeigu ji tai įvertins kaip pavojingą grėsmę jos saugumui, tai ji ir imsis atitinkamų priemonių. Vakarų valstybės tai supranta ir todėl atsargiai kalba apie Lietuvos priėmimą į ŠAS. Jau dabar sakoma, kad ateinančiais metais Lietuvos priėmimas nebus svarstomas, ir abejotina, ar kada bus svarstomas, kol Rusija tam griežtai priešinsis.

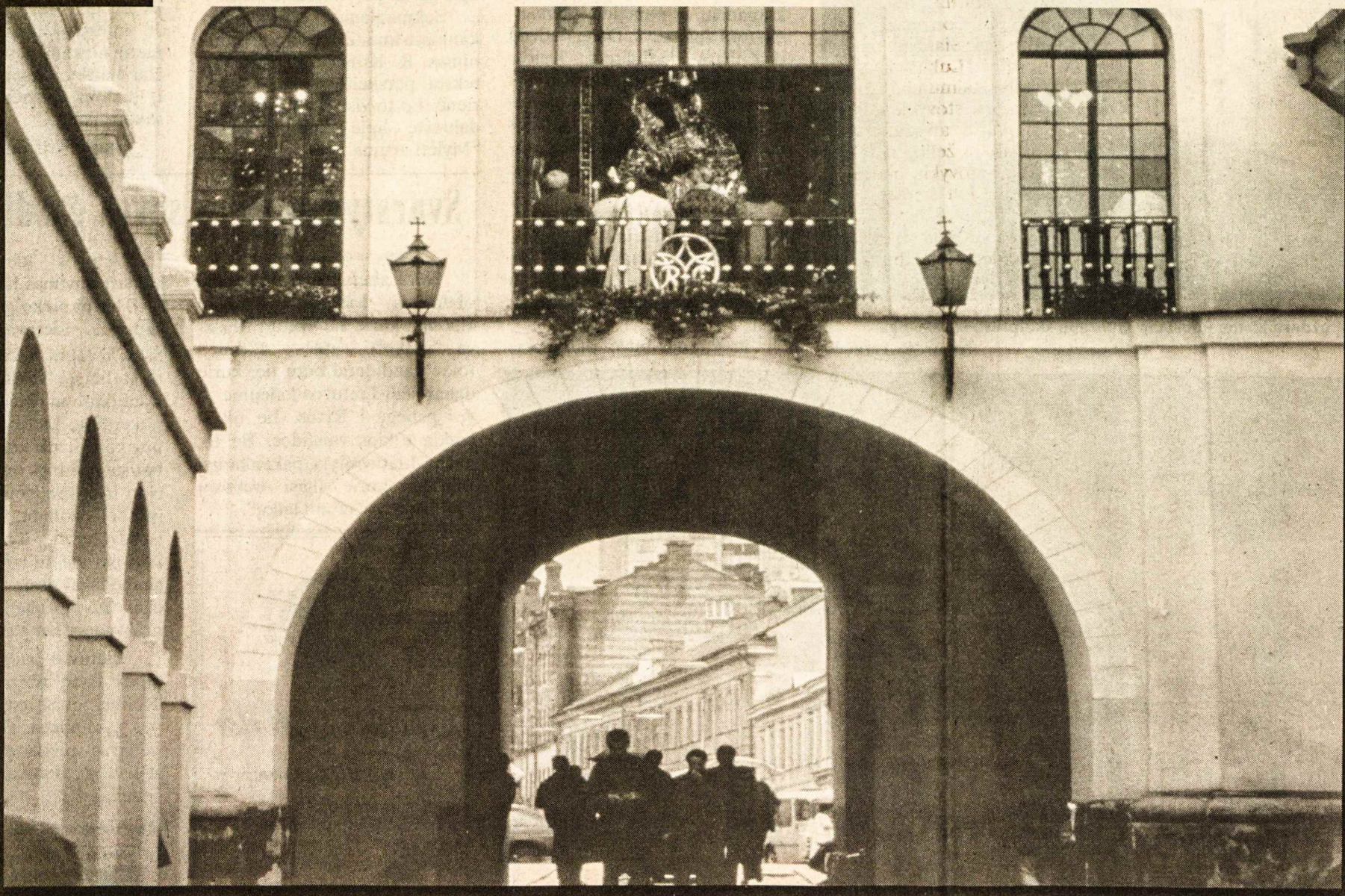
(Nukelta į 6-tą psl.)

Dienraščio "Draugo" metiniame pokilyje 1998 m. rugsėjo 20 d. "Transpak" bendrovės vedėjas, ieties metimo rekordininko TOMO PUKŠCIO tėvas Romas kalbasi su buvusiu Lietuvos gen. konsulato darbuotoja D. MEILIENE. Dešinėje sėdi D. TIJUNELIS

Nuotr. Ed. Šulaičio

Lithuania For Fewer Lit.

Whether you're flying through the Helsinki Gateway to Vilnius for business or pleasure, Finnair is definitely the airline of choice!

Finnair gets you there before your

day begins, and our reputation for service and safety is legendary. And now, with an exceptional rate like this, flying Finnair makes even more sense than ever.

The newly renovated Helsinki-Vantaa Airport is modern and convenient - an excellent transfer point for onward travel to other destinations.

Finnair flies daily from New York to Helsinki and

\$875.00
Vilnius From

beyond, with good connections from Toronto, Montreal and Ottawa. Call today for further information - and remember to ask about our new Norvista Fall/Winter brochure.

Norvista
FINNAIR
Time flies

WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD
Finnair is a partner in Aeroplan. Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at 416•222•0203 or 1•800•461•8651

Iškilieji Lietuvos kankinių parapijos 70-čio sukakties rengėjai ir dalyviai: klebonas prel. J. Staškevičius, parapijos tarybos pirmininkas R. Paulionis, Ontario Mississaugos miesto merė H. McCallion, vysk. P. Baltakis, OFM

Pasaulinis sambūris "Opus Dei"

Prieš 70 metų įsteigta religinė organizacija turi per 60,000 narių visuose žemynuose. Ji gyvuoja ir Lietuvoje jau ketvirtą dešimtį metų. Jos sukaktis buvo paminėta Vilniaus arkikatedroje

DOC. LAURYNAS SKŪPAS, Vilnius

Tegu nebūna tavo gyvenimas bevaisis. Būk naudingas. Spinduliuok savo tikėjimo ir meilės šviesą... Ir visus žemės kelius uždek Kristaus ugnimi, kurią nešioji savo širdyje (Pal. Josemaria Escriva, Kelias, 1).

Krikščionis turi gyventi "sekdamas Mokytojo pėdomis" (Kelias, 213), atsakingai prisimdami dieviškąją misiją, suteiktą jam Krikštu. Tai pagrindinis "Opus Dei" steigėjo Josemarijos Escrivos de Balaguero šaukimas bei krepimasis į visus krikščionis. Šiuo šaukimu "Opus Dei" steigėjas moko, jog Kristus neragina keisti aplinkos stengdamasis ieškoti kitų kelių. Daugeliui krikščionių tai raginimas pasitikti įprastą savo gyvenimo sąlygas ir jose susirasti dievišką kelią, kurį reikia pasventinti.

Kiekvienas krikščionis turi siekti šventumo pagal savo pakirtą ir būklę. Tai paprastas krikščionis, gyvenantis ir veikiantis pasaulyje, turi pašventinti save ir kitus šiame pasaulyje. Taip žmogiškoji egzistencija įterpiama į dieviškąją kontekstą. Kaip tik dėl to pal. Josemaria Escriva 1928 m. spalio 2 d. ir įsteigė "Opus Dei" (Dievo darbas), idant atvertų kelią pasauliečių šventumui kasdieniniame pasaulyje.

"Esi įpareigotas siekti šventumo. Taip, ir tu. Nejaugi manai, jog tai vien kunigų ir vienuolių rūpestis? Visiems be išimties Jėzus sakė: "Būkite tobuli, kaip ir mano dangiškasis Tėvas yra tobulas" (Kelias, 291). Švenčiant "Opus Dei" 70-metį nors trumpai priminkime lietuviui skaitytoji mažai žinomą patį pal. Josemarijos Escrivą, o tuo pačiu ir "Opus Dei", neuitą kelią.

Josemaria Escriva gimė 1902 m. sausio 9 d. Barbastro (Ispanijoje). Penkiolikis metų būdamas jis jau pajuto dieviško pašaukimo ženklus ir pasiryžo tapti kunigu. 1918 m. pradėjo studijuoti Logronjo dvasinėje seminarijoje. Po to tęsė studijas Saragosos Šv. Pranciškaus Pauliečio seminarijoje. 1923 m. gavęs dvasinės vyresnybės leidimą, Saragosos universitete studijavo civilinę teisę. 1924 m. įšventintas diakonu, 1925 – kunigu. Darbavosi Perdigeros parapijoje, o nuo 1927 m. pavarasio – Madride, ypač rūpindamasis neturtingais ir nuskriaustais skurdžiausių kvartalų žmonėmis, nepagdydomais, gulintiais mirties patale ligoniais. Buvo ligonių fondo apaštalių Šv. Širdies seserų pagalbos kapelionas, dėstė privačioje akademijoje, kartu rašė doktoratą iš civilinės teisės.

Kaip jau minėjome, Dievo įkvėptas, pal. Josemaria Escriva 1928 m. spalio 2 d. įsteigė "Opus Dei" organizaciją vyrams, kuri atvėrė tikintiesiems naują kelią į šventumą pasaulyje – kasdieniu darbu ir asmeniniu, šeimyniniu bei visuomeniniu pareigų atlikimu tapti uolaus krikščioniško gyvenimo rangu visose srityse.

1930 m. vasario 14 d. pal. Josemaria Escriva suprato, kad "Opus Dei" – apaštalavimas turi plisti ir tarp moterų. Todėl įjungė ir jas į apaštalinį darbą. 1943 m. vasario 14 d. jis įsteigė Šventojo Kryžiaus kunigų drau-

giją, neatskiriama susijusi su "Opus Dei". Jos tikslas padėti ne tik pasauliečiams "Opus Dei" nariams norintiems tapti kunigais, bet ir inkardinuotiesiems vyskupijose kunigams.

1946 m. pal. Josemaria Escriva įsteigė pasaulio "Opus Dei" būstinę Romoje. 1950 m. birželio 16 d. Vatikanas patvirtino "Opus Dei" organizaciją, o 1982 m. lapkričio 28 d. popiežius Jonas Paulius II ją paskelbė asmenine prelatūra.

Gyvendamas Romoje Palaimintasis rūpinosi, kad "Opus Dei" plistų visame pasaulyje, stengėsi, kad organizacijos vyrai ir moterys gautų doktrininių, askeitinį ir apaštalinį paruošimą. Jis mirė 1975 m. birželio 26 d. Palaidotas šv. Marijos Taikos Karalienės šventovės kriptoje (Roma, Viale Bruno Buozzi, 75). 1975 m. rugsėjo 15 d. jo įpėdiniu išrinktas Alvaro del Portillo (1914-1994). Dabartinis "Opus Dei" prelatas yra vyskupas Javier Echevarria, kuris tris kartus lankėsi ir Lietuvoje, susitiko su mūsų respublikos "Opus Dei" nariais, rėmėjais, kunigais ir hierarchais.

Kai steigėjas mirė, "Opus Dei" jau buvo paplitęs penkiuose žemynuose ir turėjo per 60,000 narių iš 80 šalių. 69 kardinolai ir 1,300 pasaulio vyskupų prašė popiežių pradėti beatifikacijos bylą. Beatifikacija buvo švenčiama Romoje 1992 m. gegužės 17 d., vadovaujant popiežiui Jonui Pauliui II. Ji įvyko Šv. Petro aikštėje ir subūrė per 200,000 viso pasaulio maldininkų. Šv. Tėvas tada sakė: "Palaimintasis Josemaria nenuilstamai skelbė visuotinį kvietimą į šventumą ir apaštalavimą. Kristus visus kviečia pasišventusiai atlikti kasdienį darbą. Todėl darbas taip pat yra asmeninio šventėjimo ir apaštalavimo būdas, kai jį atlieki sąjungoje su Jėzumi Kristumi".

Tuomet kalbėjęs "Opus Dei" prelatas Alvaro del Portillo pabrėžė: "Opus Dei" nariai turi sugebėti sekti Kristų, nekeisdami darbo vietos, gyvendami danguje ir žemėje, t.y. būdami kontemplatyvūs tarp žmonių, naudodami paprasto gyvenimo aplinkybes susitikimui su Dievu, atvesdami tokiu būdu kitas sielas prie Viešpaties".

Jau ketveri metai "Opus Dei" gyvuoja ir Lietuvoje. Įsteigti du švietiškio darbo centrai. Vyksta rekolekcijos, veikia religinės savišvietos rateliai, rengiamos atvirų durų dienos, vasarą organizuojamos jaunimo anglų ir prancūzų kalbos mokyklos stovyklos (Valkininkai, Berčiūnai, Trakai, Vilnius), socialinės rūpybos stovykla Visaginoje. Stovyklose dėsto ir dirba Prancūzijos, Anglijos, Ispanijos studentai-pedagogai. 1997 metų vasarą "Opus Dei" prancūzų k. stovykla įvyko Paryžiuje. Jos dalyviai lietuviai bendravo su įvairių šalių jaunimu, susitiko su Šventuoju Tėvu. "Opus Dei" nariai talkina katalikų bendruomenėms, meldžiasi į pal. Josemaria Escrivą, prašydami jo užtarimo – kad kuo daugiau Lietuvos jaunuolių per maldą bei darbą siektų šventumo, sekdami Jėzų Kristų.

1998 m. spalio 1 d. Vilniaus arkikatedroje "Opus Dei" intencija buvo atnašaujamos koncelebracinės Mišios, kurioms vadovavo vysk. J. Boruta, SJ.

Naujoji Vilniaus kunigų seminarija

Po maždaug pusantros metų uždarosios akcinės bendrovės "Meduja" vykdyto darbo šalia Kalvarijų šventovės išdygo nauji gražūs ir modernūs pastatai, skirti Vilniaus kunigų seminarijai, pavadintai Šv. Juozapo vardu. Iškilmingas jos atidarymas įvyko š.m. rugsėjo 14 d. Iškilmėje dalyvavo Lietuvos prezidentas V. Adamkus, seimo pirmininkas V. Landsbergis, seminarijų kongregacijos kardinolas iš Vatikano Pio Laghi, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys J. Bačkis, daug kunigų, valdžios pareigūnų ir seminarijos klierikai.

Savo kalboje prezidentas pasidžiaugdamas dar vienu teisingumo atstatymo įvykiu, pabrėžė Katalikų Bendrijos reikšmę stiprinant visuomenės moralinius pagrindus, sugrąžinant tinkamai atsiliepti į moderniosios tikrovės iššūkius. Seminarijų noras siekti dvasinio tobulumo teikiąs gražių vilčių tautos bei valstybės ateičiai.

Prieš atidarymo iškilmę, rugsėjo 10 d. Vilniaus arkivyskupijos kurija ir kunigų seminarija surengė spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo arkivyskupas A. J. Bačkis, seminarijos rektorius kun. dr. Hans-Friedrich Fischer, vicerektorius kun. dr. Romualdas Zdanys, dvasios tėvas kun. filos. mag. Renaud Marie Desplanques, studijų prefektas Vidas Balčius, klierikas Žydrūnas Vabuolas, statybos darbuotojai bei architektai.

Arkivyskupas A. J. Bačkis priminė, kad Vilniaus kunigų seminariją steigti buvo nutarta 1993 m. Paskatintas Šv. Tėvo, arkivyskupas seminariją įsteigė buvusiam Trinitorių vienuolyne. Valdžia negrąžinant Šv. Jurgio šventovės, kurioje buvo įkurdinti Ngyrų rūmai, buvo nutarta statyti naujus pastatus seminarijai. Jie kainavo 17 milijonų litų. Stambios finansinės paramos susilaukta iš Vatikano, JAV, Vokietijos, Olandijos, Prancūzijos, Italijos ir Pietų Korėjos. Arkivyskupas pabrėžė, kad iš Lietuvos vyriausybės paramos nesulaukta, dargi tekę sumokėti pusantro milijono litų pridėtinės vertės mokestį, nors dokumentai rodo, kad pinigai suaukoti.

Arkivyskupas pristatė seminarijos vadovybę ir išreiškė viltį, kad visos vietos (o jų 100) laiku bėgant bus užpildytos, pasi-

džiaugė, kad į seminariją stoja jaunuoliai, baigę jau kitas aukštąsias mokyklas.

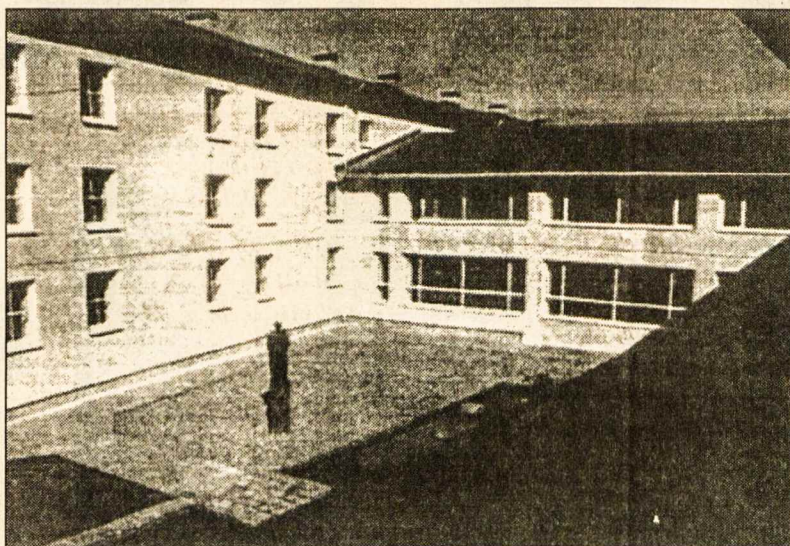
Seminarijos rektorius savo pranešime sakė, kad šiemet į seminariją iš 40 kandidatų priimti 26, du trečdaliai iš Panevėžio vyskupijos. "Noriu, kad iš seminarijos išeitų kunigai, kurie pamokslautų tik tą, ką patys gali įvykdyti gyvenimu", – kalbėjo rektorius. Pasak jo, lenkų kalbą turi išmokyti Vilniaus ir Kaišiadorių vyskupijų klierikai, nes tose vyskupijose kalbiniu požiūriu daug mišrių parapijų.

Seminarijoje daugiau kaip trečdalis dėstytojų yra užsieniečiai, atvykę iš Brazilijos, JAV, Lenkijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Vokietijos. Tačiau paskaitos skaitomos lietuvių kalba. Arkivyskupas A. J. Bačkis patikino, kad Lietuvoje dar nėra pakankamai žmonių, kurie galėtų dėstyti kunigų seminarijose.

Vilniaus kunigų seminarija yra viena iš pačių seniausių Lietuvos mokslo institucijų. Ji buvo įsteigta 1582 m., praėjus vos trejiems metams nuo Vilniaus universiteto įsteigimo. Seminarijos darbas ne kartą buvo sustabdytas persekiojant tautinę bei religinę lietuvių veiklą. Galutinai seminariją uždarė sovietinė Lietuvos valdžia 1945 m.

Arkivyskupo A. J. Baččio pastangomis atsteigta seminarija buvo prisiglaudusi Trinitorių vienuolyne. Didejant klierikų skaičiui, patalpos darėsi per mažos ir dėl to ryžtasi statydinti naujas. Jos puikios, modernios, atitinkančios visus poreikius – koplyčia, auditorijos, aktų ir sporto salės, balkonai, miegamieji, valgykla, uždaras kiemas, daug erdvės. Gerą susisiekimą su Vilniaus universitetu, kur seminaristai lankys kai kurias paskaitas. Klierikai naujose patalpose gyvens moderniuose kambariuose su prausyklo ir dušais, pirmakursiai po du, kiti po vieną. Diena seminarijoje prasideda 7 val. ryto, baigiasi 10.30 val. vak.

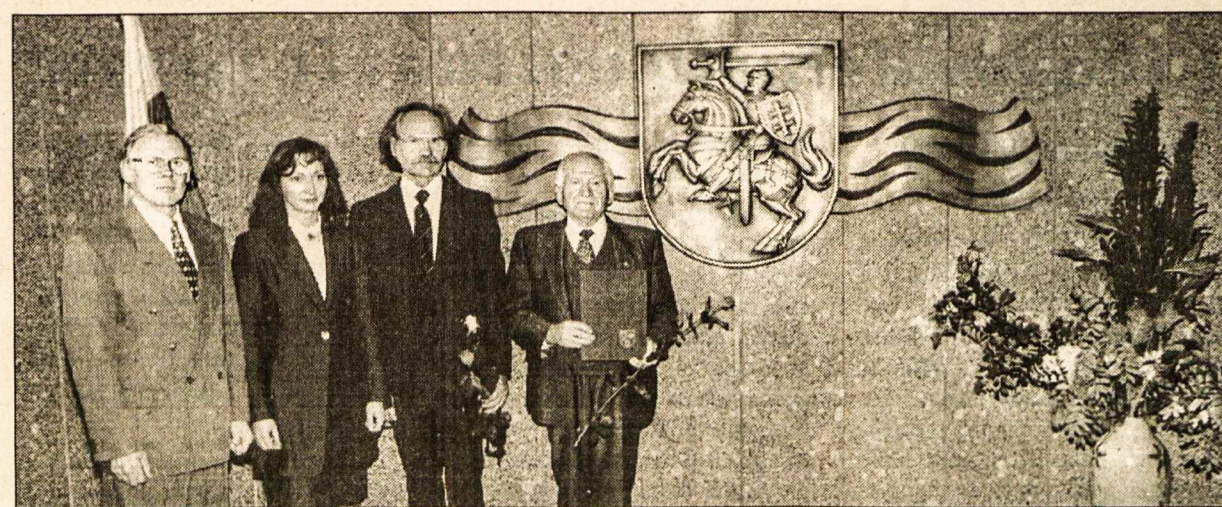
Seminarijai planus paruošė architektai Marius Šaliamoras ir Julius Balkevičius, aplankę keletą modernių kunigų seminarijų Lenkijoje. Koplyčią įrengė italų architektai ir dailininkai. Altorius ir kiti reikmenys atgabenti taip pat iš Italijos. Šiuo metu seminarijoje mokosi 69 klierikai. Snk.

Nedidelį uždara kiemą puošia šv. Juozapo skulptūra ir baseinas. Nuotr. R. Jurgučio

Naujoji metropolinė Vilniaus kunigų seminarija, pastatyta 1997-1998 metais arkivyskupo A. J. Baččio rūpesčiu. Nuotr. K. Ralio

Lietuvos Vytį Šiaulių universitetui užsakė ir finansavęs kanadietis JONAS NORKUS (dešinėje), šalia jo Vytį pagaminęs prof. ALOYZAS TOLEIKIS (su doc. Donatu Lukoševičiumi), toliau prorektorė doc. L. DRAMATIEŅĖ, rektorius prof. VINCAS LAURUTIS. Pastarasis universiteto vardu išreiškė padėką raštu J. A. Norkams ir kitiems Kanados lietuviams, prisidėjusiems prie Vyčio finansavimo

Minties ir širdies atgaiva

Ateitininkų studijų dienos "Dainavos" stovyklavietėje

VINCAS KOLYČIUS

Jau tradiciniu tapyse ateitininkų susibūrimas per Darbo šventės savaitgalį "Dainavos" stovyklavietėje prie Detroito įvyko ir šiais 1998 metais rugsėjo 4-7 dienomis. Tų studijų dienų organizatorius jau 11 metų, su praėjusių metų išimtimi, yra dr. Algis Norvilas, kuris su keilais talkininkais tą našta neša. Ir šiemet susirinko per 120 dalyvių, daugiausia sendraugiai ir studentai. Studijų dienų programa būna labai įvairi, tačiau šiais metais ji šiek tiek pasikeitė, nes dėl įvairių priežasčių 2 paskaitininkai negalėjo atvykti. Juozas Gaila turėjo kalbėti apie mus pačius: "Mes – Lietuvoje ir išėjimoje". Kadangi jis negalėjo atvykti, tai reikia tikėtis, kad jo paskaita pasirodys spaudoje. Laima Šalčiūnienė buvo pasirodusi pristatyti įstatų projektą; jai neatvykus, tai padarė dr. A. Norvilas.

Penktadienio vakare apie šokių ir dainų šventę Lietuvoje labai vaizdžiai dalinosi Darius Polikaitis, kuris buvo vienas iš tos šventės dirigentų. Savo paskaitoją pailiustravo vaizdžiuose, taip kad ir nedalyvavę šventėje galėjo pajusti ten vyrausią nuotaiką.

Šeštadienio rytą pradėjome Mišiomis, kurias atnašavo kun. R. Gudelis iš Panevėžio vyskupijos, šiuo metu studijuojąs Čikagoje ir padedantis Marquette Parko lietuvių parapijoje. Kartu su juo koncebravo prel. J. Juodelis, Panevėžio vyskupijos kancleris, atvykęs laikinai į Čikagą.

Paskaitos

Pirmoji paskaita buvo kun. R. Gudelio "Pastoracinė dinamika Lietuvos ir išėjimo parapijose". Prelegentas daugiau palietė Lietuvos parapijų būklę ir jų problemas, kurių yra daug. Save katalikais laiko apie 80% gyventojų, tačiau tikrai praktikuojančių ir pamaldas lankančių tėra apie 10%. Daug padeda dvasiniam atgimimui įvairūs jaunimo sąjūdžiai, kaip "Gyvieji akmenys" ir kiti. Jaučiama kunigų iniciatyvos stoka. Išėjimo parapijose būklė šiek tiek geresnė, tačiau ji negerėja, reikia naujos dvasios.

Po trumpos pertraukos sekė Vinco Kolyčiaus paskaita: "Šv. Dvasios metai (1998): siekiant atsinaujinti Bažnyčioje ir pasaulyje trečiajam tūkstantmečiui".

Paskaitoje buvo paminėtas

Šv. Dvasios vaidmuo Bažnyčioje, pradedant pirmaisiais krikščionybės amžiais ir baigiant šiuo šimtmečiu, kurį galima būtų pavadinti Šv. Dvasios šimtmečiu. Atkreiptas dėmesys į popiežiaus Jono Pauliaus II šauksmą, kad pasiruošimas 2000 metų jubiliejui gali būti tik Šventojoje Dvasioje.

Prisimintas popiežiaus laikymo Lietuvoje 5 metų jubiliejus, kuris, kaip tik buvo rugsėjo 4-8 d. 1983 m. Ir tada popiežiaus pamokslo Šantakoje (Kaune) tema buvo "Ateik, Šventojoje Dvasia". Lietuvos arkivyskupas J. Bačkis ir S. Tamkevičius įvairiomis progomis vis kviečia visus atsiverti Šv. Dvasios veikimui. Bet parapijose mažai apie tai kalbama.

Taip pat buvo paminėtas prof. S. Šalkauskis 1938 m. Lietuvoje skleidžiamas Gyvosios Dvasios sąjūdis. Šalkauskis skundėsi, kad nekreipiamas dėmesys į Šv. Dvasią, į Sekminių šventę. Jis pats parašė ilgą Šv. Dvasios litanią.

Kad pasiruoštume 2000 metų jubiliejui, privalome atkreipti dėmesį į tai, kad "mes esame Šv. Dvasios šventovė", tačiau ta ugnelė mūsų širdyse tik rusena, reikia ją įpūsti, ruošti Šv. Dvasios seminarus ir "atgimti iš naujo".

Kiti renginiai

Po pietų įvyko įstatų projekto pristatymas, kuriam vadovavo dr. A. Norvilas. Buvo siūloma juridiškai įteisinti "Amerikos ateitininkų federaciją". Bet federacija jau yra Lietuvoje, tai dauguma pasisakė, kad geriau būtų žodis "sąjunga". Dalyviai diskutavo pateiktus klausimus atskirose grupelėse.

Vakare dr. R. Povilaitis įdomiai pasakojo apie vario ir gintaro papuošalus, kuriuos jis pats, kartu su savo dukra, gamina. Įdomu buvo pasiklausyti apie gintarą ir įvairius jo rūšis.

Sekmadienio ryte įvyko kankinio kun. Zdebskio prisiminimas. R. Kriauciūno paruoštą tekstą perskaitė Taura Underienė. Po to visi žiūrėjome vaizdžiuose apie kun. Zdebskį "Mylėti artima".

Prof. J. Pikūnas, kuris jau kelinti metai pusę metų praleidžia Lietuvoje, Vytauto Didžiojo universitete dėstydamas psichologiją, parašė naują knygą "Meilės psichologija". Pats autorius apie tą knygą kalbėjo, cituodamas įvairius pavyzdžius apie meilę įvairiose gyvenimo srityse.

Svarstybos

Mišias sekmadienį aukojė prel. J. Juodelis ir po pietų pertraukos vėl rinkomės į salę, kur įvyko simpoziumas "Tarp dviejų pasaulių – dealogas tarp ankščiau ir naujai atvykusių". Simpoziumui vadovavo prof. Vėjas Liulevičius. Dalyvavo 3 neseniai atvykusios iš Lietuvos moterys, šiuo metu gyvenančios Čikagoje: Dalia Baderienė, Gražina Jonavičienė ir Ligija Tautkuvienė. Jos visos atvyko iš savo šeimomis ir kiekviena dalinosi asmeniškais išgyvenimais ir sunkumais bandant įsikurti. Pagrindinis jų atvykimo tikslas – vaikų ateitis. Išgyvenimai įvairūs; skundžiasi, kad nevisada anksčiau atvykę nori prisiminti, įvertinti ir panaudoti jų talentus. Čikagoje įsteigė šeimų klubą, kuriam priklauso apie 30 šeimų. Labai taikliai ir su gilia įžvalga pareiškė mintis susumavo prof. V. Liulevičius, pabrėždamas, kad visi siektume vieni kitus suprasti.

Baigiant

Vakarinė programa – tai Manigirdo Motekaičio pianino muzikos vakaras, per kurį muzikas atliko įvairių kompozitorių kūrinius. Užbaigė linksmavakariu, kuriam vadovavo vienas iš simpoziumo dalyvių – Ligija Tautkuvienė. Na, žinoma, ir vėšės "Baltojo avino" svetainė.

Pirmadienio ryte Mišios ir Studijų dienų užbaigimas, kuriam vadovavo dr. A. Norvilas, dėkodamas visiems, kurie jam padėjo. Didelė padėka jam, kad jis jau eilę metų tą našta neša. Jo nuostabi mama, kuri savo metu niekam nesako, visus socialiai maitino. Sugiedojom "Ateitį matom tėvynės laimingą" ir sakėm sudeiv.

Garbė Kristui!

Svarstymas nėra savęs gąsdinimas

(Atkelta iš 5-to psl.)

Nėra abejonės, kad Rusijai okupavus Lietuvą, atsirastų žmonių, kurie vėl vyktų į Maskvą "parvežti saulės". Pirmieji tokie kandidatai būtų tie, kurie dabar sėdi Lietuvos kalėjime ar yra pabėgę į Rytus. Jie tik ir laukia tokios valandos. Be to, pačioj Lietuvoj yra pakankamai žmonių, kurie ilgisi buvusių "geresnių sovietinių laikų".

Lietuvos karinių pajėgų modernizavimas ir priderinimas ŠAS lygiui nieko gero nežada ir neduoda. Lietuvai išjungus į ŠAS, ji taptų ŠAS gynybos pirmoji linija. Tokiu būdu, kilus konfliktui su Rusija, ji pirmoji nukentėtų. Lietuvai reikia karinių pajėgų ne karui su Rusija, bet savo vidaus saugumui užtikrinti ir apsaugoti nuo perversmų bei sukilimų, kurie gali būti išprovokuoti. Tokios pajėgos taip pat galėtų būti panaudotos simboliškai pasipriešinti okupacijai, tuo parodant, kad lietuviai nesavanoriškai pasidavė.

Lietuvos padėtis ant Vakarų ir Rytų ribos nėra lengva. Rimtas jos svarstymas nėra savęs gąsdinimas. Tačiau iškelti vėliaus reikia pagalvoti, kad vėliau jų nereikėtų be garbės nuleisti.

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Knygų rėškla
"SAMOGITIA"
meniška įrėša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

LIETUVOS POETŲ PORTRETAI

Žaismus pasakos pasaulis Radausko poezijoje

ALEKSANDRAS
ŠIDLAUSKAS. Vilnius

Pasaui netikiu, o PASA-
KA tikiu. Tai eilutė, kuri norom
nenorom sugrąžina į vaikystės
žemę. Tai eilutė, kuri nedvi-
prasmiai atskleidžia poeto
credo, atsivėrusį jau pirmaisiais
eilėraščiais, atėjusiais, aišku, ne
iš poeto vaikystės, o iš naujos
gyvenimo ir poezijos suvokties,
kuri turtėdama ir lyg visata
plėsdamasi nešė aityvarus skai-
tytojui pirmą kartą, net apnuo-
gintą žodį.

Tai Henriko Radausko žo-
dis, neprieštarantis, įtikinantis,
nuvedantis į gyvenimo pagaires;
tai žodis, kuris intensyviai ieško
naujų atskaidų.

Vargu ar surasime kitą tokį
mūsų lyrinės poezijos meistrą,
kuris labai trumpuose eilėraš-
čiuose – pagrindiniai trys keturi
posmeliai, – kur viskas taip bū-
tų nušifluota. Ar iškart gimė
posmas, ar jis dešimtkart taisy-
tas – kas žino...

Rodosi, iš latvių liaudies
dainos, iš japonų poezijos mo-
kytasi. Kartais net ima atrodyti,
kad poetas ne rašo, o žaidžia,
net su mumis valiuokauna, ne-
paisydamas logikos normų ar
pačių paprasčiausių prasmų.
Stebina poetinės formos meis-
triškumas, ironiškas žvilgsnis,
daikto matymas, nuotaikos val-
dymas, reiškinio suvokimas.
Mokėti pasakyti tiek daug, kai
tiek nedaug žodžių – tai didelio
talento dovana. Poezija – dide-
lis menas – savo eilėraščiais tei-

gia poetas. Tie eilėraščiai tie-
siog yra vieni geriausių mūsų
lietuvų lyrikoje. Taip sako daug
kas – ir kritikai, ir skaitytojai.

Estetinis požiūris į visus
daiktus – tai ryškiausia poeto ly-
rikos savybė. Daiktuose poetas
įžiūri žmogaus ir žemės paslap-
tis. Dažną eilėraščių lydi vienato-
niškumas, efemerija ir tam tik-
ras uždarumas, bet tai jokių bū-
du ne vakuumas.

Poetas atakliai taisė eilė-
raščius, bet jokių juodraščių ne-
paliko. Nenorėdamas rodyti tų
kūrybinio prakaito lašų, kuriuos
labai greitai galėtų pajauti
skaitytojas.

Visi eilėraščiai pakankamai
skambūs, ir sklandūs, vis atro-
do, kad eilutės pačios sponta-
niškai liejos iš savaime klos-
tėsi posmuose. Pagaliau šian-
dien mums svarbu rezultatas, o
ne kūrybinės virtuvės paslaptys,
kuriomis skaitytojui vis mag-
nosį kelti.

“Kiekviena autokritika turi
savo ribas”, – rašė poetas. Indi-
vidualizmas dažnai žybsi, rody-
damas poeto pastangas atsiri-
bti nuo smulkių kasdienos rūpes-
čių ir neįtaigų, monotoniškų
žodžių. Tam tikra olimpinė ra-
mybė taip pat apibūdina jo kū-
rybą. Juolab, kad eilėraščių pa-
rašyta ne tūkstančiais. Skaityto-
jui gali atrodyti, kad beveik visi
kūriniai parašyti labai lengvai,
mokant visas aukštojo poetinio
“pilotazo” figūras, žinant ir in-
tuityviai jaučiant visas žodžio
galimybes.

Neoromantinė žaismė ne-

trukdo žavėtis eilėraščiais. Kai
išnyksta tikrovės ir netikrovės
ribos, posmai suskamba dar
subtiliau, netgi įtaigiau. Grožio
poetizavimas – didžioji Henriko
Radausko meninė aistra. Este-
tizmas, kaip nykios tikrovės
priešprieša, nenuveda į meninę
aklavitę, kaip buvo tuščiai kal-
bama ideologizuotos epochos
metais, o paskatina visiškai kitu
žvilgsniu pasižiūrėti į gyvenimą.

Poetas neužsižaidžia simbo-
liais, jis tiksliai laikas nuo laiko
pavedžioja skaitytoją po savo
atrastas naujažemes. Cia po-
etinė kalba labai laisva, jokio-
mis konvencijomis nesuvaržyta,
emocinis užtaisas itin taiklus, o
žvilgsnis visuomet netikėtas ir
pastabus.

Poetas beveik nekaltai apie
save, bet visur jis čia pat, eilu-
tėje, užtekstyje, šalia posmo.

Poetas dažniausiai mąsto
elegiškai, į pasaulį vis pažvelgia
melancholiškais akimis, norė-
damas išgauti vaizdo tūrį ir erd-
vę, naujų žodžių prasmų, ketin-
damas refleksiškai dramatiuoti
tikrovę. Tuomet ryškiau atsis-
kildžia ir paties kūrėjo vidinės,
dvasinės nuostatos.

Iš pirmo skaitymo gali
pasirodyti, kad Henriko Ra-
dausko eiliavimas yra perdėm
paprastas ir stilistiškai lengvai
neutras. Nesunku apsiriki. Ryž-
tuosi teigti, kad poeto eilių
potekstė, uželėraštis pasaulis
dažnai atveju yra gilesnis ir tva-
resnis, be jokių užmaršumo žy-
mių. Vienu ypu perskaitytas
eilėraštis paliks daug x, kuriuos
teks dar ir dar kartą panarplioti.
Tai išgryninto, sukaupito ir ge-
rokaiacionalaus kūrybinio pa-
saulio vaizdiniai.

Radauskas nemėgsta kalbėti
apie save, jis ne egocentrinės
lyrikos apologetas. Jo eilėraščių
šaltumas (ne emocionalumas)
skaitytojui gali nepatikti, bet
meninių vaizdų visuma liudija
didelį talentą. Jis per visą kūry-
bos laiką išsaugojo savo kūrybi-
nius principus: pasauliu netikiu,
o pasaka tikiu. Suprantama, tai
yra sąlyginis įvaizdis, meninis
būdas atsiskirti “nuogos” tikro-
vės, kas buvo ypač būdinga
ankstesnių laikų lietuvių poezi-
jai.

Poeto eilėraščiuose rasime
romantikos ir romano spalvų,
ironijos, miestiečių detalių, lie-
tuviško peizažo (tradicinio) lyri-
nių atspalvių, didelio muzikalu-
mo. Jo kūrybinis pasaulis gali
būti gera pamoka tiems eiliuo-
tojams, kurie mėgsta savo eilė-
raščiais politikuoti, pamokslau-
ti, palinkti į publicistiką.

Kaip ir kiekvienas poeziją
kuriantis, H. Radauskas negalė-
jo absoliučiai atsirišti nuo savo
epochos, nuo laiko dvasios
itakų, problemų, klausimų. “Ir
skamba šakos tartum stygos, /Ir
maišos miško senos knygos,
/Per dangų liejasi lašai, /Ir tu
eilėraščių rašai”. Tai konceptu-
alios eilutės, atskleidžiančios
poetinę ir estetinę eilėraščių es-
mę. Gamta žmogiška, o žmogus
gamtiškas. Fantazija žemiška, o
žemė fantastiška. Vaizduotė
daiktiska, o daiktai vaizdingi –
tai poeto lyrikos charakteristi-
ka, kuri iš dalies parodo poeto
poetinių klajonių kelią.

Pasaulis – lyg maskaradas,
lyg teatro scena, lyg absurdo
mugė, lyg iškreiptų veidrodžių
karalystė. Jausmas sukelia ati-
tinkamą nuotaiką, o vaizdas
pratešia ir papildo išankstinę
mintį. Poetinės išdailos – taip
galima būtų apibūdinti ne vieną
kūrinį. Poetinis miniatiūriškus
mas ir vidinis santūrumas iškėlė
H. Radauską į geriausiųjų lie-
tuvų lyrikų klasikų gretas. Ma-
ža žodžių, o kiek daug poetinės
išminties, drąsos ir erdvės...

Žodis
Jis kirviu sukapojo žodį,
Užrakino vario raktą,
O jis mirė akmenį skrodė
Nemirtingo žingsnio taktą.

Prieš jį puolė įvairių kelių
Ir nutilo paukščiai, kada
Jis aidėjo aklių trobelių
Sidabrinės dainos gaida.

Jį už ančio nešėsi vaikas
Vakarų aušros ramumė,
Jį augino didelis Laikas
Šaknimis po gruodžio žemė.

Saulė pramušė plutą švino,
Sultys ėmė užti kaip kadais,
Šakomis padangę užtvino
Ir užpylė žemę žiedais.

Henrikas Radauskas,
Lyrika. Vilnius “Vaga”
1980 m., 195 psl.

Dail. GENĖS VALIŪNIENĖS kūrinys iš ciklo “Lietuviškos pasakos ir dainos”. Šia tema rengiama paroda Anapilės parodų salėje lapkričio 1, sekmadienį. Gautas pajamos skiriamos Vaikų dienos centrui Lietuvoje

Paleidusi dainą lyg paukštę...

“Pasaulį vaizduojuos kaip
didelę simfoniją”, – rašė M. K.
Čiurlionis. Iš tikrųjų kiekviena
menui jautri siela pasaulį ne at-
spindi, o jį išdainuoja: vieni –
spalvomis, kiti – garsais, treči –
žodžiais. Ir nors kiekvienas tą
pasaulį suvokia savaip, tačiau
viena yra bendra: menas kelia
žmogaus dvasią, teikia viltį,
gėrį.

Alytaus mokyklos fizikos
mokytoja ir direktoriaus pava-
duotoja ugdymui Stasė Ne-
dzinskienė savo pirmajame poe-
zijos rinkinyje “Ieškok manęs
dainoj” tarytum paleido savo ei-
lėraščių-dainą (tikrąja to žodžio
prasmė!) lyg paukštę į pasaulį ir
sušildė mūsų sielas džiaugsmu,
meile žemei ir trapiai žmogaus
būčiai. Skaitai jos eiles ir gėriesi
jų skambumu, lyrinio sielos
skaidrumu, tarytum šiandien-
niame mūsų gyvenime ir nebūtų
sukrėtimų.

Užgimė autorės daina “vi-
durnakčio tyloj”, lyjant žvaigž-
džių lietuvi, kai “krūtinėje pava-
saris pražydo”, “žalias džiaugs-
mas” ištryško. Išgirdusi medžio
širdies plakimą, “kai šaukia lyg
motina Lietuva”, autorė palei-
džia savo dainą “žaliuojančiais

klonais” sveikinti artoją, budini-
ti “mieguistą žemę”, kad kiek-
vienam ši daina galėtų “ant savo
rankų pasaką parnešt”. Ir tada
pajunti: “gera, kad šioj žemėj
gyveni”.

Taip posmas po posmo au-
torė mums neša “trapią viltį žy-
dėti”. Ji daug savo daina negei-
džia, tik prašo: “uždek pakelį
nors mažutę ugnelę”. Meilės
pasauliui, žmogaus trapiai sielai
ugnelę. Ir savyje skaitytąjos
kurso tą ugnelę. Tikiu, kad pa-
leista daina – paukštė tikrai ne-
pasiklys, suras kelią į šių dienų
sekuliarizuoto pasaulio žmo-
gaus buitį ir padės joje atrasti
gėrį.

Mūsųose jau skamba au-
torės žodžiais mokyklos himnas.
Galbūt muzikus sužadins ne
vienas eilėraštis, kuris netrukus
taps daina.

Stasė Nedzinskienė, IEŠKOK
MANĖS DAINOJ. Eilėraščiai.
Redaktorė – Birutė Orinienė,
dailininkė – Rima Leonienė.
Išleido UAB “Alytaus naujie-
nos” (S. Dariaus ir S. Girėno g.
4580, Alytus). Alytus, 1998 m.,
64 psl.

Kazimieras Muzikevičius,
Alytaus Panemunės vid.
mokyklos lietuvių k. mokytojas

Būk sveikas!

Iš ciklo “Gyvenimo grimasos”

– Būk sveikas! –
geria duobkasiai,
taką eglėšakėn nubarstę,
į duobę spjauto,
keikiasi, kikeną
ir laukia karsto.

Toks darbas –
jokių sentimentų.
Mirtis – jį sielai šventė:
užkas jaunuoju,
pavardės neklaušę,
namo eis ramūs,
kūdikį, senelį
po pušim įrausę,
įspaudę kryžiaus ženklą
į purią žemę.

Nemąsto, kad mirtis
ir juos užklupti gali.
O gal ir žino:
viskas Dievo valioj,
Svarbių svarbiausia –
jį juk ne bedarbiai,
nors sėdi vėlyje suvarbė,

Užtikrintas biznelis!
Jie – frankai kruikai –
nesubankrutuos:
mirtis saugi,
po žemę vaikšto drąsiai
juodais kostiumais
ir ilgom suknelėm, –
kur kitą tokį darbą rasi?

– Būk sveikas! –
aidi vėl kapuos...
Eglėšakėn nubarstę taką,
duobės dugne uždegę žvakę,
tiesiai iš butelio
vėl duobkasiai
po gurkšnį ima,
“pagreitina” širdies plakimą...
Kastuvai sumeigti į smėlį.
Ką jūs galvojat,
minusiųjų vėles,
kai girdite:
– Būk sveikas!
– Į jūsų sveikatėlę!
???

Prabilkit, akmenys

“Prabilkit, akmenys, šį rytą žmogaus balsu

(Leonardas Andrieus)

Prabilkit, akmenys, apie kančias lietuvių,
Suverkit asarų tyrų giriandais.
Iš kur stiprybė ta, kad nepražuovom,
Kai priešai iltis traiškančias galando.

Kalbėkit, akmenys, istorijos pašvaistėm –
Pilių griuvėsiuos sklando bočių vėlės.
Jos žino, ką šventai krauju aplaistėm
Ir akmeniui šaltam gal kūną gelę?

Iš grindinio prabilkit, akmenys, iš aikščių
Mūsų miško sakalų balsu skausmingu.
Matau – jų laisvės siekiai saule spindi skaisčiai,
Nors niekinti – nežuvę melo vingiuos.

Prabilkit, akmenys, nuo šalto Lenos kranto,
Tremties dygliuotą aimaną skraidinkit.
Ledinę kančią išitirdysim savo rankom,
Širdim sušildysim, džiaugsmu dabinsim.

Rainių, Klepočių kankinių vardu prabilkit,
Lai grūdina balsus liepsna Kalantos.
Mes niekada nebuvo me praradę viltį
Atgauti Laisvę, tyrą, brangią, šventą.

Laima Štrimitienė-Marcinkevičienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Edvardas Šulaitis, žurnalis-
tas, jau daugiau kaip 50 metų be-
sidarbuodamas plačiuose lietuviš-
kos spaudos laukuose, š.m. spalio
15 d. sulaukė savo amžiaus 70-
mečio. LE žiniomis, E. Šulaitis gi-
mė Kybartuose. 1947 m. baigė
lietuvių gimnaziją Kasselėje, Vo-
kietijoje. Į JAV-bes atvyko 1949
m. Čia 1953-55 m. tarnavo ka-
riuomenėje. Atlikęs tuometinę
karinę prievolę studijavo ekono-
miką ir baigė prekybos mokslus.
Pastoviai įsikūrė Čikagoje-Cice-
ro. Žurnalistinį darbą pradėjo
1946 m. rašydamas anuomet Vo-
kietijoje leidžiamiems lietuvių
laikraščiams, daugiausia apžvelg-
damas sporto bei visuomeninį gy-
venimą. Tokiu apžvalgininku liko
ir stipriai reikšėsi per visus žurna-
listinio darbo dešimtmečius. Buvo
aktyvus ir sportinėje veikloje, su-
radėgavęs keletą tos srities leidi-
nių. Laikui bėgant jo žurnalistinis
darbas labai šakojosi, ir jis tapo
vienu iš nedaugelio, rašančių be-
veik visiems lietuvių laikraščiams
išsivijoje. Šiuo metu jis jau ne
svetimas ir Lietuvos periodikoje.
Sukaktuvinkas yra nuolatinis
“Tėviškės žiburių” bendradarbis,
paripintis ne tik straipsniu, bet
ir nuotrauka. Šia proga gal nebus
per daug pasakyta, kad E. Šulaitis
yra labai darbštus, pareiagingas ir
savo žurnalistinį darbą tikrai su-
prantantis ir vertinantis. Linkėti-
na, kad amžiaus suaktus netaptų
užtvaramis testis ir toliau pradėtų,
lietuvybei reikšmingą darbą.

Dr. Jono Šliūpo studijų sti-
pendija įsteigta Klaipėdos univer-
sitetė. Ją galės gauti to universi-
teto studentai bei mokslininkai,
parengę dr. J. Šliūpo veiklą iške-
liančių projektų. Sutartį dėl šių
stipendijų neseniai pasirašė Klaipė-
dos un-to rektorius Stasys Vai-
tekūnas ir dr. J. Šliūpo sūnus Vy-
tautas J. Šliūpas iš JAV, pasakęs,
kad Klaipėda pasirinks dėl to,
kad gaunanti mažiausiai paramos
ir kad išliks sentimentas tam
kraštui, kuriame (Palangoje) daugelį
metų gyveno dr. J. Šliūpas.
Kasmet pavasarį bus praneštas
stipendijų dydis, ir Stipendijų ko-
mitetas birželio mėn. priims
paruoštus projektus. Šiais metais
paskirtos trys stipendijos: \$500
(JAV) pirmoji ir dvi antrosios po
\$250 (JAV). Manoma, kad V. J.
Šliūpo surinktas jo tėvo archyvas
bus perkeltas į Klaipėdos univer-
sitetą. Archyve esama daug įdo-
mos istorinės medžiagos.

Fotomenininko Antano Sut-
kaus darbų paroda “Basų kojų
nostalgija” įvyko Airijos sostinėje
Dubline. Jos atidarymo proga ofi-
cialiai buvo įsteigta Airijos ir Lie-
tuvos draugija. Lietuvoje jai va-
dovauja Muzikos akademijos
prof. Donatas Katkus.

Vilniaus mokytojų namuose
daugelį metų sėkmingai veikęs
“Spindulio” klubas, jungęs moky-
tojus-literatus, pastaruoju metu
buvo apsilpęs. “Vilniaus balsas”
(1998.VIII.7) praneša, kad klubas
vėl atgaivinas. Pedagogai bei
kiti kultūros darbuotojai kviečia-
mi teltis į klubą, kad rašantieji
galėtų vėl ryškiau reikštis. Pate-
bėta, kad dauguma jų pastarai-
siais metais išleisdžia savo kūrybos
knygas, dalyvauja literatūrinuose
konkursuose. Klubo veikla galėtų
plėstis iš Vilniaus į kitus rajonus
ir tuo būdu pati stiprėdama ska-
tintų rašančiųjų aktyvumą. Kam
“nesvetima literato duona”, visi
kviečiami tapti klubo nariais.
Kreiptis adresu: J. Žitkauskas,
Vilniaus mokytojų namai, Vil-
niaus g. 39, Vilnius LT, 2600, tel.
22-27-58.

Donatas Pečiūra, žymus Lie-
tuvos kino operatorius, nuo 1991
metų gyvenantis Čikagoje, suren-
gė savo fotografijų parodą Jauni-
mo centre veikiančioje Čiurlionio
galerijoje pradedant šiu metų žie-
mos veiklos sezoną. D. Pečiūra
dirba “American Portraits” foto-
studijoje instruktoriumi, jau spė-
jęs pasižymėti vaikų nuotrauko-
mis kaip sugebantis gana tobulai
išgauti mažųjų vidinę būseną.
Skverbimasis gilyn išryškina jo sa-
vitą meninį braižą, kuris jau buvo
randamas ir Lietuvos kino studi-
joje, kur jam teko dirbti su iški-
lois kino režisieriais kaip M.
Giedriu, R. Vabalu, V. Žalakevi-
čium ir kitais. D. Pečiūros meni-
nis darbas Lietuvoje buvo įvertin-
tas premijomis. Pasirašęs jis kino
operatoriaus specialybei Maskvos
kinematografijos institute.

Sol. Antanas Keblys, montre-
alietis, išsivijoje jau seniai žino-
mas kaip iškilius ir gana dažnai
koncertuojantis dainininkas. Savo
koncertiniais pasirodymais, gim-
tojo krašto viešnagėmis, pagaliau
šiais metais prof. Vytauto Tetens-
ko parašyta monografija tarytum
grįžo į Lietuvą, į jos muzikinį gy-
venimą, kuriame atrado atitinka-
mo įvertinimo, nuoširdaus požiū-
rio į jo kultūrinį įnašą. Knygoje
sutekta gana daug nuotraukų,
atspindinčių solisto gyvenimą ir jo
muzikinį kelią. Laikraštėje “Klai-
pėda”, 1998 m. liepos 14 d. laido-
je R. Šeštokiene rašo apie tos
knygos pristatymą liepos 10 d.
Menininkų namuose. Knyga re-
daguota ir paruošta doc. dr. A.
Žalio remiantis paties solisto
pasakojimais ir pristatyta medžia-
ga. A. Keblys gimęs 1921 m.
Baublių kaime, Kretingos apskr.
Pasitenkinęs “kukliu liaudies dai-
nininko likimu”. Į Vokietiją pasi-
traukęs 1943 m. Mokėsi jūrinin-
kystės, plaukiojo prekybiniame
laive tarp Danijos ir Norvegijos.
Atvykęs po karo į Kanadą, Mont-
realyje 35 metus dirbo “Molson”
alaus darykloje, tuo pačiu metu
studijuodamas muziką ir jungda-
masis į lietuvišką veiklą. Dainavo
operos spektakliuose, bet pamė-
gęs liaudies ir klasikinės dainas
bei religines giesmes.

Susitikime su solistu svečią
montrealietį sveikinio Klaipėdos
universiteto Menų fakulteto de-
kanas doc. R. Varnas, dėkodamas
už archyvuoti atsiųstus leidinius. Šv.
Cecilijos dr-jos pirm. kompozito-
rius A. Remesa prisiminė gražų
bendradarbiavimą, kai 1991 m.
birželio ir liepos mėnesiais astuo-
niose Žemaitijos šventovėse buvo
atlikta kantata “Kryžių ir Rūpin-
tojų Lietuva” (žodž. H. Nagio,
muz. A. Stankevičiaus). Tada gie-
dojo jungtinis Montrealio AV ir
Kretingos parapijų choras. Doc.
G. Maironienė, tam chorui diri-
gavusi, prisimena solistą A. Keblių
kaip “puikų artistą, nuostabų
džentelmeną”. Tas pats laikraštis
rugpjūčio 22 d. laidoje, rašydamas
apie Kanados lietuvių, kurie ne-
pamiršta Klaipėdos, paliustruo-
tame straipsnyje prisimena so-
listą, šią vasarą vėl aplankiusį
Klaipėdą. Buvusi maloni proga
“po šventos skliautais išgirsti
atliekamų giesmių solisto, kurio
siela ir balsas sklidini neįsainuo-
jamo ilgesio Tėvynei Lietuvai”.
Pažymėta, kad svečias yra išleidęs
daugiau kaip 80 garsajuočių,
įrašytų koncertuose JAV ir Ka-
nadoje.

Pirmoji lietuviška knyga
Amerikoje “Tlumoczius arba Slow-
nikas” (angliškai lietuviškas ir lie-
tuviškai angliskais žodynas) buvo
išspausdinta 1875 m. Shamokin,
PA. Jas paruošė ir išspausdino
vienut vienas senosios išsivijos
veikėjas Mykolas Tvarauskas,
Lietuvos kaimo mokytojas (da-
raktorius), 1863 m. sukilimo da-
lyvis, buvęs sužeistas ir turėjęs pa-
sitraukti iš savo tėviškės. Pasiekęs
JAV-bes, darbą gavo Shenan-
doah, PA anglių kasyklose. Ten
bedirbdamas gerai išmoko anglų
kalbą, po septynerių metų persi-
kėlė į Shamokin’ą, įsigijo spaus-
tuvę, kurioje ir pasirodė ta pir-
moji lietuviška knyga. Apie tai
plačiau rašo muz. Faustas Strolia
(“Draugas”, 1998.IX.12), š.m.
rugpjūčio 6 - 9 d.d. Waterbury,
CT, dalyvavęs Lietuvos vyčių 85-
tajame seime ir ten, kaip tos
organizacijos kultūros ir lietuvių
kalbos komisijos pirmininkas, su
ta knyga supažindinęs seimo daly-
vius. Ilgai buvę manyta, kad
spaustuvėje kilęs gaisras buvo
sumaikinęs visus tos knygos eg-
zempliorius. Bet vienas egzem-
pliorius jau buvo pasiekęs Lietu-
vą 1930 m. Dabar jis saugomas
Kauno VD universiteto bibliote-
koje. Pernai lietuviškos knygos
450 metų sukaktį minint ji buvo
perspausdinta 1000 egz. tiražu.
Knygoje nemažai “sulietuvintų”
lenkiškų ir vokiškų žodžių. Tiksl-
iai parengta praktiškais susi-
kalbėjimo su “anglykais” reika-
lumas. 159 psl. knyga suskirstyta į
5 skyrius stengiantis pritaikyti
mokymosi metodiką. Žodynylyje
– patys svarbiausi žodžiai apie na-
mus, maistą, valgius, drabužius,
pirkimą, pardavimą. Leidinys tik-
rai siekė būti vadovėliu. Autorius
bandė pažymėti angliškų žodžių
ištara, dar nežinodamas, ko-
kiais ženklais užrašyti lietuviškus
žodžius. Snk.

Lietuvos generalinis garbės konsulas VYTAUTAS ČEKANAUSKAS (kairėje) įteikia DLK Gedimino ordiną kompoz. GIEDRAI GUDAUSKIENEI Los Angeles, 1998.IX.6. Nuotr. V. Baltušienės

Pasižymėjusi kompozitorė

Kompozitorė Giedra Gudauskienė apdovanota
DLK Gedimino ordinu

Los Angeles mieste, Kali-
fornijoje, gyvenanti kompoz. G.
Nasvytė-Gudauskienė š.m. lie-
pos 10 d. gavo telegramą, prane-
šančią, kad Lietuvos presiden-
tas Valdas Adamkus už jos ilg-
metę muzikinę veiklą JAV-bių
muzikos pasaulyje ją apdovano-
ja DLK Gedimino ordinu. Rug-
sėjo 6 d., tautinės šventės minė-
jimo metu Lietuvos garbės gen.
kons. V. Čekanauskas kompozito-
rei įteikė ordiną su lydraščiu.

Kompoz. G. Gudauskienė
mums ne tik Amerikoje gerai
pažįstama. Jos kūryba gana ša-
kota: nuo lengvų dainų iki sun-
kių kūrinių fortepijonui. Pirmas
jos kūrybos leidinys – “Keturi-
os dainos sopranui”, po to
“Viešpaties pasaulis” ž. Bern.
Brazdionio, “Naujos dainos
mažiems ir jauniems”, “Norė-
čiau skristi”, “Dainos kloratū-
rai” ir daug kitų. Rašė muziką ir
teatru: “Gyvylių teismas” ž.
Alės Rūtos, “Kanaarelė” K. Ast-
rausko, “Gintaro kraštas”,
“Meškiukas Rudnosukas” ž. Vy-
tės Nemunėlio.

Didelį pasisekimą kompozito-
rės muzika rado ir Lietuvoje:
buvo surengti jos kūrinių kon-
certai, dažnai duodami per radi-
ją, tenoras V. Kurnickas pirmas
į kasetę įdainavo eilę dainų.
Aušra Cicėnaitė ir Vaidas Vyš-
niauskas, Kauno operos solistai,
įdainavo keletą romansų. Šiais
metais Kauno Filharmonijos
(Lietuvos muzikos akademijos
Kauno fakulteto fortepijono ka-
tedros) balandžio 29 ir 30 d.d.
suroštame festivalyje buvo atli-
kti jos kūriniai fortepijonui:
“Trijų lietuviškų patarlių impre-
sijos” ir “Los Angeles vaizdai”.
Mokyklų muzikos mokytojams
skirtas žurnalas “GAMA” iš-
spausdino jos muzikinį veikalą
vaikams “Meškiuką Rudnosu-
ką”, ž. Vytės Nemunėlio.

Kompozitorė garsi ne vien
tik lietuviškame pasaulyje: jos
kūriniai buvo atlikti Brent-
wood/Westwood simfoninio or-
kestro, diriguojamo Alvin Mills.
1975 m. jos kūrins “Los Ange-
les vaizdai”, tam pačiam diri-

gentui suorkestravus, Amerikai
švenčiant 200 metų sukaktį bu-
vo įtrauktas į jubiliejinį koncer-
tą. Už šį kūrinį kompozitorė ga-
vo pažymėjimą iš Jubilieju
rengti komiteto. Tas pats kū-
rinys buvo pakartotas 1981 m.
Los Angeles miestui švenčiant
200 metų sukaktį.

Kalifornijos universiteto mo-
terų choro dirigento dr. Tusler
paprasta kompozitorė suhar-
monizavo ir paruošė pynę iš 5
lietuviškų dainų: “Unčių tupi
trys pulkeliai”, “Pasvarcyk, an-
telė”, “Pempel”, “Kas bus, mo-
čiute” ir tautinio šokio “Malu,
malu malūnėli”. Pirmas koncer-
tas įvyko 1980 m. Po savaitės
dainos buvo įtrauktos į Loyola
Marymount universiteto choro
festivalio programą. Abiejų
koncertų metu choras dainavo
lietuviškai ir turėjo didelį pasi-
sekimą amerikiečių publikoje.

Kompoz. Giedra Gudaus-
kienė yra ASCAP (Amerikos
profesionalų kompozitorių drau-
gija) narė, taip pat įrašyta į “Šių
dienų Amerikos kompozitorių
vard

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.4.25%	Asmeninės paskolas nuo 8.00%
180-364 d. term. ind.4.50%	
1 metų term. indėlius4.75%	Sutarties paskolas nuo 8.00%
2 metų term. indėlius5.00%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius5.00%	1 metų6.40%
4 metų term. indėlius5.00%	2 metų6.50%
5 metų term. indėlius5.25%	3 metų6.60%
1 metų GIC-mėn. palūk.4.50%	4 metų6.65%
1 metų GIC-met. palūk.5.25%	5 metų6.75%
2 metų GIC-met. palūk.5.25%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk.5.25%	1, 2, 3 metų6.25%
4 metų GIC-met. palūk.5.25%	
5 metų GIC-met. palūk.5.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP.3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.5.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.5.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.5.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.5.25%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.00%	
Taupomajai sąskaita2.30%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgijas iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytaui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUOJAMA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

BLOOR-DOVERCOURT atskiras 7 kamb. \$279,000.
BLOOR-PARKSIDE 2 miegamųjų "Condo" \$195,000.
INDIAN RD./HIGH PARK 3 b. atskiras \$270,000
BLOOR-PARK 3 miegamųjų "Condo".
Prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937;
nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".

NEMOKAMAS namų įvertinimas

VINCAS CIVINSKAS 1998 metų Lietuvos jėgų varžybų nugalėtojas
Nuotr. V. Kapočiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Finansinėje srityje stabilizacijos vis dar neatsieka. Kanados doleris tai atsisagauna, tai vėl nukrinta. Klajoja tarp 64 ir 66 centų JAV vertės. Toronto akcijų birža (TSE) daugiau krinta, negu kyla, sekdama viso pasaulio akcijų rinkos linkme. 1998 balandžio mėnesio TSE akcijų vertė buvo \$1,395 milijonų. Rugšėjo mėnesį jų vertė nukrito iki \$1,177 milijonų. Viso pasaulio biržose akcijų vertė nuo 1998 liepos 17 dienos (kai Niujorko birža buvo pasiekusi savo aukščiausią vertės tašką) iki spalio pradžios sumažėjo net 6,700 milijonų (arba 6.7 trilijonų) kanadiškų dolerių. Tos nepaprastai didelės sumos pinigų tapo krizės pasaulio ekonomijos auksa. Specialistų analizės bei jų konkrečios pastangos nei čia, nei kitur finansinės stabilizacijos pasiekti vis dar nepajėgia. Net septynių svarbiųjų valstybių (G7 – Kanada yra viena iš jų) finansų ministrų konferencija, įvykusi pirmąjį spalio savaitgalį Vašingtone, nesugebėjo priimti jokio reikšmingo pozityvaus sprendimo, ką toliau daryti, kad nors pristabdytų biržų bėdas.

Darbo draudos (EI) mokesčius berindama, federacinė valdžia susikrovė apie \$20 milijonų likutį, dėl kurio panaudojimo dabar parlamente ginčijamasi. Vieni siūlo labiau sumažinti EI mokesčius, kiti nori, kad tie pinigai būtų panaudoti kitiems tikslams, kaip asmeninių ar bendrovių mokesčių sumažinimui. Ontario premjeras skundžiasi, kad pastaruoju metu EI mokesčių forma iš provincijos surenkama žymiai didesnės sumos, negu provincijai atiduodama. Yra dar ir pasiūlymas darbo draudą privatizuoti. Debatams Kanados parlamente tuo klausimu besivystant, įvyko idomus fenomenas: pirmą sykį parlamento istorijoje visos keturios opozicijos partijos – reformininkai, naujieji demokratų, konservatoriai ir Kvebeko partija – susivienijo siekdamas "neleisti liberalams vieniems tvarkyti EI fondo".

Prof. dr. Yoshio Masui, Toronto universiteto profesorius, vienas iš penkių vėžio ligų tyrinėtojų, gavo prestižinį "Albert Lasker Award" (JAV \$25,000) už "išskyrimą medžiagų, kurios kontroliuoja ląstelių skilimo procesą įvairiuose organizmuose".

se". Dr. Masui yra baigęs Yale universitetą, bet savo vėžio ligų tyrinėjimams pasirinko ne gimtinę Japoniją ar JAV, bet Kanadą. Jis jau anksčiau buvo apdovanotas už savo pasiekimus: 1990 metais "Manning Principal Award" (\$100,000) ir 1992 metais "Gairdner Foundation Award" (\$30,000).

Universitetų krizė 2003 metais pranašaujama Ontario provincijoje. Pagal Švietimo ministerijos planus, tais metais bus galutinai panaikinta gimnazijų 13 klasė. Tuo būdu visi 12 ir 13 klasių mokiniai bus abiturientai vienu ir tuo pačiu metu. Universitetai, jei nebus sugalvota ir pateikta jokių kitų ateities planų tiems abiturientams, tais metais gaus 45,000 daugiau prašymų įstoti į pradinį kursą ir kažin ar sugebės tinkamai į tai reaguoti.

Torontietė prižiūrės karališką pilsididžiojoje Britanijoje. Kate Frame, 42 metų, ilgalaike "Heritage Toronto" kuratorė (istorikė ir restauruotoja), laimėjo konkursą iš apie 1,000 kandidatų ir nuo lapkričio 9 perima penkių istorinių karališkų pilių, jų tarpe Hampton Court ir Tower of London, kur laikomi karališkieji papuošalai ir brangenybės, priežiūrą kaip vyriausią kuratorę. Jos žinioje bus pastatų ir meno kūrinių priežiūra, restauravimas bei atitinkamų specialistų samdymas.

Griežta Kanados-JAV pasienio kontrolė, kuri turėjo būti įvesta JAV pusėje jau nuo spalio 1, dabar atidėta trisdešimčiai mėnesių. JAV Kongresas nusprendė, kad šiuo metu nėra nei užtenkamai pinigų, nei personalo vykdyti tokią kontrolę. Kanados ambasadorius JAV Raymond Chretien jau kurį laiką organizavo verslo grupes abiejose pasienio pusėse ir visi sutartinai spaudė JAV kongresmanus, kad iš viso panaikintų šią naują įstatymą, reikalaujantį, kad kanadiečiai užpildytų asmeniškus blankus kiekvieną sykį įvažiuodami į JAV. Skačiuojama, kad tokia griežta kontrolė geriausiai atveju vienos valandos laukimą prie pasienio kontrolės punkto paverstų į 17 valandų. Tai būtų nepriimtina ne tik pavieniams keliautojams, bet ir tarpvalstybiniam prekių transportui. Vis dar tikimasi, kad šis įstatymas ("Bill 110"), bent Kanados pasienyje, bus iš viso atšauktas. G.K.

Sportas

Veiklos žinios

Diana Žiliūtė beveik užsitikrino pasaulio taurės nugalėtojos titulą ir taurę. Jos įskaitoje 241 taškas, ir beveik nepavejama. Pasaulio taurės varžybose dalyvauja 5 Lietuvos dviratininkės. Paskutinėse lenktynėse dalyvavo 74 dviratininkės. 35 neužbaigė nuotolio, jų tarpe ir Gitana Gruodytė.

Kauno "Laisvės" krepšininkės, L. Ronchetti taurės pirmenybėse po atkaklios kovos įveikė Suomijos "Nokia" komandą 69:68.

Prasideda Koracho taurės krepšinio varžybos. Jose dalyvauja 3 Lietuvos krepšinio komandos: Šiauliai, Alytus "Alita" ir Klaipėdos "Neptūnas".

Daiva Jodeikaitė žaidžia Lo-dzės krepšinio komandoje. Jos komanda laimėjo rungtynes prieš "Perfompol" krepšininkes 67:56, ir Daiva surinko 20 taškų. Virg. Praškevičius, kuris prieš porą metų bandė įsikverbti į NBA lygą, šiame sezone žais Stambulo "Besiktar" komandoje. A. S.

Kėgliavimo pirmenybės

ŠALFAS-gos centro valdybos pranešimu, Šiaurės Amerikos lietuvių 1998/99 m. sezono kėgliavimo (Bowling) pirmenybės rengiamos š. m. lapkričio 7 d. O'Connor Bowl West, 1100 Islington Ave., Etobicoke, Ont., tel. 416 231-7265. Pirmenybės suderinamos su Toronto sporto klubo "Jungtis" tradiciniu metiniu turnyru. Registracija – pusvalandžiu anksčiau. Varžybų pradžia – 2 v.p.p. Daugiau informacijos galima gauti pas šių varžybų rengėjų kreipiantis šiuo adresu: Vida Juzukonytė, 94 Meadow Vale Dr., Toronto, Ont. M8Z 3J6, tel. 416 236-0848 arba 416 215-7265 (darbo). Papildomi ryšiai: M. Jaglowitz, tel. 416 622-9919; A. Nagevičius, tel. 440 845-8848. Į turnyrą iš anksto registruotis nepivaloma.

Skautų veikla

• Dviguba sukaityvinė šventė – Lietuvos skautijos įsteigimo 80 metų ir Toronto skautų-čių 50 metų veiklos – pradėta spalio 3 d. Priėmimo parapijos parodų salėje įvyksia skautininkų-kių, vadovų sueiga, kurioje dalyvavo LSS vadovų bei narių: pirmosios tarybos pirm. v.s. B. Banaitienė, seserijos VS v.s. fil. R. Penčilytė ir brolijos VS pav. v.s. R. Otto. Susirinkusius pasveikins sueigą pradėjo brolijos atstovai Kanadai ps. fil. A. Simonavičius. Kanados skautų-čių veiklos pirmūnai pasidalino prisiminimais. Kalbėjo v.s. I. Lukoševičienė, v.s. VI. Morkūnas, jūr.v.s. H. Stepaitis, v.s. F. Mockus.

Iš jų pranešimų aiškėjo, kad Montrealyje skautų "Vaivų" skiltis buvo įsteigta 1948 m. birželio 10 d. Registracija paskelbta "Nepriklausomoje Lietuvoje". Atsiliepė 7 skautai ir 10 skautėlių. Tuometinio brolijos VS v.s. Vyta. Čepo įgaliojimu, Toronto sudarytas org. k-tas: jūr. s. VI. Šarūnas, ps. J. Dambaras, v.s. J. Matulaitis, ps. Pr. Enskaitis, ps. Pr. Ceponis, jūr. ps. B. Stundžia, ps. VI. Morkūnas. Toronte sudarytas mišrus skautų-čių tuntas, kuriam vadovavo j.p.s. H. Stepaitis. Augant narių skaičiumi, skautai ir skautės išsiskyrė sudarydami atskirus tuntus "Rambynas" ir "Satrijos". Pastarajam vadovavo ps. St. Šileikytė-Draugelienė.

Skautų tunte vyraavo ir buvo labai veiklūs sk-vyčių būreliai, sudarę draugovę. Pirmoji stovykla įvyko Nordlande, Ont. 1949 m. "Skautų aidą", leista Vokietijoje, atgaivino ps. Pr. Enskaitis Rodney, Ont. 1951 m. jis buvo perkeltas į Torontą, kur išlaikė iki 1964 m. Pirmuosius šešerius metus jį redagavo v.s. St. Kairys, po jo – v.s. Č. Senkevičius.

Skaitymo prisiminimais dar pasidalino jūr.s. P. Butėnas, v.s. V. Skrinškas, ps. fil. A. Simonavičius, v.s. fil. R. Žilinskienė ir kiti. Platesnė veiklos apžvalga perskaitė v.s. F. Mockus. Sueiga baigta v.s. V. Grybienės ir taktininkų paruošta kavutė, kurios metu vėl patarta pračius prisiminimuose. F.M.

• Jaunystė yra laiminga, nes ji gali matyti grožį. Betkas, galintis matyti grožį, niekada nepasens (Franz Kafka).

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Išskirtiną sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

Kreipkitės visomis darbo dienomis

TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 109 milijonus dolerių

MOKA:

4.25% už 30-89 dienų term. indėlius	4.25% už 90-179 dienų term. indėlius
4.50% už 180-364 dienų term. indėlius	4.75% už 1 m. term. indėlius
5.00% už 2 m. term. indėlius	5.00% už 3 m. term. indėlius
5.00% už 4 m. term. indėlius	5.25% už 5 m. term. indėlius
4.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	5.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	5.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)	2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	4.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....8.00%	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.40%	2 metų.....6.50%
3 metų.....6.60%	4 metų.....6.65%
5 metų.....6.75%	

su keičiamu nuosimčiu.....6.25%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgijas iki 95% įkainoto turto;
- ribotą kreditą paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgijas

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaujama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239

Sutton
GROUP

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybinės paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošime lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel
International Ltd

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

ALGIS MEDELIS

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausios kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trasomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7

Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS AR STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiamos Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Mississaugos miesto merė HAZEL McCALLION, dalyvavusi Lietuvos kankinių parapijos 70 metų sukakties šventėje, sveikina parapijos vadovą kleboną prel. J. STAŠKEVIČIŲ Anapilio sodybos salėje

Lietuvos kankinių parapijos 70-čio sukakties pamaldose giedoję solistai – SLAVA ŽIEMELYTĖ ir RIMAS PAULIONIS. Jie atliko duetą „Skubėk prie kryžiaus“, akompanuojant muz. JONUI GOVĖDUI

Preiikiname

STASĖ ir BENIŲ YOKUBYNUS,
švenčiančius 50 metų vedybinio
gyvenimo sukaktį.

Linkime dar daug gražių dienų praleisti kartu!

Šia proga aukojame \$105 „Našlaičių šalpai Lietuvoje“.

Elza, Kajetonas Linkai Nina Pečiulytė
Valerija, Vytas Rasiuliai Petra, Vladas Jankaičiai

SKAITYTOJAI PASISAKO

CITUOJAMI STRAIPSNIAI

Girdėjau labai gerų atsiliepimų apie pokalbį su prof. Z. Zinkevičiumi, išspausdintą „TŽ“ 1998 m. 36 numeryje. Čikagos „Margo“ radijo programoje š.m. rugsėjo 5 d. tas pokalbis buvo gana plačiai cituojamas skirnyje „Išėjimas į spaudą“. Taip pat buvo cituojamas ir kitas „TŽ“ straipsnis apie Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų.

A. Šmulskštienė,
Čikaga

REIKIA ADRESŲ

Skačiau „TŽ“ 1998 m. 38 nr., kad vienas Australijos lietuvis įsteigė Lietuvoje fondą daugiavaikėms šeimoms. Tai labai graži mintis, tik gaila, kad neįdėtas adresas. Taipgi įdėta nuotrauka N. Daugiliškio parapijos įsteigtų globos namų su 17 našlaičių ir 13 senelių. Mes, užsienio lietuviai, norėtume paremti, bet neturime adresų.

Elena Matulaitienė,
Los Angeles, CA.

Red. prierašas. Gausioms šeimoms Lietuvoje remti steigėjo adresas: J. P. Kedys, P.O. Box 535, Parramatta 2150, Australia. Globos namų adresas: Šv. Kazimiero parapijiniai globos namai, N. Daugiliškis, Ignalinos rajonas, Lithuania. (Šiuo adresu siųsti daiktines siuntas). Piniginėms siuntoms steigėjo adresas: Rev. K. Ralys, 494 Isabella Ave, Mississauga, Ont., L5B 2G2, Canada. Adresas invalidų vaikų draugijos pirmininkės Plungėje: Jūditė Brencienė, Rietavo 15, Plungė 5640, Lithuania.

DIRBANT MOKYKLOJE

Nuoširdžiai dėkoju, kad „Tėviškės žiburiai“ išspausdino žinutę apie Kauno raj. Lapių miestelio vaikus. Malonu žinoti, kad kažkas daugiau žino apie tave. Lapių pagrindinėje mokykloje mokosi nemažai vaikų iš asocialių šeimų. Mokyklos direktorė L. Sudikienė labai daug dirba, norėdama padėti šioms vaikams. Nelengva dirbti ir mokytojams tokioje mokykloje, nes pats mokyklos pastatas yra avarinis. Nors mokyklos pastatas apgailėtinas, tačiau šioje mokykloje gyvena kultūrinis gyvenimas. Stengiamės kuo daugiau surengti įvairaus pobūdžio kultūrinių bei pramoginių renginių. Būtų malonu palaikyti ryšius su „TŽ“ bei su tautiečiais, gyvenančiais už vandenyno.

Auksė Augustinavičiūtė,
VDU studentė ir Lapių pagrindinės mokyklos istorijos mokytoja.
P. Lukšio 29-36 3042 Kaunas.

MANEKENAS

Gyvos moterys, drabužių modeliuotojos, Lietuvos spaudoje vadinamos „manekenais“. Amerikoje gyvenant per 50 metų neteko užtikti spaudoje ar anglų kalboje, kad gyvos moterys, kurios modeliuoja drabužius, būtų vadinamos „manekenais“. Gipsinės ar kitos medžiagos moterų ar vyrų figūros, rodamos parduotuvių languose, yra vadinamos manekenais ar manekėnėmis. Atskleidžiau anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų žodynus. Ten radau „MODEL“ – MENININKO GYVAS modelis. Tik viename žodyne anglų-lietuvių kalbos žodyne, išleistame V. Baravyko JAV 1978 m., radau žodį „MANEQUIN“ – manekenas (žmogus); nepasakyta ar gyvas, ar tik dirbtinė jo figūra. Pasikviečiau ir talką Los Angelese gyvenantį rašytoją-žurnalistą Algirdą Gustaitį, kuris patikrino išėjimo į lietuvių išleistus žodynus nuo 1915 m., bet niekur nerado žodžio „MANEQUIN“ – manekenas, išskyrus vieną, apie kurį jau anksčiau minėjau.

Manau, kad Lietuvoje ir išėjimo nereikėtų skubėti su svetimų kalbų žodžių lietuvinimu, jeigu tam nėra būtino reikalo.

Vytautas Šeštokas,
Los Angeles, CA.

PIRMAS ŽVILGSNIS Į „TŽ“

Dirbu Alytaus miesto Panemunės vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ir fizikos mokytoja. Pirmą kartą mano rankose „Tėviškės žiburiai“ š.m. birželio 16 nr. Apie Jūsų laikraštį aš buvau girdėjusi tik iš radijo ir televizijos žinių, Lietuvos laikraščio, o štai dabar skaitau jo puslapius ir pajuntu Kanados lietuvių gyvenimo pulsą, suprantu, kaip kankiniai ir pasiaukojimai jie saugo lietuvių dviasį svetūr.

Eilėraščius aš rašau seniai, juos spausdinau laikraščiuose, tačiau niekada negalvoju, kad galėsiu išleisti atskirą knygėlę „Ieškok manęs dainoj“. Ir tik atėjus į Lietuvą Atgimimui, atsirado galimybė tai padaryti ir paprastai mokytojai. Mūsų gyvenime dar daug nusivylimų, blogio ir priekaištų, todėl norisi žmonėms pasakyti ir šiltą žodį, padovanoti gerumo akimirka. Rašau norėdama, kad skaitytojams posmai širdį į dangų keltų.

Baigdama norėčiau palinkėti visiems Kanados lietuviams visapusės sėkmės ir stiprybės, padėkoti už tai, kad ir toli nuo tėvynės neliūdžiate užgesti lietuvių židiniui.
St. Nedzinskienė,
Alytus, Lietuva.

Gerumu spindėjusi lietuvaitė

Birutė Zinkevičienė, besilankydama Kanadoje, parasė ilgą straipsnį „Kastutė“. Jame autorė pasakoja apie Vyžuonų miestelyje Mažintų šeimoje gimusią Kastutę, visą gyvenimą vargusią, padėdama kitiems, nepalūžusią nė Sibiro tremtyje. Visas jos gyvenimas – gėrio skleidimas padedant kitiems. Negalėdami išspausdinti viso straipsnio, čia pateikiame baigminę jo dalį. RED.

Po 19 dienų košmariškos, užkaltas traukinio langais kelionės, tremtinių ešelonas sustojo Krasnojarske. Išlipino purvinus, utėlėmis aplipusius, suvargusius, vos beatpažįstamus žmones. Spaudė Sibiro šaltis, veidus degino vėjas. Čia pat mūsų laukė „pirkliai“ – fabričių direktoriai, kolūkių pirmininkai, statybų aikštelių rangovai. Pirmesni rinkosi jaunus, darbingus. Šeimų su mažais vaikais buvo nedaug, bet ir tų niekas nenorėjo. Tėvas gerai mokėjo rusų kalbą, vertėjavo. Pakliuovom į plytų fabriką nr.3. Mes buvom iš tremtį jau ne sunaikinimui, o kaip darbo jėga. Pro Krasnojarską pratekanti didžiausia Sibiro upė Jenisiejus buvo užšalus, likimo mums buvo lemta nepaklikti į šiaurę.

Kastutę suradom netoli esančiame kolūkyje, prižiūrinčią brigadininko vaikus. Gal po pusmečio komendantas leido jai atvažiuoti gyventi pas mus. Kiek buvo džiaugsmo susitikimui! Darbas plytinėje sunkiausias buvo naktinėje pamainoj – krauti iškart po 4 plytas švytuojant lyg laikrodžio rodyklei. Ir taip 8 val.

Popietinėje pamainoje pro ašaras nematydavau net besileidžiančios saulės. Tėtis dirbo dulkėtose patalpose – remonto-plytomis rėmus, nuolat kosėdavo.

Kastutė, būdama invalidė, fabrike dirbti negalėjo. Taisė, siuvo viršininkų žmonoms drabužius, paskui ją priėmė į komtorą valytoja. Pagal jos jėgas sunkus tai buvo darbas. Pirmiausia reikėdavo net su kastuvu išgramdyti prieštą purvą. (ypač rudens metu), iššluoti keiliolika kambarių, paskui, prisinešus kibirais iš kolonėlės apie 20 kibirų vandens, grindis išplauti, nuvalyti visur dulkes, pripilti grafinus šviežio vandens ir t.t. Vandenį nešdavome visi trys. Kastutė dirbdavo per naktį. Rytė, eidami į darbą, ją sutikdavom labai jau pavargusia, grįžtančią į baraką poilsiui. Iš-

kūrendavo plytą ir ant jos susirangiusi (kad būtų šilčiau) atguldavo poilsiui.

Iš Lietuvos gaunami laišukai buvo visos mūsų džiaugsmas ir paguoda. Kastutė labai mylėjo Kaune tebygyvenantį, jau sukūrusį šeimą, brolių Stasių, rašydavo jam ilgus laiškus.

Nors buvome ištremti „na vikiel viekov“ – amžiams, bet mes tuo niekada netikėjome. Širdyje ruseno viltis, kad greit grįšime į Lietuvą. Po 6 tremties metų buvome reabilituoti. Visi paeiliui grįžome į Lietuvą, tik, deja, ne į savo tėviškę. Joje gyveno svetimi mums žmonės, kurie iš didelio sodo net nukritusieji obuoliai neleido paimti, sakydami „mums patiems reikia“.

Kastutė su Tėte prisiglaudė Molėtuose pas sūnų Aleksandrą. Čia jau krikštavo trys mažieji; Kastutė vėl verda valgyti, siuva, skalbia, lopo, prižiūri mažuosius. Sekmadeniais mieliai išleisdavo prie ežero sakydama „geras darbas yra kaip malda“. Sykį, nuplaukus iš ežero salas, kilo audra ir ilgakai negalėjome grįžti. Atplaukę su valtim radom Kastutę vaikščiojančią pačere ir taip grįždama raudančią... „Maniau, kad nuskendot“ – ir nusišypsojo laimingai šypsenai. Labai mėgo keliauti. Važiuojant per Vyžuonų miestelį pro jos gimtąjį namą, prašydavo sustoti, užeidavo pavaikščioti po namą, kiemą, jei nesustodavome, prašydavo lėtai, lėtai pravažiuoti.

Vyžuonų kapinėse tvarkydavom mirusio tėvo kapą. Tuoj prisistatydavo kapų sargas Paškonis ir sakydavo Kastutei: „Kai tu numirsi, aš tokią lygią duobę iškasiu, pamatysi, kaip gėra gulėti... paukšteliai tik čilba“.

Nors tėviškės neturėjome, bet vasarą atostogaudavome kitų mūsų miško pusėje ant Alaušo ežero kranto. Kastutė mėgo būti su mano šeima. Vaikščiavome po buvusią mūsų žemę, iš miško nuo kalnelio žiūrėdavom į tvenkinį, malūną (vėliau nugriautą), gandrąlidį jau be gandrų... klausydavom čiurlenančio kalnų upelių, kalbėdavom, uogaudavom. Gyvenimo išmintis bei patarimai ejo su kiekvienu jos žodžiu. Kastutė visi mylėjo ir norėjo, kad su jais gyventų. Kolūkio pirmininkas siūlė jo vaikus prižiūrėti, sesuo Barbora kvietė pas ją gyventi, bet Kastutė saky-

davo: „negalio, kas gi Aleksandro vaikus prižiūrės, kai tėvai mokykloje dirba“. Buvo labai pareiginga.

Klausiau ją, kodėl Kastutė, būdama jauna visų gerbiama ir mylima neištekėjusi? Patylėjusi atsakė: „Draugavau, mylėjau ir buvau mylima, pirsosi, bet... at-sakiau, kaip gi mes būtume atrodę prie altoriaus, jis toks aukštas, gražus, o aš tokia mažytė. Žmonės būtų juokėsi, iš tokios poros. Bet aš jį mylėjau visą gyvenimą“, – nuleidusi galvą atsідuso.

Pradėjo šlubuoti iki šiolei buvusi tvirta jos sveikata. Alpdavo. Paskutinė jos kelionė buvo pėsčiomis per mišką, stačias pakriūtes, slėnį, apaugusį alksniais, lazdynais, dilgėlėmis, aviečių krūmais, tarp akmenų gargaliuojanti upelį. Pamažėle užlipom ant aukšto Putrimo kalno, nuo kurio toli toli matyti plati apylinkė, tarp miškelių išsidėstę Šikšnių kaimo sodybos. Pasėdėjusios aplankėm kaimo kapinaitėse besiilsiančią Kastutės motiną. Turbūt nujausdama kapinėse griaudžiai verkė.

Grįžus į Molėtus susirgo. Ligoninėje paaikšėjo, kad tai nepagydoma liga. Gulėdama jau mirties patale dar rūpinosi, kad nesutvarkiusi rugsėjo 1-jai mergaitėms uniformų... Po dviejų mėnesių užgeso, galima sakyti iš bado, nes nieko negalėjo valgyti. Išėjo Anapus mūsų šeimos patarėja, geroji siela.

Vyžuonų kapinėse ant vartų užrašas: „Šiandien mums, rytoj – jums“. Paškonis žodį tesėjo, iškasė lygią... duobę“. Išėjo moteris, išauginusi 4 brolio ir 3 brolio sūnaus vaikus, savų neturėjusi. Ošia Vyžuonų šilas, gieda paukšteliai, ant jos kapo ažuolinis koplytstulpis su užrašu „Kastutė“.

Jos brolis Stasys, dabar einantis 93 metus, mums, Dominyko vaikams, vis primena: „Neapleiskit Vieščiukų, atgautas sodybos. Tai šeimos medis, kurio šakas jūs suskrendant. Neteikę jį, kur beparskrisit, kur nutūps jūsų vėlės, kai to medžio šakos tūpės svetimi paukščiai“.

Birutė Zinkevičienė

• Kai turėsi apsispręsti, pasiklausk patarimo pareigos, o ne aistros. Kas tik gera pasaulyje padaryta, atlikta klausant pareigos balso, o kiek yra blogio, – tai savi-meilės vaisiai. (J. B. Lacordaire)

Lietuvių fronto bičiulių poilsio ir studijų savaitė „Dainavoje“ 1998 m. rugpjūčio 16-23 d.d. Nuotraukoje – posėdžiavę LFB tarybos nariai (iš kairės): Jonas Urbanas, Viktoras Naudzius, dr. Zigmantas Brinkis, dr. Vacys Šaulys, Juozas Ardys, dr. Kazys Ambrozaitis, Vytas Petrulis, Juozas Baužys, Algis Raulinaitis, Vytautas Volertas

Įvairios žinios

Broniui Nainiui pasitraukus iš žurnalo „Pasaulio lietuvis“ redaktoriaus pareigų, kol bus surastas naujas redaktorius-ė, korespondencijas, straipsnius, žinias, laiškus ir nuotraukas PLB valdyba prašo siųsti adresu: „Pasaulio lietuvis“, 14911 127th Str., Lemont, IL, 60439, tel. 630 257-8714, faksas 630 257-9010. Taip pat šiuo adresu siųsti kandidatų „Pasaulio lietuvių“ redaktoriaus-ės pareigoms siūlymus rašant Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybai. Galima naudotis ir E-mail plbvaldyba@aol.com

PLB valdybos pranešimu, š. m. spalio 2 d. visą „Pasaulio lietuvių“ turtą, medžiagą ir archyvus perėmė PLB valdybos atstovai. PLB valdyba nuoširdžiai dėkoja Broniui Nainiui už rūpestingą ilgametį redagavimo darbą, ženklinusį šakotą lietuviškąjį gyvenimą. Žurnalas „pasizymėjo gera ir švarta lietuvių kalba, laiku ir tvarkingai lankė savo skaitytojus“. Inf.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$42.00,
rėmėjo – \$52.00, garbės – \$62.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00
(JAV-se amerikietiškas)

Vardas, pavardė.....dol., auką.....dol.
Adresas.....dol.

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:

„Tėviškės žiburiai“

2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti „Tėviškės žiburiai“ siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokiu asmenų adresu.

ADMINISTRACIJA

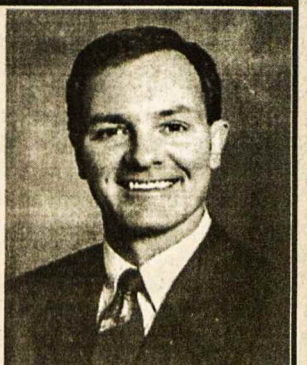
JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimui ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

Telefonas

2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Victor Rudinskas, Broker

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

- ♦ MLS skelbimas
- ♦ Komisas 3½%
- ♦ Toronto Real Estate Board narys

Tel.: 416 249-7829

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visu rūšių draudos, taip pat naujos automobilių ir namų draudos bei jau apdraustų automobilių ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerienę; dėl visų komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO

Anapilio žinios

– Spalio 9, penktadienį aukotos Mišios už a.a. Vytautą Meilų, sulaukusį 85 m. amžiaus.

– Spalio 10, šeštadienį Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Stasys Kuzmas, 79 m. amžiaus.

– Ateinantį sekmadienį, spalio 18 bus renkama arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Pasaulio misijoms.

– Anapilio moterų būrelio susirinkimas bus spalio 18, ateinantį sekmadienį, po 11 v.r. Mišių buvusiose bankelio patalpose Anapilio salės antrame aukšte. Bus tariamasi Kapinių dienos reikalais. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

– Klier. Vytautas Staškevičius, šią vasarą talkinęs įvairiuose mūsų parapijos darbuose, vėl tolimesnėm studijom išvyko į Romą.

– Ateinantį sekmadienį, spalio 18, mūsų parapijoje lankysis ir pamokslus sakys svečias iš Zemaitijos, Kražių klebonas kun. Alionidas Budrius.

– Šv. Kazimiero Delhi parapijos susirinkimas bus spalio 18, ateinantį sekmadienį, po 3 v.p.p. Mišių parapijos salėje. Bus renkama parapijos valdyba.

– Parapijos suaktyvinis leidinys, kuriame apžvelgiama parapijos praeitis, pardavinėjamas sekmadieniais Anapilio knygyne. Leidinio kaina – \$10.

– Anapilio knygyne galima įsigyti 1, 2, 3 ir 4 kvadratinį pėdų dydžio dėžių siuntiniam. Taip pat galima įsigyti dienraštį "Kauno diena".

– Mišios sekmadienį, spalio 18: 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Oną Baliūnus; 11 v.r. už parapiją; Vasario 10 v.r. už a.a. Joną ir Mariją Senkus; Delhi 3 v.p.p. už a.a. Vladą Jocą.

Išganytojo parapijos žinios

– Ši sekmadienį, spalio 18, 9.45 val. ryto Padėkos pamaldos. Po jų 12 v.p.p. Lietuvių Namuose Moterų draugijos ruošiamą Padėkos puotą. Įėjimas su bilietais, kuriuos bus galima nusipirkti prieš pamaldas arba po jų. Tikimės gausaus dalyvavimo pamaldose bei puotoje.

– Ši trečiadienį, spalio 14, 7.30 v.v. parapijos taryba posėdžiaus p.p. Hiršų namuose, Woodbridge, Ont.,

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, spalio 11 popietėje dalyvavo 90 asmenų. Pranešimus padarė LN moterų būrelis ir valdybos narė L. Pocienė.

– LN valdybos posėdis – spalio 29, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN moterų būrelis vėl pasiuntė siuntinį naujų vaikų batų Butrimonių mokyklai Vilniaus krašte.

– Naujas Lietuvių Namų narys – Algirdas Valančius.

– LN tradicinis pobūvis įvyks lapkričio 7, šeštadienį, 7 v.v. Karaliaus Mindaugo menėje. Šilta vakarienė su vynu, veiks baras, loterija. Programoje – choras "Daina" ir "Atžalyno" veteranai. Šokiams gros Vaclovas Povilonis. Įėjimas asmeniui \$20. Bilietai gaunami LN raštiniėje, tel. 416 532-3311 arba sekmadieninių popiečių metu.

– A. a. Stasio Kuzmo atminimui, vietoj gėlių, slaugos namams \$500 aukoją Lietuvių Namai. Aukos slaugos namams priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

– Kultūros komisija platina įvairias vaizdajuos iš Lietuvos. Kreiptis į S. Pabricienę, 416 762-5419 arba V. Kulnį 416 769-1266.

Išėjimo lietuvių klierikų fondai aukuoja: \$100 – prel. P. Gaida, J. Staškevičius, V. V. Baliūnai (a.a. Onos Baliūnienės XVIII mirties metinių proga), L. Valevičienė (a.a. Juozo Valevičiaus I mirties metinių atminimui); \$50 – V. Jasinevičienė (a.a. Juozo Jasinevičiaus atminimui); \$20 – N. N.

– "Park Lithuania" – tuo vardu prieš 25 metus buvo pavadintas Oakmount parkas (Keele-Glenlake). Oficialus jo atidarymas įvyko 1973 m. spalio 27 d. dalyvaujant keliems šimtams lietuvių, organizuotų ir pavieniu. Pavadinimo iniciatoriaus Stasio Jokubaičio asmeninių ryšių dėka, po ilgesnių jo vadovaujamo komiteto (D. Keršienė, A. Puteris, B. Saplys, K. Rušinas), tuometinio KLB Toronto apylinkės pirm. J. Karpio, teisinio patarėjo H. Steponaičio bei kitų pastangų Toronto miesto taryba nutarė parko vardą pakeisti pabrėžiant lietuvių įsikūrimo Toronto 25-meči. Lietuvių pastangas labiausiai rėmė miesto tarybos nariai Boytchuk, Negridge ir Piccinini.

Prisikėlimo parapijos žinios

– "Atnaujink" programoje susidarė dvidešimt būrelių, kurie renka kartą per savaitę dalintis tikėjimo išgyvenimais, šv. Rašto skaitymui, mąstymui ir maldai. Sekmadienių liturgijoje yra pabrėžiamos savaitės temos, kurias būreliuose tikintieji išgyvena ir mąsto.

– Ši sekmadienį, spalio 18 bus daroma antroji rinkliava misijoms paremti. Kviečiami visi maldai ir aukai prisidėti prie misijų darbo.

– Spalio 6 d. palaidota a.a. Sofija Grajauskienė, 89 m. Paliko sūnų Michael. Spalio 10 d. palaidotas a.a. Marijonas Valaitis, 76 m. Paliko žmoną Grasildą, dukrą Rasą Južukonienę ir sūnų Gintą su šeimoje ir tris seseris Lietuvoje.

– Uždaros rekolekcijos moterims "Queen of Apostles" vienuolyno patalpose, Mississaugoje, vyks gruodžio 4-6 d.d. Rekolekcijom vadovaus kun. Julius Sasnauskas, OFM. Registruoti pas dr. O. Gustainienę 416 249-7937 ar parapijos raštiniėje.

– Sriubos vakaronė, kurios tikslas sutelkti lėšų alkanų maitinimui Lietuvoje, įvyks lapkričio 15 d., sekmadienį, parapijos salėje.

– Parapijos raštiniėje registruojami vaikučiai, sulaukę septynerių metų amžiaus. Pirmos Komunijos pasiruošimo pamokoms, kurios prasidės lapkričio mėn.

– Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimą rengia parapijos tarybos labdaros sekcija š.m. lapkričio 4-5 d.d. parapijos salėje. Daiktus prašo atvežti į salę dieną prieš išpardavimą.

– Mišios sekmadienį, spalio 18: 8.15 v.r. už a.a. Mariją ir Tadą Normantus; 9.15 v.r. už a.a. Petrą Bigauską; 10.15 v.r. už a.a. Vladą Keršį – 1 metinis, už a.a. Danutę Bražienę ir a.a. Veroniką Jasenauskienę; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Jonas Freimanas, dirbamas su 7 ir 8 skyrių mokiniais, per tris šeštadienius sukurs Maironio mokyklos "web page". Sekite Maironio mokyklos žinias – bus tiksliai pranešta, kaip galima tai atrasti.

– Visi Maironio mokyklos mokiniai yra kviečiami atvykti į kaukių pobūvį spalio 31 d. pamokų metu. Vaikai prašomi tą dieną atitinkamai apsiengti.

– Maironio mokyklos kanklininkės yra pakviestos vykti į Montrealį lapk. 14 - 15 d. ir tenai atlikti koncertą. Numatyta vykti autobusu. Norintys prisidėti prie kelionės išlaidų, tapti rėmėjais, yra prašomi kreiptis į kanklininkių mokytojas.

– Lapkričio 21 Maironio mokyklos patalpose įvyks metinis tėvų susirinkimas. Visi tėvai (arba bent vienas) yra kviečiami dalyvauti šiametiniame susirinkime.

Muziejaus-archyvo žinios

– Žiemos metu pakeistos muziejaus lankymo valandos: sekmadieniais 10.30-6 v.v., pirm. 1-8 v.v., antradieniais 12-3 v.p.p. Aukojų muziejaus-archyvo išlaikymui: \$25 – A. Dasy; \$10 – A. Brilvicas; \$5 – J. Mickus, M. Barteška, J. Adamonytė, C. Pakštienė.

– Anapilio knygyne galima gauti 1, 2, 3 ir 4 kv. pėdų siuntiniam, dienraštį "Kauno diena", naujų garsiausių ir II Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventės Vilniuje vaizdajuosčių.

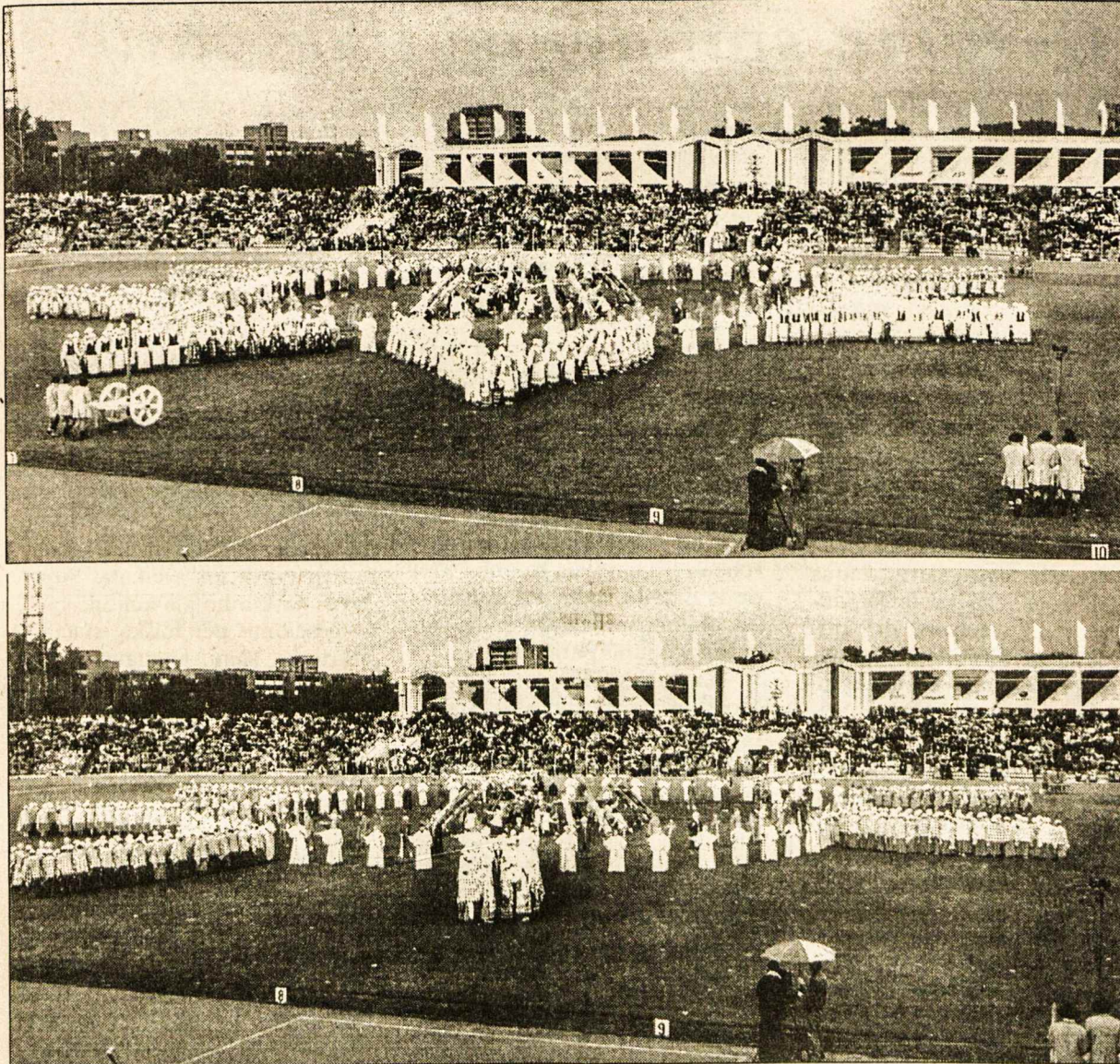
– A. a. Marijonui Valaičiui mirus, užjausdami jo žmoną Grasildą ir visus artimuosius, "Tėviškės žiburių" darbuotojai išėjimo lietuvių klierikų studijoms aukuoja \$50.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms aukuoja: \$100 – L. Baumgardas, P. M. Barteškus, O. Balsienė (a.a. Juozo Balsio II mirties metinių proga).

– "Angeliukams" \$100 aukuoja V. M. Vaitkai.

Toronto lietuvių atminimui pavadintame parke. Iš kairės St. Jokubaitis (iniciatorius), M. Jokubaitienė, S. ir A. Petkevičiai

Pasaulio lietuvių dainų šventės šokių dienos masiniai šokių deriniai

Nuotr. ELTOS

DIEPOS ŠVIESOS TAU-PYMO LAIKAS baigiasi spalio 24 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos vieną valandą atgal.

Toronto teatras "Aitvaras" praneša, kad vaidinimas "Teodolinda" neįvyks spalio 25 d. kaip buvo paskelbta. Tiksliai data bus paskelbta vėliau. Inf.

A. a. Vytautas Meilus, ilgesnį laiką sirgęs, mirė Toronte š. m. spalio 7 d., palikęs žmoną Gražiną, dukterį Dalią ir kitus artimuosius. Velionis buvo gimęs 1913 m. Baigęs Kauno VD universitetą, Lietuvoje reiškėsi kaip dipl. ekonomistas. Okupacijų metais – laisvės kovotojas, Stutthofio koncentracijos stovyklos kalnys. Kanadoje – KLB krašto valdybos pirmininkas, PLB valdybos vicepirmininkas. Vienas iš Toronto kredito kooperatyvo "Parama" steigėjų, pirmininkas – 1956 m. Buvo pakviestas ir ilgesnį laiką dirbo Kanados diplomatinėje tarnyboje, atstovaudamas Kanadai įvairiuose kraštuose. Už velionės vėle gedulines Mišias buvo aukotos Lietuvos kankinių šventovėje spalio 9 d. Palaikai bus sudeginti ir nuvežti į Lietuvą.

Ivairios žinios

Tarptautiniu mastu pasižymėjusios kanadiečio menininko, realisto Ken Danby didžiausia paroda (daugiau kaip 60 kūrinių) rengiama Toronto "Columbus Centre", Carrier galerijoje spalio 24 iki lapkričio 24 d.

Žurnalo "National Geographic Traveller" rugsėjo/lapkričio laidoje aprašyti Čikagos restorano sąrašas buvo ir "The Healthy Food Lithuanian Restaurant". Gražina Bičiūnas-Santoski jau 19 metų yra restorano savininkė, prieš tai 19 metų jam vadovavo jos motina. Čia ruošiami koldūnai, kugelis, lašiniuočiai ir kitokie stiprūs, atseit arterijoms pavojingi, bet labai skanūs patiekalai. Restoranas 1994 m. laimėjo geriausio Rytų europietiško restorano žymenį.

Pilietybės, kultūros ir poilsio bei pramogų ministerija praneša, kad Jungtinių Tautų žmogaus teisių pareiškimo 50-mečio proga š.m. gruodžio mėn. bus skiriama Ontario provincijos vyriausybės

Mirusio šeimos nario vardu aukotojas N. N. atsiuntė \$5,000 vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai". Suteikti našlaičiai pastogė, globa ir šeimos šilumą yra vienas prasmingiausių būdų pagerbti brangaus mirusiojo atminimą. **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

A. a. Ona Vilimienė testamentinių palikimu paaukojo "TŽ" \$6,000. Lėidėjai dėkingi už velionės rūpestį remiant Kanados lietuvių spaudą.

A. a. Stasiui Kuzmui mirus, užjausdami jo žmoną Genovaitę ir visus artimuosius, Alvina ir Vladas Ramanauskai "Tėviškės žiburiams" aukuoja \$30.

A. a. Zigmui Mockui (jau nesniajam) mirus, užjausdami tėvus Zigmą ir Liudą Mockus, brolių Vytautą ir sūnų Dovydą, dr. K. ir A. Ambrozaičiai, V. ir O. Naruševičiai paaukojo \$100 vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai".

A. a. dr. Anicetai Matulionienė užbaigus žemiškąją kelionę, nuosirdžiai užjausdami jos dukterį Juditą žentą Eugeniją Čuplinską ir kitus artimuosius, vietoje gėlių Stepas ir Marius Šetkai "Tėviškės žiburiams" aukuoja \$50.

premija penkiems asmenims, pasižymėjusiems nepaprastais pasiekimais žmogaus teisių srityje. Kandidatus siūlyti galima iki lapkričio 4 d., vartojant anketą, kurią galima įsigyti ministerijos įstaigoje Toronte, 77 Bloor St. W., 4-ame aukšte, arba elektroniniu paštu kreipiantis www.gov.on.ca/MCZCR.

Audrius Butkevičius, Lietuvos nepriklausomybės signataras, buvęs krašto apsaugos ministeris, seimo narys, kaltinamas dėl pasikėsinimo sukčiauti stambiu mastu, jau vienuolika mėnesių po dešimties metų laukiamas kalėjime. Po dešimties mėnesių kaltinamasis kreipėsi į Lietuvos žmogaus teisių draugiją prašydamas pagalbos. Draugijos atsakingasis sekretorius St. Kaušinis tapo visuomeniniu A. Butkevičiaus gynėju. Buvo įsteigtas A. Butkevičiaus gynimo fondas, narių susilaukęs ir Kanados lietuvių tarpe. Spaudžiamas pagreitinti įkalinto seimo nario bylą. "TŽ" redakcija apie tai informaciją gavo iš Lino Antanavičiaus, 4-2502 Prior St., Victoria, BC, V8T 3X6, Canada, tel. 250 385-2508; E-mail linas@pacific-coast.net

Oro taršos srityje Ontario provincija šiais metais vėl pripažinta trečia blogiausia Šiaurės Amerikoje. Tik Teksas ir Luiziana ją pralenkia. Taip pat, pagal Gamtos saugos bendravimo komisijos (NAFTA, "North America Free Trade Association", padalinys) pranešimą, JAV žymiai agresyviau varžo savo fabrikų taršą, negu Kanada. Karš dar blogiau, Ontario oro taršos problema ne mažėja, bet kasmet didėja.

● Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

A. a. Stasys Kuzmas staiga mirė spalio 8 d., palikęs žmoną Genovaitę ir kitus artimuosius. Velionis – ilgametis torontietis reikšėsi visuomeninėje veikloje, ypač Lietuvių Namų ir skautų. Po gedulinių Mišių Lietuvos kankinių šventovėje spalio 10 d. palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont.

Toronto West Park ligoninė (Jane ir Weston Rd.) steigia daugiakalbę biblioteką savo pacientams. Galintys paaukoti knygų, garsiausiųjų ir vaizdajuosčių prašomi skambinti Sharon Miron, savanoriškų paslaugų skyriaus vedėjai telefonu 416-243-3600, ext. 2108.

Dvejetukas

Tėvas piktai bara sūnų: – Kada gi tu pagaliau ištaisysi tuos dvejetus iš matematikos?! – Tėti, patikėk, aš labai stengiuosi, bet mokytoja nė minutėi nepalieka žurnalo be priežiūros.

Pirmoji klasė

Petriukas po pirmosios savo dienos mokykloje grįžta labai nusi-vylęs:

– Ir tai jie vadina pirmą klase... Visur vien tik kieti suoliai.

REIKALINGA rusiškai kalbanti auklė 6 dienom per savaitę Toronto centre. Amžius 35 ir vyresnė. Tel. 905 738-8244 arba 416 482-2330.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Irenigiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algijui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalysimų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Irenigiu rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Neužmirškime spaudos

Išskliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 49 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašdami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskliaujama tautiečiai ir anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnę paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. "TŽ" leidėjai

MONTREALQUE

Aušros Vartų šventovėje spalio 4 d., 11 val. Mišios buvo skirtos jaunimui. Dvi mažos mergaitės atnešė aukas, vienas jaunų tėvų skaitė dalį Mišių skaitinių, du jaunuoliai atliko rinkliavą. Per pamaldas puikiai giedodavo pirmą kartą po vasaros atostogų moterų dainos vienetas "Aušra", kuriam vadovavo ir vargonais pritarė muz. Aleksandras Stankevičius.

Šv. Kazimiero šventovėje spalio 4 d. per pamaldas giedodavo Aušros Vartų parapijos choras, vad. muz. Laurenti Djintcharadze bei Antano Mickaus.

KLK moterų dr-jos Montrealio skyriaus susirinkimas įvyko spalio 4 d. Seselių namuose. Narės ir nemažos būrys svečių su dideliu susidomėjimu išlausė dr. Jono Mališkos pranešimą apie Montrealio arkivyskupijos sinodą, kuriame jis atstovauja Aušros Vartų parapijai. Vėliau Antanas Keblys rodė vaizdajuosčių iš praėjusios vasaros vykusios Pasaulio lietuvių dainų šventės. Susirinkimas baigtas vaišėmis.

Mūsų apylinkėse spalio 4 d. susibėgo daug įvykių. Į jų tarpą įsijungė ir dr. Martynas bei architektė Marija Purvinai. Susitikimas su jais įvyko Aušros Vartų parapijos salėje. Dr. Vilius Pėteraitis džiaugėsi sulaukęs mielių svečių ir pakvietė Ievą Andruškevičienę supažindinti susirinkusius su jais. Ji papasakojo apie Purvinų pasiektą mokslą ir jų ypatingą susidomėjimą Mažąja Lie-

tuva bei jos architektūra. Šį pavasarį architektai buvo pažymėti Mažosios Lietuvos fondo skirta Vydo premija už jų rankraštį "Mažosios Lietuvos architektūra". Pakviesta žodžiui M. Purvinienė stebėjosi mūsų gyvenimu, nes jie abu lankosi šitame žemyne pirmą kartą. Po to dr. Martynas Purvinas rodė skaidres apie Donelaičio Tolminkiemį bei senų kapinių įvairius kryžius iš Šilutės apylinkių. Kiekvieną skaidrę lydėjo idomūs paaiškinimai. Pabaigoje dr. V. Pėteraitis dėkojo svečiams bei klausytojams ir pakvietė visus dar pasilikti ir prie kavos pasikalbėti.

A. a. Jonas Dalmotas, 75 m. amžiaus, mirė rugsėjo 28 d. Otavoj, kur buvo neseniai atskilęs iš Montrealio. Iš Šv. Kazimiero šventovės spalio 1 d. palaidotas Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, vedęs sūnus ir taip pat sesuo su šeima bei kiti giminės Lietuvoje ir bičiuliai Kanadoje. Gyvendamas Montrealyje a.a. Jonas buvo aktyvus lietuviškoje veikloje – priklausė Šv. Kazimiero parapijos chorui, padėdavo aukas rinkti Vasario 16-osios gimnazijai, Kanados lietuvių fondui ir būdavo dažnas dalyvis lietuviškuose renginiuose.

A. a. Izabela Paulauskienė, 86 m. amžiaus, mirė palikdama gausų būrį giminių. Iš Šv. Kazimiero šventovės spalio 2 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. **B. S.**

Atėitinkų sėdraugių poilsio savaitėje Kennebunkport, Maine, JAV, surengtame koncerte atlikę programą: akompaniatorius Saulius E. Cibas, sol. Gina Čapkauskienė, sol. Angelė Kiaušaitė, akompaniatorė Esther Frances

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauniname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont. M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas – Nuotr. M. Pranėvičius

PARDUODAMAS namas Nidoje. Skambinti Navickienei tel. 011 3705952981 arba 01137059 52871.